

Màtayò
andí Yěsù Krístò bhà Ídzi
Màkürù
Yàrí bhǔkù ò ì nòtù ádròdrò
dhu tí dhu

Yàrí bhǔkù nandí ní Màtayò. Ngǎtsi ndi Màtayò-ovò ní'ì Lawì (Mrk 2.14). Ka ní'ì Mùyàhudì, ndirò ka ní'ì pàratà tó ndombè (9.9). Ní Yěsù náanzi ka ndíní p̀b̀indà kasu nùbhà tí, ndàdè òngò p̀b̀indà uvitatále nzínzi ò atdí ale tí (10.3).

Màtayò náandí p̀b̀indà bhǔkù fíyò ní, yà ì nùgèrè 'à'ù Yěsù P̀b̀àyàhúdì. I P̀b̀àyàhúdì nùuni Ungbòta-Ayí tó Andítá mbèyi nyé. Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, kǎránà p̀b̀indà andítá nípbì rǒ ndi Ungbòta-Ayí ò ka kandí dhu rǒ.

Màtayò náandí p̀b̀indà bhǔkù, rìtè dhu k̀p̀angba Yěsù r̀àr̀ì ndi yà P̀b̀àyàhúdì náaròdona ìrà r̀ìrà dhu tí M̀asiyà (2.6).

Yěsù ka k̀ug̀u Hèròdè r̀ì'ì ádr̀ungbǎ kamà tí P̀b̀àyàhúdì tó p̀b̀irì, Ìsr̀ayeli, dǒ òná k̀as̀umì ò (2.1,15). Ní, k̀àd̀ù p̀b̀indà kasu òpè G̀àlìlayà tó p̀b̀irì ò rò, ndàrà àh̀u nà Yèr̀usalemà, Yùdeyà tó p̀b̀irì ò ádr̀ungbǎ k̀ig̀ò ò. Ndi k̀as̀umì ò, Ìsr̀ayeli ní'ì P̀b̀arómá tó p̀b̀irì ò k̀ámá dǒ ádr̀ungbǎ kamà nónyè idzi d̀óná ró. Ní, wò ndi ádr̀ungbǎ kamà nóongónà ndi ndónyè idzi d̀oyá p̀b̀irì ùndà yà ndi ndúli i p̀b̀irì ò p̀b̀àlìwálì-otù ò. Ní, Yěsù-ànyǎ natdì ndíní ka koho tí ní'ì l̀èwalì Pìlatò.

Bhùkù-nyìtì ka kóhù tí dhu

- Yèsù Krístò t'ábhúna-ɔvò mà kùgɔ ka kí dhu màná (1.1-2.23).
- Bàtizò nubhónà Yùwanì náanzì pbìndà kasu tí dhu (3.1-12).
- Yèsù rǐ bàtizò àlǔ dhu mà pfòmvo Sitanì rǐ Kà-afí ùmvũ dhu màná (3.13-4.11).
- Yèsù rǐ pbìndà kasu ònzi Gàlilayà tó pbìrì ǒ dhu (4.12-18.35).
- Yèsù rǐ abhi òpè pbìndà kasu nà Gàlilayà rò, ndàrà àhu nà Yèrùsàlemà tó kigò ò dhu (19.1-20.35).
- Yèsù rǐ pbìndà kasu ùtsa ndì ndí dòná rò kasu ònzi Yèrùsàlemà tó kigò ǒ, ràrà àhu ndùtǒ ka kí mùsàlabhà dǒ dhu ò dhu (21.1-27.66).
- Yèsù rǐ ndingbè ɔve-bvù rò, nditè ndì pbìndà ábhàlǐ tò, ndàdù dhu òvò fǐyò ndínǐ «Ídzi Màkùrù» nuno tí kóró yà adzi ǒ ale-tsù-tidò tò dhu (28.1-20).

Yèsù t'ábhúna-ɔvò (Luk 3.23-38)

¹ Yàrí ní Yèsù Krístò t'ábhúna-ɔvò. Yèsù Krístò ní'í Dàwudì-dhú bvǔ ale, ndirò Dàwudì ní'í Àbràhamù-dhú bvǔ ale.

² Àbràhamù náadhì Ìsakà, Ìsakà náadhì Yàkòbhò, Yàkòbhò náadhì Yudhà mà adóna màná.

³ Yudhà náadhì Pàrezì mà Zǎrà nà. Abádhí-tsánà ní'í Tàmari. Pàrezì náadhì Èsromù, Èsromù náadhì Àramù.

⁴ Àramù náadhì Àmìnàdabhù, Àmìnàdabhù náadhì Nàsonì, Nàsonì náadhì Sàlmonì,

⁵ ndirò, Sàlmonì náadhì Bòazà. Bòazà-tsánà ní'ì Ràhabà. Bòazà náadhì Ǿbedè. Ǿbedè-tsánà ní'ì Rútà. Ǿbedè náadhì Yěsè,

⁶ Yěsè náadhì Ádrùngbǎ kamà Dàwudì, ndirò, Dàwudì náadhì Sòlòmònì. Sòlòmònì-tsánà ní'ì yà Ùriyà-fó rò Dàwudì akò tsibhále.

⁷ Sòlòmònì náadhì Rèhòbòhamù, Rèhòbòhamù náadhì Àbiyà, Àbiyà náadhì Asà,

⁸ Asà náadhì Yòsàfatà, Yòsàfatà náadhì Yòramà, Yòramà náadhì Ùziyà,

⁹ Ùziyà náadhì Yòtamù, Yòtamù náadhì Àhazì, Àhazì náadhì Zèkíyà,

¹⁰ Zèkíyà náadhì Mànasì, Mànasì náadhì Àmosè, Àmosè náadhì Yòsíyà,

¹¹ ndirò, Yòsíyà náadhì Yèkòniyà mà adóna mànà, yà Pbàìsràyélí ka kumba kowù nà ino tí Bàbelì tó pbìrì ò nínganí.

¹² Pbàìsràyélí ka kumba kowù nà ino tí Bàbelì tó pbìrì ò dhu-dzidǒ, Yèkòniyà náadhì Sàrtìyelè, Sàrtìyelè náadhì Zèrùbàbelì.

¹³ Zèrùbàbelì náadhì Àbihudì, Àbihudì náadhì Èliyàkimù, Èliyàkimù náadhì Àzòrò.

¹⁴ Àzòrò náadhì Zàdhokì, Zàdhokì náadhì Àkimù, Àkimù náadhì Èlìhudì,

¹⁵ Èlìhudì náadhì Èliyèzerì, Èliyèzerì náadhì Mátanì, Mátanì náadhì Yàkòbhò,

¹⁶ Yàkòbhò náadhì Yòzefù, ndi Yòzefù ní'ì Màriyà bhà ale. Ndi Màriyà ní ndi, Yěsù, yà Krístò tí kátina ale nadhì.

¹⁷ Ní kóró i rùgànda-bvɛ ní'ì yà dhu bhèyi: ròpè ndi Àbràhamù rǒ rò, ràrà àhɛ Dàwudì rǒ,

ni'ì atdí kumì dòná ìfò nà rùgànda. Ròpè ndì Dàwudì rǒ rò, ràrà àhụ Pbàìsràyélí nùmba ka kí kowù nà ìnò tí Bàbelì tó pbìrì ò dhu ò, ni'ì atdí kumì dòná ìfò nà rùgànda. Ndirò ròpè ndì Pbàìsràyélí ka kùmbà kowù nà ìnò tí Bàbelì tó pbìrì ò dhu rǒ rò, ràrà àhụ Yěsù Krístò nùgụ ka kí dhu ò, ni'ì atdí kumì dòná ìfò nà rùgànda.

*Yěsù nùgụ ka kí dhu
(Luk 2.1-7)*

¹⁸ Yěsù Krístò nùgụ ka kí dhu ní'ì yà dhu bhěyi: kà-tsánà, Màriyà, ní'ì iwà Yòzefù òrì ró. Pbétù, ìnzá ì àpè 'ùmbà rórò, Màriyà náatù ndì òna nà Ìlílà-Alafí bhà òbì nǐ.

¹⁹ Yòzefù, yà kà mà rǐ 'ùmbà nà ale, ni'ì obhónángatále. Pbétù, kǎzè nzá kà-nyì níwǔ ndì ndí ibí ale nzínzì ò dhu. Ní kǎzè ndòdhò ka ìnzá ìndrǔ núnì rórò.

²⁰ Wò dhu nírè kà rǐ rórò ní ndì, Kàgàwà bhà màlàyikà náavì ndì ɔnyụ-bvù kà tò ndàti: «Yòzefù, Dàwudì-dhú bvù alé, ìnzǐ ɔnzi Màriyà nídyì nyì nyí pbùkù tsìbhále tí dhu-òdò. Obhó tí, kà rǐ'ì nà ari ní Ìlílà-Alafí bhà òbì nǐ kǒdyì.

²¹ Kǔgụya kpatsìbhíngba, nyadù ɔvòna nówò Yěsù tí, ka ní ndì pbìndà ale nìgúya fíyó nzérenga ò rò nídhunǐ.»

²² Kóró wò dhu náanzì ndì, ndínǐ angyí Kàgàwà nùunò pbìndà nabì otù ò dhu náaká tí. Kǎti:

²³ «Kànǐ ìnzá àpè kpatsìbhále núnǐ tsìbhíngba ní'íya òna nà.

Ndirò kǔgụya kpatsìbhá ngbángba,

kadù òyòna nóvò M̀̀nòlì tí*.»
 K̀̀a-tì ní: «K̀̀ag̀̀aẁ̀a r̀̀í'ì atdíkpá àlě mànà.»

²⁴ Idhò ò rò ndì ndìv̀̀a ndì rò, Ỳ̀òzefù náanzì yà Ádr̀̀ungb̀̀alē K̀̀ag̀̀aẁ̀a bhà màl̀̀ayikà ǹ̀únòná f̀̀indà dhu. Ní k̀̀adù M̀̀ariyà nídyì p̀̀hìndà tsìbhále tí.

²⁵ P̀̀bétù k̀̀ùp̀̀bá nzá k̀̀a-ngbò, r̀̀arà àhu k̀̀a r̀̀i kpatsìbhá ngbángba ǹ̀ugu dhu ò. Ní Ỳ̀òzefù náadù ndi ngbángba-òvò nóvò Ỳ̀esù tí.

2

*Abho inga ǹ̀uni ale-akpá r̀̀iwu Ỳ̀esù tó ngbángba nándà dhu
 (Luk 2.8-20)*

¹ Ỳ̀esù ka k̀̀ugu Ỳ̀udeyà tó p̀̀birì ò kigò, B̀̀ètèlèhemù tí kátina ò, ádr̀̀ungb̀̀a kamà H̀̀eròdè bhà ato ò. Ndi nínganì, òr̀̀ù-akpà-nyì r̀̀ó r̀̀í 'ònzì dhu dõ inga ǹ̀uni ale-akpá níwú adyifò náarì ndìto inã rò, 'ìwù ùvò Ỳ̀erùsàlemà tó kigò ò.

² Ní abádhí níwú dhu ìndr̀̀ù-tsù 'àti: «Yà ka k̀̀ugu P̀̀bàyàhúdí tó ádr̀̀ungb̀̀a kamà r̀̀í'ì ìngb̀̀oró? M̀̀a màla k̀̀abhà alali òr̀̀ù-akpà-nyì r̀̀ó adyifò arì ndìto inã rò. Ní m̀̀a m̀̀iwù ka nífu.»

³ Wò dhu ì ìr̀̀i rò, ádr̀̀ungb̀̀a kamà H̀̀eròdè mà kóró Ỳ̀erùsàlemà tó kigò ò bhà mànà níirè nga abho nyú, dòya ràdù ndìnza atdídõ.

⁴ Ní k̀̀undu p̀̀bàkùhánì tó ádr̀̀òdrò ale mà, M̀̀usà bhà Hyátá tó màlímó mànà kóró, ndivù Krístò ǹ̀ugu ka k̀̀ambènà ì nga tsùyá.

⁵ Ní abádhí náadù òte k̀̀a tò 'àti: «B̀̀ètèlèhemù, Ỳ̀udeyà tó p̀̀birì ò. Obhó tí, K̀̀ag̀̀aẁ̀a bhà nabì náandí dhu angyí, ndàti:

* 1:23 1.23 Ìsa 7.14

6 <Ndirò inyi Bètèlèhemù, Yudhà bhà pbìrì ò nyi nyí'ì rò,

nyì ní nzǐ pòtsò kigò Yùdeyà ò kigò nzínzì ò.

Obhó tí, ùnú rò ní ndi atdí kamà rǎhù.

Ndi kamà ní ndi Pbàìsràyélí, pbàkà ale nundaya*.>»

7 Wò dhu-dzidǒ, kamà Hèròdè náanzi kǒkò inga núni ale-akpá inzá ngǔkpà ale núni rórò, ndivù alali abádhí ala dòtsí òná idhò tsùyá.

8 Ní kǎdù abádhí nóvì Bètèlèhemù tó kigò ò, ndàdù àtìná abádhí nǐ: «Nyòwu nyòme pé awáwù wò ngbángba dǒ. Ndirò ka nyí nyòtù rò, ní nyàdù nyìbho màkǔrù idù, ndínǐ ma madù tí àrà kífù átò.»

9 Ádrùngbǎ kamà Hèròdè bhà òte ì ìrì dhu-dzidǒ, abádhí náadì dòya 'òwù. Nírò ní ndi yà abádhí álaná adyifò arí ndìto inǎ rò alali náadì angyi abádhí tò, ndàmbe àrà dǒ, ndàrà ide yà ngbángba rǐ'ì òná ngari-dòtsíró.

10 Abádhí níitdègu wò alali nálǎ, ní abádhí-dhè níika ndì atdídǒ nyú.

11 Ní abádhí náatsù ányì-dza, 'àdù ngbángba mà nála íyànà Màriyà mànà. Ní abádhí núuko ì otduyaya dǒ, ì rífù ndi ngbángba. Wò dhu-dzidǒ, abádhí núunga fíyó bhòlo-tsù, 'àdù perè núbho, 'òdhè ka nǐ. Í perè ní'ì: òrò mà, mbéyi aróngu kàzù ò ka kòbì ndì rò alíndra-tidò mà, ndirò mbéyi aróngu akye-tidò, mànèmanè tí kátina mànà.

* 2:6 2.6 Mík 5.1

¹² Wò dhu-dzidǒ, Kàgàwà núuno dhu onyu-bvù abádhí tò, ìnzǐ ì nadù tí Hèròdè bhà nanǎ. Ní abádhí adù 'àdu f̄yó p̄bìrì ò ngǎtsi otu ǒ.

Yèsù tó ngbángba nà ka kótse Mísrì tó p̄bìrì ò dhu

¹³ Kǒkò abho inga núni òrù-akpà-nyì rǒ arí 'ònzì dhu dǒ ale-akpá nádu ì dhu-dzidǒ, Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà màlàyikà náavi ndì Yòzefù tò onyu-bvù, ndàdù àtìna kànǐ: «Ívǎ nyì, nyidyì ngbángba mà íyànà mànà, nyadù òku nà Mísrì tó p̄bìrì ò. Ndirò, nyàdù nyòko ányì ràrà àhù ma mí nyǎvǐ nyǎdu nyǐ ányì rò dhu ò. Obhó tí, Hèròdè rǐ ngbángba nábhǔ kambe ònènà dǒ, ndínǐ ka koho tí.»

¹⁴ Ní ndì iku ǒ tí, Yòzefù níivà ndì idho ò rò, ndidyì ngbángba mà íyànà mànà, ndòkù nà Mísrì tò p̄bìrì ò.

¹⁵ Abádhí adù òko ányì, ràrà àhù Hèròdè rǒvè dhu ò. Wòrí dhu náanzì ndì ndínǐ Ádrùngbǎle Kàgàwà núuno p̄bìndà nabì-otù ǒ dhu náaká tí. Kǎtì: «Ma mánzì idhùdu ràhù Mísrì rò*.»

Bètèlèhemù tó kigò ǒ kpabhá nzónzo nókye ka kí dhu

¹⁶ Hèròdè níitdègu dhu nósù ùtrǎ tí abho inga núni òrù-akpà-nyì rǒ arí 'ònzì dhu dǒ ale-akpá rùtrǎ ndì, ní kà-afí-ǒnga níwa ndì atdídǒ. Ní, kǎvì p̄bìndà p̄bànówí ròkyè óyǒ ato nà kpabhá nzónzo mà, ìnzǎ àpè óyǒ ato nísè kpabhá nzónzo mànà kóró, Bètèlèhemù tó kigò mà, tiná arí'ì kóró p̄banga mànà ǒ rò. Kǎnzì wò dhu àdhàdhì

* 2:15 2.15 Ǔse 11.1

yà i abho inga núni ale-akpá nábhũ fíndà alali ì ala òná kàsùmì dǒ awáwù rǒ.

¹⁷ Nírò ní ndì yà nabi Yèrèmiyà núuno k pangba dhu náaká. Kǎti:

¹⁸ «Ale-tù ìrì ndì Ramà tó kigò ò.

Ìndrũ rǒdzi, ndàdù àmbè ndùhu dǒ atdíđǒ.

Ràkeli ní ndì rí p̀bìndà inzo nódzi.

Kòzè nzá kopè afina mà,

iwà i inzo núve nídhunǐ*.»

Yèsù tó ngbángba nà ka kíngo Mísri tó p̀bìrì ò rò dhu

¹⁹ Hèròdè nówè dhu-dzidǒ, Àdrùngbǎle Kàgàwà bhà màlàyikà náavi ndì onyũ-bvù Yòzefù tó Mísri tó p̀bìrì ò.

²⁰ Ndi màlàyikà náati Yòzefù nǐ: «Ívà nyi, nyidiyi ngbángba mà íyànà mànà, nyadù nyadu abádhí nà Ìsràyeli tó p̀bìrì ò. Obhó tí, yà ndi ngbángba nazè 'òhò ale núve wà.»

²¹ Ní, Yòzefù níivà ndì, ndidiyi ngbángba mà íyànà mànà, ndàdu ndì nà Ìsràyeli tó p̀bìrì ò.

²² P̀bétù, kítdegù dhu níri Àrkèlawù rǎrǐ ndi àbanà Hèròdè dzidǒ idzi nónyè Yùdeyà tó p̀bìrì ò ádrùngbǎ kamà tí, ní kǎdù ndi p̀bìrì ò ndi ndàrà àdi dhu-òdò nónzì. Kàgàwà òvò dhu fíndà onyũ-bvù dhu-dzidǒ, Yòzefù náadù àrà Galilayà tó p̀bìrì ò.

²³ Kǎdù àrà àdi Nàzàretì tí kátina atdí kigò ò. Ndi dhu náanzì ndì wò dhu bhěyi, ndínǐ Kàgàwà núuno p̀bìndà p̀bànábí-otù ò dhu náaká tí. Kǎti: «Ka kanziya ka Nàzàretì ò ale tí*.»

* **2:18** 2.18 Yèr 31.15 * **2:23** 2.23 Mát 21.11

3

Bàtizò nubhónà Yùwanì rǐ Ídzi Màkǔrù núno indrǔ tò dhu

(Mrk 1.1-8; Luk 3.1-18; Yùw 1.19-28)

¹ Wò ndi kàsùmì ǒ, bàtizò nubhónà Yùwanì níto ndi Yùdeyà tó rùngù ò. Kǎmbénà Kàgàwà bhà Ídzi Màkǔrù núno dǒ indrǔ tò, ndàrà àtìnà rǒ:

² «Nyùgèrè nyǐ nyǔbhà fùkú nzérenga. Obhó tí, òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi-tsù níndù wà ndì.»

³ Yùwanì ní ndi, yà nabi Ìsayà núuno dhu dóná ale, ndàti:

«Kǎnǐ atdí ale-tù rǐ ndìri rùngù ò:

«Nyòbholo Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà ngudhà, nyùtǒ kàbhà otu*.»

⁴ Ndi Yùwanì rǒ mùdzarù ní'ì ngàmiyà tí kátina ìzǎ-ká nǐ ka kódyù. Ndirò kǐsónà òna asé tó kùkyě nǐ. Kǒngónà àdù ndòngù índù mà, irí ǒ ìti-dha mànà nǐ.

⁵ Ní indrǔ nóongónà ìwu kà-ti'ò Yèrùsàlemà tó kigò ò rò, Yùdeyà tó pbiri ò rò kóró, ndirò Yòròdanì tó idha-akpà-bidǒ arí'ì kóró mùlengù ò rò màtí.

⁶ Abádhí núunónà fiyó nzérenga kprangba kóró ale-ònzǐ, Yùwanì ràdù bàtizò núbho fiyò Yòròdanì tó idha-akpà ò.

⁷ Bàtizò nubhónà Yùwanì náala ábhǒ Pbàfàrisáyó mà, Pbàsàdùkáyó mànà tina ò rówu ìwu rǒ ndínǐ ì alú tí bàtizò ró. Ní kǎti abádhí nǐ: «Nyǐ, ámvò tó osu-tsè! Ádhi ndi dhu

* 3:3 3.3 Ìsa 40.3

nóvò fùkù ndíní nyí nyotse tí yà rírà Kàgàwà bhà nàwí-tsù rò?

⁸ Nyònzì iwà nyí nyùgèrè nyí, nyùbhà fùkù nzérenga dhu nàví rí dhu.

⁹ Ndirò, àpé nyìrè nga afíku ò, nyáti: «Àbràhamù ní abhukà!» Ma mí dhu núncò kpanygba fùkù, Kàgàwà rǎdù kǎkàrí odu mà núgèrè róngò Àbràhamù t'ídhúna tí.

¹⁰ Àlǒ ka kílì wà itsu-pfò rǒ, ndíní ka kí'à tí í itsu-vé nǐ. Ní kóró itsu yà ìnzǐ arí ídzì itsu-kpǒ ní'ò, núkèrè ka kí, kadù àwàná kàzù ò.

¹¹ Ìma, ma mí bàtizò núbhò fùkù idha nǐ, ndíní iwà nyí nyùgèrè nyí nyùbhà fùkù nzérenga dhu navì tí. Pbétù, dzidu dǒ rírà ale náaraya bàtizò núbho rǒ fùkù Kàgàwà bhà Ìlǎ-Alafí nǐ, ndirò kàzù nǐ. Ndi ale rǐ'í ɔbì nà atdíǒ ròsè dùdu nǎ. Ma màkǎ nzá mǔwà kà-pfò rǒ kàyitò mà.

¹² Kàlǔ ònyù-ǒnga t'ílèta tó kanyà-tidò fóná. Ndirò kà rǐ pbìndà odhó-dǒnga nátsu, ndàdù nganù-kpǒ nípfo kéléna ò rò. Kà rǐ pbìndà nganù-kpǒ-tsù núndù óngòlǐ ò, ndàdù dzéngéléna núbì ìnzǐ aráve ádrùngbǎ kàzù ò.»

*Yèsù rǐ bàtizò nálǔ dhu
(Mrk 1.9-11; Luk 3.21-22)*

¹³ Atdíku, Yèsù níra Gálilayà tó pbìrì ò rò, ndìrà àhù Yùwanì-tí'ò, Yòròdanì tó idha-akpà-tsù, ndíní kǎbhù tí bàtizò fǐndà.

¹⁴ Ní Yùwanì núuvó ndì kà-rǒ, ndàdù àtìna kà nǐ: «Ìma ní ndì, ma màmbènà bàtizò nálǔ funú, ní ádhu nyí nyádù ìrà kònzì fudú nǐ?»

¹⁵ Pbétù, Yèsù náadù ɔte àdu kà tò, ndàti: «Ìnzǐ úvò nyí! Ítsè kà rǐ'í ndì dhu bhèyi. Obhó tí,

kòmbí dhu àkǎ àlě rònzì kóró dhu Kàgàwà nózè ka dhu bhěyi.» Nírò ní ndi Yùwanì náadù Yěsù núnò dhu ná'ù, ndàdù bàtizò nábhɥ kà tò.

¹⁶ Bàtizò ndi ndàlě rórò tí, Yěsù ráhɥ idha ò rò rò, òrù-akpà-tsù náangbe ndi kà tò. Ní kǎla Kàgàwà bhà Ǽlǎ-Alafí orù rò rífo àmbò tó ófò ǒ ró, ndi àmbò ràdù àdi dòná. ¹⁷ Ndirò Kàgàwà-tù náadù ndirì òrù-akpà ò rò, ndàti: «Yàrí ní Idhùdu, atdíđǒ ma mózè, nyìkpódu nòfò dhu ònzi arí ale.»

4

Pfòmvo rǎ Yěsù-afí númvǔ dhu (Mrk 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Wò dhu-dzidǒ, Kàgàwà bhà Ǽlǎ-Alafí náabhù Yěsù ràrà ràngù ò, ndínǎ Pfòmvo núumvú tí afína.

² Ní Yěsù núutsi ònyù t'ónyuta-tsù ìfo kumì idhò tí, ìnzǎ ndàrà ònyù nónyù rǒ adyíbhengá màtí ndirò kùbhingá màtí. Ní àwù náadù kàlù atdíđǒ.

³ Nírò ní ndi pfòmvo níira àhɥ kà-tí, ndàdù àtìna kà nǎ: «Nyì nyapé ì'ì Kàgàwà t'Ídhùnà nyú tí, ní áví kàrí odu rùgèrè ì, 'òngò mùgatì tí.»

⁴ Ní, Yěsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Kàgàwà bhà Andítá ò ka kándí dhu kati:

«Ìnzǎ ní mùgatì kèlě ndi ìndrǔ tò rǎdù ípìrǒnga nábhɥ,

pbétù Kàgàwà-li'ò rò àhɥ kóró ɔte ní ndi rǎdù ípìrǒnga nábhɥ ìndrǔ tò*.»

* 4:4 4.4 Tòr 8.3

⁵ Tdítdǒ, Pǎmvo náarà kà nà Yèrùsàlemà, ìlǎ kigò ò, ndàdù kàbhu rùpò Kàgàwà bhà idza dò-tsíró orú ngari dò,

⁶ ndàdù àtìnà kànǎ: «Nyi nyapé ì'ì Kàgàwà t'ídhùnà nyú tí, ní óbè pé nyi obvò. Obhó tí, Kàgàwà bhà Andítá ò ka kándí dhu kati: <Kàgàwà rǎ dhu náyǎ pbìndà màlàyíkà tò okúnù dò rò,

ndínǎ nyi noko tí orú rò otsúna-tsíró, akye odu nóobena pǎnu nǎ*.>»

⁷ Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Kàgàwà bhà Andítá ò ka kándí dhu átò kati:

<Dhu-àkǎ nzá nyumvú pbùkù Ádrùngbǎle Kàgàwà-afí*.>»

⁸ Wò dhu-dzidǒ, Pǎmvo abhù Yèsù rùpò ádzi pbìrì-akpà dò. Kǎdù kóró yà adzi dǒ ádròdrò kámá tó pbìrì mà, kóró òyá ònzì mànà nítè kà tò.

⁹ Kǎdu àtìnà Yèsù nǎ: «Nyi nyapé nyokò otdyùnu dǒ onzìdú nyifù ma, ní kóró kòrì dhu núbhò ma mí indù.»

¹⁰ Ní Yèsù adù àtìnà kà nǎ: «Índrǎ nyí àwú, Sìtanǎ! Obhó tí, Kàgàwà bhà Andítá ò ka kándí dhu kati:

<Dhu àkǎ nyulě Ádrùngbǎle pbùkù Kàgàwà, nyadù kà kèlě nífù atdíró.>»

¹¹ Nírò ní ndi Pǎmvo náadù ndìvà, ndàrà kà-tí rò. Kàgàwà bhà màlàyíkà náadù ìwu Yèsù-tí'ò, àdù àmbe kà kàsǔ nónzì dǒ.

Yèsù rǎ pbìndà kasu nópè Gàlìlayà tó pbìrì ò rò dhu

(Mrk 1.14-15; Luk 4.14-15)

* 4:6 4.6 Zàb 91.11-12 * 4:7 4.7 Tòr 6.16

12 Yèsù níitdègu bàtizò nubhónà Yùwanì ka kòsò imbi ò dhu níri, ní kǎdù àrà findá dhu nǎ Gálilayà tó pbìrì ò.

13 Ányì, kǎdì nzá Nàzàretì tó kigò ǒ, pbétù kǎdù àrà àdi Gálilayà tó rèrù-bidǒ arí'ì kigò, Kàpèrnàwumù tí kátina ò. Kàpèrnàwumù ní'ì Zàbùlonà mà, Nèftalì mànà tó mùlengù ǒ kigò.

14 Kóró wò dhu náanzì ndì, ndínì Kàgàwà núuno pbìndà nabi Ìsayà-otù ǒ dhu náaká tí. Kǎtì:

15 «O! Zàbùlonà bhà pbìrì mà, Nèftalì bhà pbìrì mànǎ,

ádrùngbǎ rèrù-bidò rǎrà ngudhà,

Yòròdanì tó idha-akpà-adzè nǎ rò rí'ì pbìrì,

Gálilayà,

yà ìnzì ní Pbàyàhúdì náaróko ònǎ pbìrì!

16 Yà ìnò ǒ aróko kóró ale nála wà ádrùngbǎ awáwù.

Yà òve-sisì tó ìnò níibvú ndì dònǎ pbìrì ǒ aróko ale dǒnga

awáwù náwù wà*.»

17 Kàpèrnàwumù ndì ndàrà àhu rò ní ndì, Yèsù apè ndùnò Kàgàwà bhà Ídzi Màkùrù, ndàrà àtìnà rǒ: «Nyùgèrè nyí nyǔbhà fùkú nzérenga. Obhó tí, òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi-tsù nínù wà ndì.»

Yèsù rǐ ìfo àwèrù núnzi dhu

(Mrk 1.16-20; Luk 5.1-11)

18 Gálilayà tó rèrù-bidǒ ndì ndúbhi rórò, Yèsù náala atdí ale bhà óyǒ inzo. Abádhí ní'ì àwèrù. Atdí-òvò ní'ì Simoni. Ngǎtsi ndì Simoni-òvò ní'ì

* 4:16 4.16 Ìsa 8.23-9.1

Péterù. Ndirò kà t'ádònà-òvò ní'ì Àndèreyà. Abádhí ubhínà ìbhè nókyè rǒ imbi nǐ rèrù ò.

¹⁹ Ní Yěsù atì abádhí nǐ: «Nyìwǔ owùdu ǒ! Ma mí nyǔgèrè, nyǒngò ìndrǔ-tsù núndu róngo, ndínǐ owùdu nǔngǔ tí ale tí.»

²⁰ Ní Ƴró rò tí, abádhí nǔubhà fìyó ìbhè-mbǐ, 'àdù òwu kǒwù ǒ.

²¹ Tdítdǒ Yěsù náandri itseta ake, ndàdù Zèbèdayò bhà óyó inzo nála. I inzo ní'ì Yàkòbhò mà adònà Yùwanì mànà. Abádhí ní'ì fìyó ìbhú ò, àbayà Zèbèdayò mànà, fìyó ìbhè-mbǐ nóbhòlò ì í ró. Ní Yěsù adù abádhí nánzi.

²² Ní ányìrǒ rò tí, abádhí adù àbayà nǔbhà ìbhú mànà, 'àdù òwu Yěsù-owù ǒ.

Yěsù nǐ Kàgàwà bhà Ídzi Mákǔrù núnò, ndàdù andítále níǔ dhu

(Mrk 1.9; Luk 4.44; 6.17-18)

²³ Yěsù nóongónà ùbhi kóró ngari ònǎ Gàlilayà tó pbìrì ǒ. Kǎránà dhu ùdhe rǒ unduta-dzà ǒ rò, ndàdù àrà òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi tó Ídzi Mákǔrù núnò rǒ ìndrǔ tò. Ndirò kǎránà kóró andi-tidò níǔ rǒ, ndàdù kóró otsu-tidò níǔ.

²⁴ Ní kòyǐ náaká kóró Siriyà tó pbìrì ǒ. Ndirò, ka kowúnà dhèdhèrò andi-tidò nǐ arándi ale nǔmbà rǒ kà-fò'ò. I ale ní'ì yà nzére-alafí nà arí'ì òyà ale mà, símvótále mà, ndirò ngbǒya éve ale mànà. Ní Yěsù náaránà i ale níǔ rǒ kóró.

²⁵ Ábhǒ ihé-yà nóowúnà ìwu rǒ Gàlilayà tó pbìrì ò rò, Dèkàpolì tó pbìrì ò rò, Yèrùsàlemà tó kigò ò rò, Yùdeyà tó pbìrì ò rò, ndirò Yòròdanì tó idha-akpà-adzè rò màtí, ì rùbhi kǒwù ǒ.

5

Yèsù rí Ídzi Màkürù náncó ihé-yà tò pbìrì dǒ rò dhu

(Mrk 3.13; Luk 6.12-13)

¹ Yèsù níitdègu ihé-yà nálǎ, ní kǔpò pbìrì dǒ, ndàdù àdi obvò. Ní kàbhà ábhàlǐ náadù ìwu kà-tí'ò.

² Nírò ní ndi kǎdù ndòpè ndùdhe dhu abádhí tò, ndàmbe àtìnà dǒ:

Hirò nɔnziya ale

(Luk 6.20-23)

³ «Hirò nɔnziya ale ní yà nǎkù tí arí'ì ale-afí ònǎ rò ale, òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi ní abádhí tò nídhunǐ!

⁴ Hirò nɔnziya ale ní, yà kòmbí aróko nyìya-dha ǒ ale, Kàgàwà nóopéya abádhí-afí nídhunǐ!

⁵ Hirò nɔnziya ale ní yà ìyònga ǒ aróko ale, abádhí nóokoya yà adzi-kàmǎ tí nídhunǐ.

⁶ Hirò nɔnziya ale ní, yà obhónánga ònzi ì í dhu tó àwù nà arí'ì, àdhàdhì ònyù mà idha mànà-atdyú òho ka karí dhu bhéyi ale, Kàgàwà náadùya abádhí ózè dhu nábhɔ rǎkǎ abádhí tò nídhunǐ.

⁷ Hirò nɔnziya ale ní izɔ nábà arí ɔdhíya dǒ ale, Kàgàwà náabáya izɔ abádhí dǒ nídhunǐ.

⁸ Hirò nɔnziya ale ní afíya ònǎ rò ìlǎ Kàgàwà-nyìkpó ǒ ale,

abádhí náalaya Kàgàwà-ngbò nídhunĭ.

⁹ Hirò nɔnziya ale ní,
màrùngà ǒ arí ìndrù nábhě ròkò ale,
Kàgàwà náanziya abádhí pbìndà inzo tí nídhunĭ.

¹⁰ Hirò nɔnziya ale ní
obhónánga ònzi ì arí dhu-okú dò rò ka karávu
ròyá ale,

òrù-akpà ǒ Ádrùngbă kamà bhà idzi ní'iya
abádhí tó nídhunĭ.

¹¹ Ndirò, hirò nɔnziya ní nyĭ,
yà nyĭ nĭ ka karí dhu núno,
kavu rùkú,
kadù kóró nzére dhu-tidò náwe dùkú okúdu dò
rò rò.

¹² Ní nyilé nyĭ, nyădù òko dhèdhe ǒ, nyĭ
nyabáya ádrùngbă mùkimbà nyú òrù-
akpà ò nídhunĭ. Wò dhu bhěyi tí ní ndi ka
kavù angyi i'ì Kàgàwà bhà pbànábí rǒ.»

*Yēsù-owù núngě arí ale ní yà adzi ǒ iko mà,
awáwù màná dhu
(Mrk 9.50; Luk 14.34-35)*

¹³ Yēsù adù àtìnà tdítđ ihé-yà nĭ: «Nyĭ ní iko
yà adzi dǒ ale nzínzì ǒ. Pbétù, iko-òvũ náapé ìku,
ní ka kádù kàbhũ ròkyè àdhu nĭ tdítđ? Kà kàsũ
rĭ mbă àdù i'ì tdítđ. Kà rǎdù àkă koyì iri, kadù
àmbe ònánnga nótsì dǒ ale-pfò nĭ.

¹⁴ Nyĭ ní ndi awáwù yà adzi dǒ ale nzínzì ǒ.
Pbìrì dǒ ka kósì kigò náarí nĭ ndòru.

¹⁵ Ndirò, ka kínzì àdù tarà nóbì, kadù àtsinà
ità-tsi. Pbétù, ka kádù kòbì, kadù ìlinà tarà ùlĭ
ka karí òná orú ngari ǒ. Ndi dhu bhěyi ní ndi kà
rǎdù idzá rí'ì kóró ale-nyĭnga náwù.

16 Ní ndi dhu bhěyi tí, dhu àkǎ fùkù awáwù rǎwù kóró ale-nyínga, ndíní abádhí ala tí ídzi kàsùku, 'àdù òrù-akpà ò arí'ì Àbaku Kàgàwà nífu.»

Yèsù rǐ dhu núdhě Ʋyátá nífù ka kí dhu dǒ dhu

17 Yèsù adù àtìnà tdítđ: «Àpé nyìrè nga ma rírà Músà bhà Ʋyátá mà, pbànábí núnò dhu mànà dhu núgolo. Ma mírà nzá abádhí núgolo, pbétù, ma mírà ndíní ma mabhù tí i Ʋyátá núnò dhu rònzi ì.

18 Ma mí obhó dhu núnò fùkù: òko yà adzi mà òrù-akpà mànà nóko rórò, atdí andítá-nyìkpó-tútùngba mà i Ʋyátá ǒ náawíya nzi, ràrà àhù yà adzi ǒ dhu-tsù rǐ ndòdì dhu ò.

19 Nírò, atdí ale náape atdí akekpa Ʋyátá-ngba mà nukò kòrí Ʋyátá nzínzi ǒ, ndàdù dhu ùdhe ngùkpà ale tò ròwù kùkò rǒ átò ndi bhěyi, ní ndi ale ní'íya ndi ákèkpá ale òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi ǒ. Pbétù i Ʋyátá nífù rǐ, ndàdù dhu ùdhe ngùkpà ale tò rǐfu ka átò ndi bhěyi ale, ní ndi ale ní'íya ndi òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi ǒ ádrùngbǎle.

20 Obhó tí, ma mátina nyǐ nǐ: nyǐ nyarónzina obhónánga náape nzi òse Músà bhà Ʋyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó mànà tó obhónánga dònǎ, ní nyǐ nyotsúya nzi òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi ò.»

Yèsù rǐ dhu núdhě ìndrǔ rǎkò dhu dǒ dhu

21 Tdítdđ Yèsù adù àtìnà: «Nyǐ nyírì wà abhúku tò Kàgàwà Ʋyá dhu ndàti: <Dhu àkǎ nzá nyohò abvo. Abvo nòhò ale nákǎ kotdì ànyàna.>

22 Pbétù, ma mí dhu òvò fùkù, mati: ɔdhìnà rǒ àkǒ ale, náká kòtdì ànyǎna. Ndirò, ɔdhìnà nàtì kìdhomà tí ale, náká ádròdrǒ anya nítì arí ale ròtdì anya dóná. Ndirò, ndi ale ràtì ɔdhìnà ní: <Inyi ní àrítále!> Ní ndi ale àká, kobvù yà ìnzǐ aráve dhòdhóhónganà kàzè ò.

23 Nyi nyapé ì'ì perè nábhǔ nyi nyí màzàbahù dǒ rò Kàgàwà tò ró, dhu ràdù ìse ùnú ányìrǒ rò ìnè nzére dhu ràrǐ'ì nzínziku ǒ adònu nà,

24 ní dhu àká nyubhà ndi perè màzàbahù-ònzǐ, nyadù nyadu, nyòwù ndi nzínziku ǒ rí'ì dhu nítò angyi adònu mànà. Wò dhu-dzidǒ ní ndi, nyi nyádù nyadu, nyirà pbùkù perè nábhu Kàgàwà tò.

25 Dhu nà nyí nyarí'ì nà nzínziku ǒ ɔdhìnu náapé àmbe àrà dǒ nyòbhù, nyǎdù òko nyámbe òwu dǒ atdíkpá ka mànà dhùwanì ò, ní dhu àká nyonzi òbi, nyǐrì nyí, nyítò ndi dhu, ìnzá nyí nyapé òwu ùvò anya t'ítàta t'ále-ònzǐ rórò. Ìmbǎ kǐ'ì ndi dhu bhěyi rò, kà ràdù nyabhu kòtdì ànyǎnu, kadù nyabhu pùrùsì ròsò nyi imbi ò.

26 Ma mí obhó dhu núno indù: nyi nyí nzǐ àdù àhu imbi ò rò ìnzá nyi nyùbho dùnú ka kòtdì dhu riku kóró rórò.»

*Yèsù rǐ dhu núdhě mànyòni dǒ dhu
(Mrk 9.43,47-48)*

27 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù àtìna: «Nyí nyirì wà yà ka kano dhu, kati: <Dhu àká nzá nyonzi mànyòni.>

28 Pbétù ima, ma màtina nyí nǐ: atdí kpatsìbhále náapé ngǎtsi ale-ve dò nga nándà,

ndàdù kätidyú nóhò, ní ndi ale nónzì wà m̀nyò̀nì ndi tsìbhále nà afína ò.

²⁹ Ní dhu náapé ì'ì, fangà tó nyìkpónu náarí nyabhě nyotsù nzérenga ò dhu tí, ní dhu àkă nyitã ka, nyadù itùnà nyobvù itse r̀nù r̀ò. Obhó tí, dhu àkă wà nyiwí atdí ngbõnu-rõngá-ngba, ròsè kóró ngbõnu nóbvù ka kí ìnzì aráve dhòdhóhonganà kàzù ò dhu dònã.

³⁰ Ndirò, dhu náapé ì'ì, fangà tó otsúnu náarí nyabhě nyotsù nzérenga ò dhu tí, ní dhu àkă nyotdì ka, nyadù òbvùnà itse r̀nù r̀ò. Obhó tí, dhu àkă wà nyiwí atdí ngbõnu-rõngá-ngba, ròsè kóró ngbõnu nóbvù ka kí ìnzì aráve dhòdhóhonganà kàzù ò dhu dònã.»

*Yèsù rì dhu núdhě kpatsìbhále mà rì 'ùbhã
pbìndà tsìbhále nà dhu dõ dhu
(Màt 19.9; Mrk 10.11-12; Luk 16.18)*

³¹ Tdítdõ Yèsù adù àtìnà: «Ka kati átò: <Pbìndà tsìbhále nódhò rì ale nákă ndàndì ùbhátá tó bhàrwà, ndàdù àbhunà kà-fó.>

³² Pbétù ima, ma mátina nyí nì: <Atdí ale mà náapé pbìndà tsìbhále nódhò ìnzá ní m̀nyò̀nì k̀nzìnà dhu-okú d̀ò r̀ò tí, ní ndi ale nítu wà pbìndà tsìbhále m̀nyò̀nì ò, ndi tsìbhále mà rãdù òwu 'ùmba ngãtsi kpatsìbhále nà nídhuní. Ndirò, ndi òdhò ka kòdhò tsìbhále nà ì nùmbã ale nádù ì'ì iwà m̀nyò̀nì ǹnzì átò.>»

Yèsù rì dhu núdhě dhu t'ótsota dõ dhu

³³ Tdítdõ Yèsù adù àtìnà: «Nyí nyírì wà yà abhúku tò ka kuyá dhu, kati: <Ápé nyàtsõ dhu títò dõ, pbétù dhu àkă nyõnzì yà Ádràngbãle

Kàgàwà-ònzǐ nyǐ nyótsò ònzǐ nyǐ nyónzina dhu tí dhu* .>

³⁴ Pbéttù, ma mátina nyǐ nǐ: Àpé nyùtsǒ dhu akekpa màtí. Àpé nyùtsǒ dhu òrù-akpà-ovò rǒ màtí, Kàgàwà náaradi dóná tombi ní ndi nídhunǐ.

³⁵ Àpé nyùtsǒ dhu yà adzi-ovò rǒ màtí, Kàgàwà náarí pǒna ùlǐ róngá ní ndi nídhunǐ. Àpé nyùtsǒ dhu Yèrùsàlemà tó kigò-ovò rǒ màtí, ádrùngbǎ Ádrùngbǎ kamà bhà kigò ní ndi nídhunǐ.

³⁶ Ndirò, àpé nyùtsǒ dhu dùku-ovò rǒ màtí, ìnzǐ nyǐ nyádù atdí àyǐ-vé-ngba mà nábhɛ ròtì, ndirò ngǎtsi nǐ ròpǒ nídhunǐ.

³⁷ Obhó dhu tí rǐ'ì dhu náká nyàtì obhó dhu tí. Ndirò, ìnzǐ ní obhó dhu tí rǐ'ì dhu náká nyàtì ìnzǐ ní obhó dhu tí. Wò dhu dǒ ka kiséna ngùkpa dhu nádù ì'ì nzéɛ ale, Pǒmvo bhà rò ìrà dhu.»

*Yèsù rǐ dhu núdhě nzéɛ dhu núbhǒ ka kí nzéɛ dhu nǐ dhu dǒ dhu
(Luk 6.29-30)*

³⁸ Yèsù adù àtìnà tdítǒ: «Nyǐ nyírì wà yà ka kɛnɔ dhu, katì: <Ale-nyìkpó ale-nyìkpó arì ǒ, ndirò ale-kù ale-kù arì ǒ*.>

³⁹ Pbéttù ima, ma mátina nyǐ nǐ, dhu ràká nzá nyùbho nzéɛ dhu nzéɛ dhu nǐ. Atdí ale náapé ngàngànɛ òpbi fangà dóná rò, ní dhu àká nyugèrè ígù dóná ngàngànɛ kà ròpbi átò.

⁴⁰ Atdí ale náapé ndòzè ndàrà nyobhè dhùwanì ò, ndínǐ ndakò tí rùnù sìmìsì, ní dhu àká nyiwà rùnù kotì átò, nyabhɛ kà tò.

* 5:33 5.33 Law 19.12; Ozt 30.3; Tòr 23.22-24
24.20; Tòr 19.21

* 5:38 5.38 Law

⁴¹ Atdí ale náapé nyutŭ obi ní nyanò dòná dhu, nyarà nà atdí kilòmětèrè tí, ní dhu àkǎ nyanò ka, nyarà nà óyǒ kilòmětèrè tí.

⁴² Atdí ale náapé dhu ònzi funú, ní dhu àkǎ nyabhũ ndi dhu kà tò. Ndirò, kǎpé dhu ònzi ndùwũ funú, ní dhu àkǎ nzá nyuvǒ nyi ndi dhu rǒ.»

Yēsù rǐ dhu núdhě òmvǔ nózè ka kí dhu dǒ dhu (Luk 6.27-28,32-36)

⁴³ Wò dhu-dzidǒ, Yēsù adù àtìnà: «Nyǐ nyírì wà yà ka kũnɔ dhu átò, kati: <Dhu àkǎ nyoze òdhìnũ, nyadù pbùkù òmvǔ nóndrò.>

⁴⁴ Pbétù ima, ma mátina nyǐ nǐ: Dhu àkǎ nyòzè fùkù òmvǔ, nyädù òwu nyǐtsò rǒ rùkù arávu ale dǒ.

⁴⁵ Ndi dhu bhěyi ní ndi, nyǐ nyädù òngo òrù-akpà ò arí'ì Àbakũ Kàgàwà bhà inzo tí. Obhó tí, ka ní ndi adyifò nábhũ arí rìkà nzére dhu ònzi arí ale mà, ídzì dhu ònzi arí ale mànà dǒ. Ndirò kǎrí igye nábhũ rìkǒ obhónánga ònzi arí ale dǒ, ìnzǐ arí kònzì ale mànà.

⁴⁶ Nyǐ nyapé yà nyǐ nózè ale kèlě nózè, ní ádhu Kàgàwà adùya àbhunà fùkù perè tí? Pàratà tó pbàndómbé mà náatí obhó dhu nónzì átò ndi dhu bhěyi tí?

⁴⁷ Ndirò adóku-tsǔ tí nyǐ nyí mùlèmbè nóngù rò, ádhu ndi ádrùngbǎ dhu tí nyǐ nyarónzina? Ìnzá Kàgàwà ná'ù ale mà náatí obhó dhu ònzi ndi dhu bhěyi tí átò?

⁴⁸ Ní, dhu àkǎ nyǐ'ì mbǎ afátá nà ale tí, àdhàdhì òrù-akpà ò arí'ì Àbǎkũ Kàgàwà narí mbǎ afátá nà ale dhu bhěyi.»

6

Yěsù rĩ dhu núdhě perè núbho ka kádù tí dhu dǔ dhu

¹ Wò dhu-dzidǔ, Yěsù adù àtìnà: «Nyàndà nga mběyi ìnzì nyǒnzì ídzì dhu tí rí'ì dhu ìndrǔ tò ìndrǔ-nyìkpó ǒ rò, ndínì ka kala tí nyì. Ndi dhu bhěyi nyì nyapé kònzì, ní òrù-akpà ò arí'ì Àbaku Kàgàwà rĩ nzì adù perè núbho fǔkù.

² Ní, perè nábhǔ nyi nyí nyonzi ìndrǔ-dzùnà nǐ rò, dhu àkǎ nzá nyabhǔ ka ìkǔ ǒ, àdhàdhì ɔyɔyɔ idàya nà ale náarí kònzì unduta-dzà ǒ rò ndirò ngudhà ǒ rò màtí dhu bhěyi. Abádhí náarí dhu ònzì ndi dhu bhěyi ndínì ka kifù tí ì. Ma mí obhó dhu núno fǔkù: abádhí nábà wà fíyó mùkìmbà angyangyi.

³ Pbéttù inyi, perè nábhǔ nyi nyí nyonzi ìndrǔ-dzùnà nǐ rò, dhu àkǎ nzá nyabhǔ ígù tó ɔtsúnɔ rùnì fangà tó ɔtsúnɔ rábhǔna dhu.

⁴ Ndi dhu bhěyi ní ndi, nyi nyàbhǔ perè rǎdù àdi òdhǔ ò. Ndirò, Àbanɔ Kàgàwà, yà òdhǔ ò dhu nálǎ arí ale, ní rǎdù mùkìmbà nábhǔ indù.»

Yěsù rĩ ale nítso ka kádù tí dhu núdhě dhu (Luk 11.2-4)

⁵ Tdítdǔ Yěsù adù àtìnà: «Nyítsò nyì nyí rò, dhu àkǎ nzá nyǒnzì nyì ɔyɔyɔ idàya nà ale náarí 'ònzì dhu bhěyi. 'Itso ì í rò, abádhí náarí 'òzè 'itsò ì ɔrú ì ìkò rórò unduta-dzà ǒ rò, ndirò otu-yàgá ǒ rò màtí, ndínì kóró ale náala tí ì. Ma mí obhó dhu núno fǔkù, abádhí nábà wà fíyó mùkìmbà.

⁶ Pbéttù inyi, nyítsò nyi nyí òná kàsùmì ǒ, dhu àkǎ nyotsù pbàkù kàluga ò, nyadyì tsùnɔ ányì,

nyadù nyítsò yà ányì rí'ì òdhǔ ò Àbanu Kàgàwà rǒ. Ní, òdhǔ ò nyi nyónzina dhu àlǎ arí ndi Àbanu Kàgàwà, rǎdù perè nábhu indù.

⁷ Ní, nyítsò nyí nyí rò, dhu àkǎ nzá nyǎnò ìmbǎ tǎya nà ɔte abho, yà inzǎ Kàgàwà ná'ù ale náarónzina dhu bhěyi. Abádhí náarí inga nírè, abho ì òtè rò nga rǎrǎ ndi Kàgàwà rǎdù ì únona dhu ní'ì nǎ.

⁸ Ní, dhu àkǎ nzá nyónzì nyí abádhí bhěyi. Obhó tí, Àbaku Kàgàwà núni wà àkǎ àkǎ fǔkù dhu, inzǎ nyí nyàpè ndi dhu ònzi foná rórò màtí.

⁹ Ní, kǎnǎ nyí nyádù nyítsò tí dhu:

<Orù-akpà ò arí'ì Àbakà Kàgàwǎ,

Ábhǔ ɔvònu rilè ndì,

¹⁰ ábhǔ idzi ònyu nyi nyí dòkǎ òná idho rǎkǎ, ábhǔ nyi nyòzè dhu rǒngò ndònzì yà adzi dǒ, òrù-akpà ò arí ndònzì dhu bhěyi.

¹¹ Íbhò yà bilínganà nyi nyaríbhona ònyù indo fǎkà.

¹² Ɔbà fǎkǎ afátá fǎkà,

àdhàdhì mǎ marí dhu núba ɔnzìkǎ dhu nùfǎ ale tò dhu bhěyi.

¹³ Ndirò àpé nyabhù pfòmvo rùmvǔ afíka,

pbétù, ódo mǎ wò ndi Nzére ale rǒ rò.

[Obhó tí, Idzi t'ónyuta mà, ádrùngbǎnga tó ɔbi mà, ádrùngbǎnga tó awáwù màná nǎkǎ inyi nà tí dhòdhóhóngà nà. Àmìnà.>]

¹⁴ Obhó tí, nyí nyapé dhu núbà ɔnzìkǎ dhu nùfǎ ale tò, ní òrù-akpà ò arí'ì Àbaku Kàgàwà rǎdù dhu núbà átò fǔkù.

15 Pbé̀tù, ìnzì nyí nyapé dhu núba ɔnzìkú dhu nùfá ale tò, ní Àbakɛ Kàgàwà rí nzì adù dhu núbà átò fùkù.»

Yèsù rí dhu núdhě ònyè t'ónyuta-tsù nátsì ka kádù tí dhu dǎ dhu

16 Tdítdǎ Yèsù adù àtìnà: «Ònyè t'ónyuta-tsù nyí nyùtsì rò, dhu àkǎ nzá nyòkò izùkù ǎ, ɔyɔyɔ idàya nà ale náarónzina dhu bhěyi. Abádhí náarí nyíya wòyǎ nùgèrè, ndíní kóró ale náala tí ònyè t'ónyuta-tsù ì ̀tsì dhu. Ma mí obhó dhu náno fùkù: abádhí nába wà fíyó mùkìmbà angyangyi.

17 Pbé̀tù inyi, ònyè t'ónyuta-tsù nyí nyùtsì rò, dhu-àkǎ nyu'ò nyìnɛ rìlǎ, nyadù ndrùù róngu akye nútri dènu rǎ àyí ò,

18 akye kóró ale náalana ònyè t'ónyuta-tsù nyí nyùtsì dhu nǎ. Pbé̀tù, Àbanɛ Kàgàwà yà òdhǎ ò rí'ì ányì, ní ndi àkǎ ndùni ka. Ndi dhu bhěyi ní ndi Àbanɛ Kàgàwà, yà òdhǎ ò nyí nyónzina dhu nálǎ arí, náadùya perè àbhu indù.»

Yèsù rí dhu núdhě òrù-akpà ò ka kí ongyéngá-tsù núndǎ dhu dǎ dhu
(Luk 12.33-34)

19 Tdítdǎ Yèsù adù àtìnà: «Dhu àkǎ nzá nyũndu ongyéngá-tsù fùkù yà adzi dǎ. Ányì, akuku mà kengezè mànà náarí dhu ìnzǎ, ndirò ányì ogbotále náarí idza-tsù núkǎ, 'adù òyá dhu númbà.

20 Pbé̀tù, dhu àkǎ nyũndu ongyéngá-tsù fùkù òrù-akpà ò, yà ìnzì akuku mà kengezè mànà

náarí dhu ìnză i, ndirò ìnză ogbotáε náarí idza-tsù núkǒ, 'àdù òyá dhu númbà i.

²¹ Obhó tí, pbùkù ongyéngá náarí'ì i nga ní ndi afínu rǎdù ì'ì nǐ.»

Alε-nyìkpó ní alε-ngbò rǒ tarà dhu

(Luk 11.34-36)

²² Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìna: «Alε-nyìkpó ní alε-ngbò rǒ tarà. Ní, nyìkpónu náapé ì'ì ídzi rǒ rò, ní kóró ngbǒnu rǎdù ì'ì awáwù ǒ.

²³ Pbétù nyìkpónu náapé ì'ì andi nà, ní kóró ngbǒnu rǎdù ì'ì ínò ǒ. Nírò, afínu ò rí'ì awáwù náapé òngo ínò tí, ní ndi ínǒ-yà tí mbă àdù ì'ì ádrùngbă nyú?»

Kàgàwà-kàsǔ mà yà adzi dǒ ònzì-kàsǔ mànà

(Luk 16.13)

²⁴ Yěsù adù àtìna tdítǒ: «Atdí alε mà rǐ nzǐ àdù óyǒ ádròdrǒ alε-kàsǔ nónzì atdíkpá, atdí kàsùmì ǒ. Kà rǎdù atdí ádrùngbǎε nóndrò, ndàdù ngǎtsi ádrùngbǎε nózè. Ndirò, kà rǎdù ndàpba atdí alε rǒ, ndàdù ngǎtsi alε nídzèlè. Ní ndi dhu bhěyi tí, nyǐ nyí nzǐ àdù Kàgàwà-kàsǔ nónzì atdíkpá yà adzi dǒ ònzì-kàsǔ mànà.»

Inzá dhu àkă kitǔ alε-afí yà adzi ǒ dhu nǐ dhu

(Luk 12.22-31)

²⁵ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìna tdítǒ: «Kòñǐ wò dhu-okú dò rò ní ndi ma mátina nyǐ nǐ: dhu rākă nzá nyítǔ afíkù fùkù ípìrǒnga mà ngbǒku mànà dhu nàndà dhu nǐ, nyámbe àtìna dǒ: nyǐ rǎrǐ àdhu ònyu, nyǐ rǎrǐ àdhu òmvù, ndirò nyǐ rǎrǐ àdhu ùfǒ rùkù. Ìndrǔ bhà ípìrǒnga nózè

tí nzá ònyù dònǎ? Ndirò, ale-ngbò nósè tí nzá mberù dònǎ?

²⁶ Nyàndà pé orú arángìlì àrè: abádhí arí nzǐ inga nóbhì, ndirò abádhí arí nzǐ ònyù nógu. Abádhí arí nzǐ ònyù-tsù mà núndǔ óngòlǐ ò, pbétù òrù-akpà ò arí'ì Àbakù Kàgàwà náarí abádhí nóngù. Ní nyǐ, nyǐ nyúdà tí nzá i àrè kóró?

²⁷ Ádhi pbá ale ndi nzínzìkù ò, wò afína ndì nditù abho dhu rǎdù idhòna nítrò atdí idho nǐ màtí yà adzi dǒ?

²⁸ Ndirò, ádhu nyǐ nyarí afíkù nítù rùkú nyǐ nyúfòna dhu nǐ ní? Nyàndà pé inga ò màuwà náarí inga tí dhu: abádhí arí nzǐ kasù nónzi, ndirò abádhí arí nzǐ mberù nódyù.

²⁹ Pbétù, ma mátina nyǐ nǐ: kóró pbìndà ònzi-íyà ò, ádrùngbǎ kamà Sòlòmònì nyú mà, náafó nzá fíndá aya rǎkǎ àdhàdhì kǒkò màuwà nzínzi ò, atdí màuwà tó aya nà màtí atdí mberù mà.

³⁰ Irí-bǐ ní indo tí rínga inga ò, kadù òbvùnà tsútsǎ tí kàzù ò dhu. Pbétù, Kàgàwà náarí abádhí ùfò mběyi nyú. Ní Kà tí nzǐ àdù nyúfò mběyi nyú ròsè i irí-bǐ dònǎ, nyǐ, ákě a'uta nà alé?

³¹ Nírò, dhu àkǎ nzá nyítù afíkù nyǎti: <Mǎ mí àdhu ònyu? Mǎ mí àdhu òmvù? Ndirò ròká mǎ mí àdhu ùfò?>

³² Ohó tí, inzá Kàgàwà ná'ù ale ní i afíya nítù arí, àmbe kóró kǒkò dhu nómmè dǒ. Pbétù, òrù-akpà ò arí'ì Àbakù Kàgàwà núni wà nyǐ rǎrǐ'ì kóró i dhu-atdyù nà.

³³ Ní wemberè tí, dhu àkǎ pé nyòmè òrù-

akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà Idzi, fìndá obhónánga mànà. Ndirò ní ndi, Àbakụ Kàgàwà rǎdù kóró dhu-tsí námà àma tí fùkù.

³⁴ Ndirò, dhu àkǎ nzá nyítù afíkụ tsútsǎnga tó dhu nǎ. Tsútsǎnga tó dhu nándà nga tsútsǎnga nà tí, ndirò indonga tó àpbè nákǎ wà indonga nà tí.»

7

*Yēsù rǎ dhu núdhě ìndrǔ-ànyǎ t'ítđìta dǒ dhu
(Luk 6.37-38,41-42)*

¹ Tdítđǒ Yēsù adù àtìna abádhí nǎ: «Dhu àkǎ nzá nyítđì ngǔkpà ale-ànyá, akye Kàgàwà náadùya ànyǎkụ ìtđì nǎ.

² Obhó tí, Kàgàwà nítđìya ànyǎkụ àdhàdhì nyǎ nyarí ìndrǔ-ànyǎ nítđì dhu bhěyi. Ndirò kúdhěya dhu fùkù yà nyǎ nyarí dhu ùdhě ngǔkpà ale tò ònǎ mùgèrè ǒ tí.

³ Ádhu nyi nyí odhìnu-nyìkpó ò ìtsì kǐkǒ-ngba kèlě nálǎ, ìnzǎ nyadù yà nyìkpónu ò rí'ì itsukpó-tsùdó-ngba nyú nínè nǎ?

⁴ Nyi nyádù àtìna ìngbǎ dhu bhěyi odhìnu nǎ: «Ítsè midyi wò nyìkpónu ò rí'ì kǐkǒ-ngba», àzèmbè itsukpó-tsùdó-ngba nyú nóongó ì'ì nyìkpónu ò?

⁵ Nyi ní oyoyò idàna nà ale. Ípfǒ pé nyìkpónu ò rí'ì itsukpó-tsùdó-ngba angyi, ndirò ní ndi, nyi nyádù odhìnu-nyìkpó ò rí'ì kǐkò nídyi nyi nyí tí dhu nála mběyi.

⁶ Dhu àkǎ nzá nyǎbhụ Kàgàwà tò ka kútri dhu ìtsě tò, ndirò dhu àkǎ nzá nyǎwà fàkú yòkpó

àdù-ònzì, akye abádhí adùna kà-ònga òtsi pfõya nĩ, ndirò akye abádhí adùna 'ùgèrè 'ùka nyĩ nĩ.»

Dhu ònzi ka kí dhu mà, dhu òne ka kí dhu mà, tsátsù ìtdõ ka kí dhu mànà
(Luk 11.9-13)

⁷ Yěsù adù àtìnà tdítđõ: «Dhu àkã nyõnzì nyĩ nyí atdyúna nóho dhu, nírò ní ndi ka kádù kàbhũ fũkù. Dhu àkã nyõmè nyĩ nyí atdyúna nóho dhu, nírò nĩ ndi, nyĩ nyádù kàbà. Ndirò dhu àkã nyítdõ tsátsù, nírò ní ndi, ka kádù kàpfò fũkù.

⁸ Dhu nònzì ale tò ní ndi ka kádù ndi dhu nábhũ. Dhu nònè ale ní ndi rǎdù ndi dhu àbà, ndirò tsátsù nítđõ ale ní ndi, ka kádù kàpfò fíndà.

⁹ Ádhi pbá ale ndi nzínzìkũ ò rǎdù odu àbhũ pbì ingba tò, m̀gati kònzì foná rò?

¹⁰ Ndirò, ádhi pbá ale ndi ìbhè pbì ingba ònzì foná rò rǎdù osu àbhũ kà tò?

¹¹ Nyĩ nyú, nzére ale tírò, nyĩ nyarí ídzi dhu núbhõ fùkú inzo tò. Ní, òrù-akpà ò arí'ì Ábaku Kàgawà rǎdù àdi ìngbǎ dhu bhěyi inzá ndi ndàbhũ foná ka kònzì ídzi dhu i dhu nònzì foná ale tò rórò?

¹² Dhu àkã nyõnzì ídzi dhu ngũkpà ale rǒ, àdhàdhì nyĩ nyòzè abádhí rònzi ka rùkú dhu bhěyi. Wòrí ní ndi Músà bhà Ƴyátá mà, Kàgawà bhà pbànábí náandí dhu mànà núunò dhu.»

Yěsù rǒte ndi nípbõ tsátsù dõ dhu
(Luk 13.24)

¹³ Wò dhu-dzidõ, Yěsù adù àtìnà: «Dhu àkã nyõtsù ndi nípbõ tsátsù ò. Obhó tí, yà ìndrũ bhà ípìrõnga rǎwí dhòdhóhóngà nà i ka kótsù òná tsátsù rí'ì ádrùngbǎ nyú, ányì rárà otu rǎdù ì'ì

ihũ nyú. Ndirò ndi tsätsù ǒ rótsù, 'àdù òwu ányì ale náarádù ì'ì ibí nyú.

¹⁴ Pbéù, dhòdhódhóngá tó ípírǒngá nábà ka kí ì, ka kótsù òná tsätsù narí ndi nípbǒ tsätsù, ányì rárà otu ràdù ì'ì ákěkpá otú-ngba nyú. Ndirò, ndi tsätsù àlǎ rí, 'òtsù òná, 'àdù òwu ndi otu ǒ ale náarádù ì'ì ngúfe nyú.»

Itsu núnǐ ka karí kpǒna rǒ dhu

(Luk 6.43-44)

¹⁵ Tdítdǒ Yèsù adù àtìná: «Nyòdo nyǐ mběyi tìtò tó pbànábí rǒ rò. Abádhí náarítsù nzínzìkù ǒ tàrà-ndi ì ùfǒ ròyá rórò, pbéù afíya òná rò 'àdù ì'ì òrǒrè tsamangèrè nyú.

¹⁶ Nyǐ nyádù abádhí núnǐ fíyó nzére mùtso rǒ. Vínyò-kpǒ nópè ka tí àdù òpè okpèna nà itsu dǒ? Ndirò mùtini-kpǒ nópè ka tí àdù òpè ilé dǒ?

¹⁷ Kóró ídzi itsu-tidò náaródhina ní ídzi itsu-kpǒ. Pbéù nzére itsu-tidò náaródhina ní nzére itsu-kpǒ.

¹⁸ Ídzi itsu-tidò rǐ nzǐ àdù nzére itsu-kpǒ nódhì, ndirò nzére itsu-tidò rǐ nzǐ àdù ídzi itsu-kpǒ nódhì.

¹⁹ Kóró itsu, yà ìnzǐ arí ídzi itsu-kpǒ nódhì, nukéré ka karí kawà kàzù ò.

²⁰ Ní ndi dhu bhěyi tí, nyǐ nyádù tìtò tò pbànábí núnǐ fíyó nzére mùtso rǒ.»

Ɔrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi ò otsúya ale

(Luk 13.25-27)

²¹ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù àtìná: «Ìnzǐ ní kóró ale, yà mitdè arí 'àmbe àtìná dǒ: Ádrùngbǎle,

Ádrùngbǎlé, i òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi ò otsúya, pbétù ànyì otsúya ale ní kǎkà òrù-akpà ò arí'ì Àbadu Kàgàwà ózè dhu nónzi arí ale kèlě.

²² Ndi nínganí, ábhǒ ale nóowuya àtìnà rǒ ma nǐ: <Ádrùngbǎle, Ádrùngbǎlé! Tí obhó mǎ ndi Kàgàwà bhà Ídzi Màkǔrù mǎ muno ìndrǔ tò ɔvɔnɔ rǒ? Tí obhó mǎ ndi nzére-alafí mǎ mipfo ìndrǔ ò rò ɔvɔnɔ rǒ? Ndirò tí obhó mǎ ndi mǎ manzì ábhǒ wiwí nyí ɔvɔnɔ rǒ?>

²³ Nírò ní ndi ma maraya dhu òvò rǒ kpangba abádhí tò mati: <Inzá ma múni nyí akekpa mǎtí, nyìndrǐ nyí itse tidú rò, nyí nzérenga ònzi arí ale tírò.>>

Ɔyǒ idza-tidò tó mbólí (Luk 6.47-49)

²⁴ Kùtsa ndì ndí dóná rò nǐ, Yēsù adù àtìnà: «Yà ma múnò dhu níri rí, ndàdù ònzìnà ale, ní rǐ ndìlǐ nyìkpóna ótdyù ale, yà bhalabhala dǒ p̀b̀ìndà idza narù bhěyi.

²⁵ Igye nííkó, idha rùtǔ nǐ. Ní igye-dha náakpà ndi idza-pfò, awe ràdù òpili ɔbi nyú nà ndi idza rǒ. Pbétù, ndi idza náadù nzá ndàdrù, bhalabhala dǒ ka karù kà-pfò nídhuní.

²⁶ Pbétù, yà ma múnò dhu níri rí ìnzǐ ndàdù ònzìnà ale, ní rǐ ndìlǐ nyìkpóna ǒ ìwí nà ale, yà ɔsokpó dǒ p̀b̀ìndà idza nasí bhěyi.

²⁷ Igye nííkó, idha rùtǔ nǐ. Ní igye-dha náakpà ndi idza-pfò, awe ràdù òpili ɔbi nyú nà ndi idza rǒ. Ní ndi idza náadrù ndì drùù!»

Idho rĭ ìndrŭ nŭkŏ Yĕsù nŭdhe dhu tí fĭyò dhu dŏ dhu
(Mrk 1.22; Luk 4.32)

²⁸ Yĕsù nítdègu ihé-yà tò ndì ndùbhi ùdhenà rŏ, dhu t'údheta níto, ní idho nŭkŏ i ihé-yà kà rĭ dhu nŭdhĕ fĭyò tí dhu dŏ.

²⁹ Obhó tí, kàbhà dhu t'údheta níí'ì mbă àdhàdhì Músà bhà Ʋyátá tó màlímó tó dhu t'údheta bhĕyi, ndirò kăránà dhu nŭdhe rŏ ádrùngbănga tó obi nyú nà.

8

Yĕsù rĭ kíkí nà atdí ale nígŭ dhu
(Mrk 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Yĕsù nítdègu àwŭ pbìrì dò rò, ní ihé-yà adù òwu kŏwù ǒ.

² Nírò ní ndì kíkí nà atdí ale níto ndì, ndìtsì ndòkò ɔtdyùna dŏ Yĕsù-ònzĭ, ndàdù àtìnà kà nĭ: «Ádrùngbălĕ, nyi nyòzè ka nĭ, dhu òfò nga nyigŭ ma.»

³ Ní Yĕsù agba ɔtsúna ndàpbălă kà-ngbò, ndàdù àtìnà kà nĭ: «Ʋwà ma mòzè wò nyi nyùnò dhu. Ní ógù!» Ní ànyì rŏ rò tí, wòrí ale-rŏ kíkí náadù ògù.

⁴ Wò dhu-dzidŏ, Yĕsù àdù àtìnà kà nĭ: «Ʋrì dhu mbĕyi! Àpé nyũno wò dhu atdí ale tò màtí. Pbéù, árà nyitè nyi nyìli nyi tí dhu pbàkùhání tò. Ndirò, nyádù nyabhù yà Músà bhà Ʋyátá nũno perè Kàgàwà tò, ndínĭ iwà nyi nyògù dhu navì tí kóró ale tò.»

Yèsù rí pbànowí dǎ ádrùngbǎle bhà kasutále níǵǵ dhu

(Luk 7.1-10; Yùw 4.46-54)

⁵ Kàpèrnàwumù tò kigò ò Yèsù rǒtsù òná kàsùmì ǒ, Pbarómá tó pbìrì ǒ, atdí miyà pbànowí dǎ atdí ádrùngbǎle níra Yèsù-ti'ò. Kǎdù ndìtsò kà-rǒ, ndònzì mǎdzànà foná,

⁶ ndàti: «Ádrùngbǎlé, pbàkà kasutále rǐ'ì ara dǎ ndì ndàyi idzá ró. Kà-ngbò núve wà, ní kà rǎndì atdí dǎ nyá.»

⁷ Ní Yèsù adù àtìna kà nǐ: «Àrà ma mára pbùkù, madù kigù.»

⁸ Pbétù, wò pbànowí tó ádrùngbǎle náadù dhu àdu Yèsù tò, ndàti: «Ádrùngbǎlé, dhu-àkǎ nzá nyarà àhù pbàkà, inzà ma mìlì ma nyì nyádù òtsù pbì idza ale bhèyi nídhunǐ. Pbétù, òrì atdí dhù-ngba kèlě, ní pbàkà kasutále rǎdù ògù atdí dǎ.»

⁹ Ìma nyá, yà ma mí'ì iró rò, ma mí'ì inè dùdu-tsíró ádròdrǒ ale nà, ndirò ma mí'ì inè ma marúvina pbànowí nà. Ma mapé àtina atdí múnòwì nǐ: «Àrà ndǎlù!», ní kà rǎdù àrà ányì. Ma mapé àtina ngǎtsi múnòwì nǐ: «Ìrà àzú!» Ní ka rǎdù irà. Ndirò ma mapé àtina pbàkà kasutále nǐ: «Ǫnzi yà dhu!» Ní kà rǎdù ndì dhu ònzì.»

¹⁰ Ní wò pbànowí dǎ ádrùngbǎle núnò dhu ndì ndirò rò, idhò núukò Yèsù atdí dǎ. Ní kǎdù àtìna owùna ǒ rúbhi ìwu rǒ ale nǐ: «Ma mí òbhó dhu núnò fùkù. Ìnzà ma mapé yà dhu bhèyi a'uta-tidò nà ale nálǎ atdí mǎtí Pbàisràyélí tò pbìrì ǒ.»

¹¹ Ní ma mǎtina kpangba nyǐ nǐ, ábhǒ ale

nyú níwúya adyifò náarí ndìto ină rò màtí ndìrò adyifò náarótsù ină rò màtí, àdù dhu ònyè atdíkpá Àbràhamù mà, Ìsakà mà, Yàkòbhò mànà, òrù-akpà ǒ Ádrùngbă kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ.

¹² Pbétù, wò ndì òrù-akpà ǒ Ádrùngbă kamà bhà idzi ǒ àkănà 'òkò ale nyú ní ka kipfoya, kawà iri ínò ò. Ányì ní'íya ɔdzi mà, ale-kù t'átrita mànà.»

¹³ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù àdù àtìnà wò pbànowí dǒ ádrùngbăle nǐ: «Árà pbùkù! Wò nyi nyà'ù ndònzì rádù dhu tí dhu, náká ndònzì ndì indù.» Ní wò dhu Yěsù núnò òná kàsùmì ǒ tí, wò pbànowí dǒ ádrùngbăle bhà kasutále náadù ògù dòtsí.

*Yěsù rǐ ábhǒ ale nígǔ fǐyó andi ǒ rò dhu
(Mrk 1.29-34; Luk 4.38-41)*

¹⁴ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù arà Péterù bhà. Ní idza ndì ndòtsù rò, kǎtù Péterù bhà aguna-àyi ara dǒ àyi ró, atdíđǒ andi àbhù kàzù rùtò ndì òna nă nídhunǐ.

¹⁵ Ní Yěsù apbálá kǒtsú-ngbò, kà rádù ògù atdíđǒ. Ní kǎdù ndìvà, ndàdù ndòpè ndòbhòlò ònyè Yěsù tò.

¹⁶ Phítsòngánă, ka kumba ábhǒ ale yà nzére-alafí nà arí'ì òyà, kiwǔ nà Yěsù-tí'ò. Ní Yěsù náarànà nzére-alafí nípfo rǒ abádhí ò rò òtēna nǐ tí, ndàdù andi nà ale nígù kóró.

¹⁷ Ndi dhu bhěyi ní ndi, yà Kàgàwà bhà nabi Ìsayà núuno dhu náaká. Kǎti:
«Kítdu àlě tó ivívínga,

ndàdù àlě rǒ andì tó itũnga nánò*.»

Yěsù-owù nòzè 'ùngu ale
(Luk 9.57-62)

¹⁸ Yěsù níitdègu ihé-yà nálǎ ngbǒna nàkpòrò ró, ní kǎdù àtìnà pbìndà ábhàlǐ nǐ: «Kàda rèrù-adzè.»

¹⁹ Nírò ní ndi Músà bhà Ɔyátá tó atdí màlimò náandrì Yěsù-ti'ò, ndàdù àtìnà kà nǐ: «Màlimò, ma mǒngo ùbhi owùnũ ǒ kóró ngari ǒ nyi nyúbhi i nanǎ.»

²⁰ Ní Yěsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Ayíwě mà náarí'ì nè bhǔya nà, ndirò yà ɔrú arángilì àrè mà náarí'ì nè idzàya nà. Pbétù, Ìndrũ t'ídhùnà rǐ ndòkò, ndìlì dǒna obvò róngà mà náarí'ì mbǎ.»

²¹ Ndirò, kàbhà ábhàlǐ nzínzì ǒ atdí ale náati kà nǐ: «Ádrùngbǎlé, ítse mara mǒtdú pé àbadu angyi.»

²² Ní Yěsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «fà owù-du ǒ, ùbhà kǒkò abvo rùtdǔ fìyó abvo.»

Yěsù rǐ àpùpú nábhǔ ridè dhu
(Mrk 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Yěsù níitdègu ùpo ibhú ò, ní kàbhà ábhàlǐ náadù ùpo átò kǒwù ǒ.

²⁴ Ní kòmbómbí tí, ádrùngbǎ àpùpú náapè ndòpìlì atdíđ rèrù dǒ, mùkurà ràdù 'òpè 'àwà ì ibhú ò. Pbétù, Yěsù náadù ì'ì òdhò ndì ndòdhò ró.

²⁵ Ní kàbhà ábhàlǐ náandrì kà-ti'ò, 'ìnga ka idho ò rò, 'àti: «Ádrùngbǎlé, ígǔ àlě! Kànǐ àlě kúve!»

* 8:17 8.17 Ìsa 53.4

26 Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ádhu nyí nyí ọ̀dọ̀ ọ̀nzi nǐ? Nyí ní ákě a'uta nà ale!» Nírò ní ndi Yěsù adù ndìvà ndidè, ndàdù ọ̀tẹ̀ ọ̀rú tǔna nyú nà awẹ mà, rẹ̀rù ọ̀ idha mà nà nǐ, inga ràdù ìnè bhìi. 27 Ídho núukò ábhàlǐ atdíǎ, ràdù 'ọ̀pẹ̀ 'òtẹ̀ nzínzì yà ọ̀ 'àmbẹ̀ àtì nà dǎ: «Íngbàgà ale-tidò yà, awẹ mà, rẹ̀rù ọ̀ idha mà nà dhu náarí tsùnà dhu níri?»

Yěsù nǐ nzére-alafí nà arí'ì ọ̀yà ọ̀yǎ ale nígǔ dhu (Mrk 5.1-20; Luk 6.26-39)

28 Wò dhu-dzidǎ, Yěsù nítdègu àrà àhu rẹ̀rù-adzè, Pbagèrasì tó pbirì ò, ní ọ̀yǎ ale yà nzére-alafí nà arí'ì ọ̀yà, núuvò yà ìndrù ùtdù ka karí ọ̀nà ngari ò rò, 'ìwù Yěsù-tí'ò. Í ale ní'ì atdíǎ arí ọ̀rù ale, ìnzǐ atdí ale mà ràdù àrà ndòzè rǎ ndùdà ndi ngari ọ̀nà.

29 Ní abádhí adù òkù, 'àti Yěsù nǐ: «Ádhu nyí nyòzè mà nà Kàgàwà t'Ídhùnà? Nyí nyìrà tí iró ndínǐ nyavù tí ròkà angyangyi, àdǐ ndi avuta-idhò nádi rórò?»

30 Wò ndi kàsùmì ọ̀, àdù tó ádrùngbá màhò ní'ì itseta abádhí tí rò, ànyǔ ì ányu ró.

31 Ní kǎkò ale ò rí'ì nzére-alafí nítsò ì Yěsù rǎ, 'àti: «Nyí nyapé nyoze nyipfo mà kǎkà ale ò rò, ní óvì mà mǒwù ọ̀tsù ndákà àdù tó màhò ò.»

32 Ní Yěsù adù àtì nà abádhí nǐ: «Nyòwu ányì.» Ní nzére-alafí núuvò kǎkò ọ̀yǎ ale ò rò, 'àdù ọ̀wu ọ̀tsù kǎkò àdù ò. Ányìrǎ rò tí, kòrí àdù tó màhò náadrú pbirì ọ̀ngò rǎ rò, ì rùpba ì rẹ̀rù ò, 'àdù ẹ̀vẹ̀ ányì.

33 Ndirò, ì àdù núndà rǎ rúbhi ale náatsè ọ̀yì nà kígò ò. Ányì abádhí náawe wò ì nònzì dhu tó

màkürù, kőkò nzéere-alafí nà óyǒ ale-rǒ ndì nònzì dhu mànà kóró.

³⁴ Ní kígò ǒ ale níivà ì kóró, ì rìwǔ Yěsù-ti'ò. Ní Yěsù ì àla rò, abádhí náadù Yěsù nónzì rìvà ndì ndàrà fìyó pbìrì ǒ rò.

9

Yěsù rǐ ngbǒna úve ale nígǔ dhu (Mrk 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Yěsù níitdègu ùpo ibhú ò, ní kǎdà rèrù-adzè, ndàdù àrà fìyó kígò nyú ò.

² Ní ányì kàrà àhɛ rò, ka kiwú ngbǒna úve atdí ale nà kà-ti'ò ótdù dǒ ka kànò rórò. Ní abádhí tó a'uta ndì ndàla rò, Yěsù náati wò ngbǒna úve ale ní: «Ótù afínɛ pbàńgbá! Pbùkù nzérenga núbà wà ndì!»

³ Nírò ní ndì ányìrǒ ì'ì Músà bhà Ʋyátá tó ngúfe màlímó náatè nzínziya ǒ, 'àti: «Wòrí ale rǐ dhu núno nzéere nyú Kàgàwà nǐ!»

⁴ Yěsù níitdègu abádhí tó irèta núńí, ní kǐvú dhu abádhí-tsǔ, ndàti: «Ádhu nyǐ nyí'ì kòrí nzéere irèta nà afíkɛ ǒ ní?»

⁵ Ísò ró'ò dhu ní ìngbǎgà? Tí kati: «Pbùkù nzérenga núbà wà ndì», ndirò, tí kati: «Ívà nyi nyubhi?»

⁶ Ma mòzè nyǔni dhu, ìnè Ìndrǔ t'ídhùnà rǎrǐ'ì ádrùngbǎnga tó ɔbi nà ndùbà ìndrǔ bhà nzérenga yàrí adzi dǒ.» Ní Yěsù adù àtìna wò ngbǒna úve ale ní: «Ívà nyi, nyitdù pbùkù ótdù, nyadù àrà pbùkù.»

⁷ Ní wò ale adù ndìvà ndidè, ndàdù àrà pbìndà.

⁸ Ní wòrí dhu ì àla rò, ɔɔɔ níísí ɔrò ì'ì ihé-yà ò. Ní abádhí adù Kàgàwà nífu wò dhu bhěyi ádrùngbǎnga tó ɔbi kíbhò ìndrù tò nídhuní.

*Yěsù rí Mátayò nánzi dhu
(Mrk 2.13-17; Luk 5.27-32)*

⁹ Yěsù níitdègu ndìvà wò ndì ndì'ì rórò, ní ùda ndì ndúda rórò, kǎla Mátayò tí kátina atdí ale pàratà nífó ka karí òná idza ǒ àdi ró. Ní Yěsù adù àtìnà kà nǐ: «Írà owùdu ǒ.» Ní Mátayò adù ndìvà ányìrǒ rò tí, ndàrà kǔwù ǒ.

¹⁰ Wò dhu lutinǎ, Yěsù adù àrà dhu ònyù Mátayò bhà idza. Ní Yěsù mà p̀bìndà ábhàlǐ mànà rǐ ònyù ònyu ányì-dzá rò, ábhǒ ngǔkpà ale níiwú dhu ònyù atdíkpà abádhí mànà. I ale ní'ì pàratà t'úfótá tó p̀bàndómbé mà, nzére fíyó mùtsɔ nà ngǔkpà ale mànà.

¹¹ Ní P̀bàfàrìsáyó níitdègu wò dhu nálǎ, ní abádhí náadù dhu ìvu Yěsù bhà ábhàlǐ-tsǔ 'àti: «Ádhu fùkú màlimò rǐ dhu ònyu pàratà t'úfótá tó p̀bàndómbé mànà, ndirò nzére fíyó mùtsɔ nà ale mànà nǐ?»

¹² Ní wò dhu ndì ndìrì rò, Yěsù adù dhu òvò k̀pangba abádhí tò ndàti: «Ìmbǎ rǐ'ì andi nà ale náarí nǐ m̀ngangà-atdyú nóho, p̀bétù andi nà rǐ'ì ale k̀lélé ní ndì m̀ngangà-atdyú nóho arí.

¹³ Nyòwu nyòme pé Kàgàwà bhà bhǔkù ò ka kandí dhu-tì. Ndi andítá rǎtina: «Ma m̀zóè dhu ní ìndrù dǒ ka kí izu àbà dhu, ìnzì ní izǎ tó perè nùbhǒ ka kí idù dhu*.» Obhó tí, ma mírà nzá obhónángatále ale núnzì, p̀bétù mà mírà nzérengatále núnzì.»

* 9:13 9.13 ɔse 6.6

Yēsù bhà irèta ònyù t'ónyuta-tsù nùtsi ka kí dhu dǎ

(Mrk 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Wò dhu-dzidǎ, bàtizò nubhónà Yùwanì bhà ábhàlǐ níiwú Yēsù-tí'ò, 'àdù dhu ivu kà-tsù 'àti: «Ádhu mǎ'i, Pbhàfàrisáyó mànà, mǎ marí ònyù t'ónyuta-tsù nùtsi bilínganà, ìnzǐ pbùkù ábhàlǐ ràdù kùtsì átò nǐ?»

¹⁵ Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Nyǐ nyirè tí inga, àdhìngbǎ ka kùndà nǐ mùhendù ò iwù ale rǎràdù òko izùya ǎ, àzèmbè ìnè akpa-tsi rǐ'ì nzínziya ǎ rórò? Ìnzǐ akekpa mǎtí. Pbhétù, atdí idhò ní'íya ìnè, yà akpa-tsi nódyì ka kí òná kowù nà abádhí-nzínzi ǎ rò. Ndi idhò-ǎnga ní ndi abádhí adùya ònyù t'ónyuta-tsù nùtsì nǐ.

¹⁶ Ìnzǐ atdí ale mà ràdù ngoyì-owútá tó kèlèmù nǎpba mberù-ayí ǎ. Ndi dhu bhèyi kùpbǎ ka rò, ndi kèlèmù ràdù ndi mberù-ayí-ǎnga ùdha rùfà ndi, ndi ufàta-bhu ràdù àhù ádrùngbǎ nyú.

¹⁷ Ndirò, ìnzǐ ka kádù ònyù-owútá nùdhò kàmudzè-ayí ò. Ndi dhu bhèyi ka kùdhò ka rò, ndi ònyù-owútá ràdù ìvù kàmudzè-ayí ò, ràdù ndi kàmudzè-ayí nùfà, ònyù ràdù ndùfù obvò. Ní dhu àkǎ kùdhò ònyù-owútá kàmudzè-owútá ò, ìnzǐ ndi kàmudzè adù tí ndùfà, ònyù ràdù ndùfù obvò.»

Yēsù rǐ atdí tsìbhále nígǔ ndàdù atdí tsìbhíngba níkye dhu

(Mrk 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Yēsù rǐ dhu nóvo Yùwanì bhà ábhàlǐ tò òná kàsùmì ǎ, Pbhàyàhúdì nzínzi ǎ atdí ádrùngbǎle níra àhù Yēsù-tí, ndìtsì ndòkò kònzǐ, ndàdù

àtìnà kà nǎ: «Màlimǒ, ma m̀bhà ivàdú-ngba kòmbí tí afína ìtdě ró. Ní ma mòzè nyirà, ndíní nyìlì tí ɔtsúnɛ kà-dǒ, kà ràdù ìkye.»

¹⁹ Ní Yěsù adù ndìvà, 'àdù òwu atdíkpá pbìndà ábhàlǎ mànà wò ádr̀ngbǎle-owù ǒ.

²⁰ Ní, otu ǒ abádhí rǒwu rórò, atdí tsìbhále náandri olunǎ rò Yěsù-tí'ò, ndàpbàlǎ kà-rǒ mùdzarù bìdò-ngbò. Ndi tsìbhále ní'ì yà vèbhále tó ɔgòbhà tó azu náarírà róná, ràrà àhɛ atdí kumì dòná ɔyǒ nà ato tí. ²¹ Obhó tí, ka ní'ì afína ò rírà ɔte rǒ, ndàmbe àtìnà dǒ: «Kà-rǒ mùdzarù-ngbò kèlě ma mapbálána gukyè, ní ma móguè ɔgù.»

²² Ní Yěsù agéré ndì, ndàndà olunga, ndàla wò tsìbhále, ndàdù dhu ɔvò kpangba fìndà ndàti: «Ótù afínɛ pbà nǎ tsìbhíngbá! Pb̀kù a'uta nígu wà nyi.» Ní ànyìrǒ rò tí, wò tsìbhále náadù ɔgù atdíǒ.

²³ Yěsù nítdègu àrà àhɛ wò Pb̀yàhúdí tó ádr̀ngbǎle bhà, ní kǎtù rùgě ùmi rí ale mà* ihé-yà mànà atdíǒ tsìya náva ì ànyì-dzá ró.

²⁴ Ní kǎti: «Nyùvò àwú-dza rò! Wò tsìbhíngba nówè nzá, pbétù kàyi àyí tí!» Ní kòrí ale náadù kà r̀nɔna dhu gàyà nónzì ɔnzi tí.

²⁵ Ní kòrí ale ndì ndàbhɛ rùvò idza rò rò, Yěsù atsù, ndàlǎ tsìbhíngba ɔtsúna rǒ, kà ràdù ìkye.

²⁶ Yěsù ɔnzì dhu-ɔyí náadù ndùgà kóró wò ndi pbìrì ǒ.

* **9:23** 9.23 Pb̀yàhúdí-bvǎ, ka kongónà rùgě ùmi arí ale mà, mbèyi aródzi vèbhále mànà nósò ɔso tí ɔdzi tò ìndr̀ ɔvè ró.

*Yěsù rĩ óyǒ ndùmùndúmú-nyìkpó núngbě dhu
(Màt 20.29-34)*

²⁷ Ʋró rò Yěsù ìvà ndì rò, óyǒ ndùmùndúmú adù òko, 'àmbe òwu dǒ kǒwù ǒ. Abádhí owúnà ùkú rǒ 'àmbe àtìna dǒ: «Ábà izu dǒkà, Dàwudi t'Ídhùná!»

²⁸ Ní idza Yěsù àrà àhu rò, kòrí ndùmùndúmú náandrì Yěsù i. Ní Yěsù ivú dhu abádhí-tsǔ, ndàtì: «Nyǐ nyà'ù tí wà dhu ùngbě ma ráràdù nyìkpókú núngbe?» Ní abádhí adù dhu àdu kà tò 'àtì: «Ádrùngbálé, iwà mǎ mà'ù.»

²⁹ Ní Yěsù adù ɔtsúna nùlì abádhí-nyìkpó dǒ, ndàdù àtìna: «Dhu àkǎ ndì dhu rǒnzì ndì fǔkù yà nyǐ nyà'ù ka dhu bhěyi!»

³⁰ Ní abádhí-nyìkpó náadù 'ùngbe ányìrǒ rò tí. Yěsù náadù dhu ùya ɔbi nyú nà abádhí tò, ndàtì: «Nyǐri yà ma múnɔna dhu mběyi! Atdí ale mà nákǎ nzá ndùni wò rùkú ndì nǒnzì dhu!»

³¹ Pbéù, abádhí níitdègu 'ìvà, 'òwù Yěsù-tí rò, ní abádhí adù 'òpè 'òwù yà Yěsù ònzì ròyá dhu náwe rǒ kóró ndì pbìrì ǒ ale tò.

*Yěsù rĩ atdí ìnzǐ arí ɔte ale nígǔ dhu
(Màt 12.22-24; Luk 11.14-15)*

³² Abádhí rǔvò, àmbe òwu dǒ òná kàsùmì ǒ, ka kiwú atdí ale, yà ònà rǐ'ì nzére-alafí nùtsì tsùna, ìnzǐ rǒngò ɔte nà Yěsù-tí'ò.

³³ Ní Yěsù níitdègu nzére-alafí nípfǒ wò ale ò rò, ní ndì ale náadù ndòpè ndòtè ányìrǒ rò tí. Ní idho nùukɔ ányìrǒ ì'ì ihé-yà atdí dǒ, ràdù àmbe àtìna dǒ: «Ìnzá mǎ màpè yà dhu bhěyi dhu-tidò nálǎ atdíku màtí Pbàisràyé lí tó pbìrì ǒ.»

34 Pbétù, Pbàfàrisáyó náadù àtìnà: «Sìtani, nzéε-alafí ǒ ádrùngbǎε ní ndi arí ádrùngbǎnga tó obi nábhǔ kà tò, kà ràmbe nzéε-alafí nòdi dǒ nǐ.»

Yēsù rǐ izu àbà ihé-yà dǒ dhu

35 Yēsù núubhì kigò ònǎ, ndirò pbanga ònǎ màtí kóró. Kǎránà dhu núde rǒ Pbàyàhúdì tó unduta-dzà ǒ rò. Ndirò kǎránà òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tó Ídzi Màkǎrù núnò rǒ ìndrǔ tò, ndàdù àrà kóró andi nígu rǒ, ndàdù ale-ngbò tó kóró ivívinga nígu.

36 Ní Yēsù níitdègu ihé-yà núli ì tí dhu nálǎ, ní izu uka ka atdíǒ, abádhí níngyě ì, 'àdù ìfàlà, ìmbǎ ùndana rí ale rǐ ì tàmà bhéyi nídhuní.

37 Nírò ní ndi kǎdù àtìnà pbìndà ábhàlǐ nǐ: «Ònyè nǒ'ò wà, pbétù ndi ònyè-tsù núnǔ rí ale rǐ ì ngúfe.

38 Ní kìtsò ale inga-àbadhi rǒ ndínǐ kasutále-bvu nitró tí ònyè-tsù t'únduta tò.»

10

*Yēsù bhà atdí kumì dòná óyǒ nà uvitatále-ovò
(Mrk 3.13-19; Luk 6.12-26)*

¹ Wò dhu-dzidǒ, Yēsù náanzi pbìndà atdí kumì dòná óyǒ nà ábhàlǐ, ndàdù nzéε-alafí nípfo abádhí rǎdù nǐ ìndrǔ ò rò, 'àdù kóró andi-tidò nígu nǐ kóró ivívinga mànà ádrùngbǎnga tó obi nábhǔ fǐyò.

² Yàrí ní ndi ì atdí kumì dòná óyǒ nà uvitatále-ovò. Wemberè tí ní Sìmonì, Péterù tí kátina mà, adònà Àndèryà mànà. Abádhí dzidǒ ní

Zèbèdayò bhà óyǒ inzo, Yàkòbhò mà, adònà Yùwanì mànà,

³ Filipò mà, Bàrtòlòmàyò mànà, ndirò Tùmasì mà, Màtayò mànà. Angyi ndi Màtayò ní'ì pàratà t'úfótá tó ndombè. Ngǎkpà uvitatále ní Yàkòbhò, Àlùfayò t'ídhùnà mà, Tàdayò mànà.

⁴ Ndirò Simonì, yà atdíđǒ ndì nугyénà fíyó pbirì đǎ ale mà, Yudhà Ìskàrìyotà, yà Yèsù nípfo ndàbhù òmvù-fó mànà.

Yèsù rǐ pbindà atdí kumì dòná óyǒ nà uvitatále núvǐ dhu

(Mrk 6.7-13; Luk 9.1-60)

⁵ Yèsù núuví kǒkò atdí kumì dòná óyǒ uvitatále, ndàdè dhu ùya fíyò ndàtì: «Àpé nyòwu ìnzǐ ní Pbhàyahúdí tó pbirì ò, ndirò àpé nyòtsù Sàmàriyà tó pbirì ǒ atdí kigò ò màtí.

⁶ Pbhétù, nyòwu Ìsràyeli tó pbirì ǒ bhà, yà ùwǔwǐ tà mà bhèyi ì nùli bvà.

⁷ Ányì nyǐ nyówu rò, nyǐ nyàkǎ nyǔnò Kàgàwà bhà Ídzi Màkǔrè ìndrǔ tò, nyòwù àtìnà rǒ: <Ōrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi-tsù níndù wà ndì.>

⁸ Nyǐ nyàkǎ nyòwù andítále nígu rǒ, ndirò nyǐ nyàkǎ nyòwù ùvǔve ale níkye rǒ. Nyǐ nyàkǎ nyòwù kíkítále nígu rǒ, ndirò nyǐ nyàkǎ nyòwù nzére-alafí nípfo rǒ ìndrǔ ò rò. Nyǐ nyàbà kǒkò dhu nónzì nyǐ nyǐ nǐ obi tírǒrò, ní nyǐ nyàkǎ nyòwù ì dhu nónzì rǒ tírǒrò.

⁹ Àpé nyùgu orò mà, fùrangà mànà nyǔfǒ ngbǒkà ò.

10 Àpé nyùgu bhòlo abhi tò, ndirò àpé nyùfò mberù oyòyó rùkú. Ndirò, àpé nyùgu kàyitò mà, mùgò màná. Obhó tí, kasu ònzi rí ale náká ndàbà ndì ndónyuna dhu pbìndà kasu ò rò.

11 Ìngbã tí ìli ndì kigò mà, ndirò ìngbã tí ìli ndì pbanga ò màtí nyí nyòwu ùvò rò, nyí nyowuna nyáko rádù ale-tidò nóme rǒ. Ndi ale àko nyí rò, nyí nyowuna òko rǒ kabhà idzá ràrà àhu ányì rǒ rò nyí nyúvò, nyòwù dhu ò.

12 Atdí ale bhà idza nyí nyòtsù rò, nyí nyowuna ányì-dzá-bhà nátsè rǒ, nyàti: «Kàgàwà àká ndàso nyí.»

13 Ányì-dzá-bhà náko nyí mběyi rò, Kàgàwà arana abádhí àso rǒ. Pbétù, inzà abádhí àko nyí mběyi rò, Kàgàwà arana nzí abádhí náso rǒ.

14 Atdí idza ò ale, ndirò atdí kigò ò ale mà nóowuna gukyè 'ùvo rǒ ìnzí 'àko nyí, ndirò ìnzí 'ìrì nyí nyúnona dhu, ní nyí nyowuna òwu rǒ ányìrǒ rò, nyádù pfòku-tsítsíró àhù nó'ò ányìrǒ.

15 Ma mí obhó dhu núno fùkù, Kàgàwà rí ìndrù-ànyá nítdì nínganí, i kigò ò ale dǒ ka kítđiya dhu ròsè yà Sòdomò mà Gòmòrà màná tó kigò ò bhà dǒ ka kítđina dhu dònǎ.»

Yèsù rǒte ìndrù rǒ ka kavùya, rádù àpbè àbà dhu dǒ dhu

(Mrk 13.9-13; Luk 21.12-17)

16 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù àtìná pbìndà uvi-tatále nǐ: «Kòní ma mùví nyí tàrà bhěyi atdíđ arórù tsamangèré nzínzì ò. Ní nyàbhu nyìkpóku ròtdyù osu-nyìkpó ótdyù dhu bhěyi, nyádù òko yorowà ò àmbò bhěyi.

17 Dhu àkă nyǒdò nyǐ mběyi! Ìndrũ nóowuya nyǐpfo rǒ, 'àdù nyǎbhũ kitdì ànyǎkũ. Ndirò abádhí nóowuya nyǎvi rǒ asé nǐ unduta-dzà ǒ rò.

18 Ìndrũ nóowuya òwu rǒ nyǐ nà lèwalì-ònzǐ, ndirò ádròdrǒ kámá mànà dhu-ònzǐ okúdu dò rò, ndínǐ nyǐ nyí'ì tí pbàkà ngàm̀bì tí abádhí-ònzǐ, ndirò ngũkpà ale, yà ìnzǐ ní Pbàyàhúdì-ònzǐ màtí.

19 Nyǐ nà ka kòwù ùvò ànyǎkũ nítìdì ka kí ì rò, àpé nyǒwuya afíkũ nítu rǒ nyǐ nyúnɔna dhu nǐ, ndirò nyǐ nyí kùnɔ tí dhu nǐ. Nyǐ nyowuya nyǐ nyúnɔna dhu nábà rǒ ndi kàsùmì ǒ tí.

20 Ìnzǐ ní nyǐ ndi nyǐ nyowuya ɔte rǒ, pbétù Àbakũ Kàgàwà bhà Ìlìlǎ-Alafí náaraya ndi ɔte rǒ ùkũ nǎ rò.

21 Ngǎtsi ale náaraya adònà nípfo rǒ ndínǐ ka koho tí. Ndirò nzónzo t'ábána nóowuya dhu ònzǐ rǒ ndi dhu bhěyi tí fǐyó inzo rǒ. Nzónzo níivàya dhu ì nódhì ale rǒ, 'àdù abádhí àbhũ kòkyè.

22 Kóró ale nóɔndróya nyǐ okúdu dò rò. Pbétù, kǒkò dhu-dzi òndù rí kóró, ràrà àhũ kóró dhu-tsù rǐ ndòdì dhu ò ale ní ndi ògù ɔgúya.

23 Yà nyǐ nyí'ì ònà kigò ǒ ka kòpè kavu rùkú, nyǎmbe àpbè àbà dǒ rò, nyǐ nyowuya ɔtse rǒ ngǎtsi kigò ò. Ma mí obhó dhu núno fùkù, nyǐ nyasòya nǐ Ìsráyeli tó pbìrì ǒ kigò kóró, ìnzá Ìndrũ t'ídhùnà níngò rórò.

24 Dhu núdhě ka kí fíndà ale bhà irèta náarí nǐ òse pbìndà màlimò bhà irèta dònà, ndirò kasutále bhà ádrùngbǎnga náarí nǐ òse kasu ònzǐ kà rǐ fíndà ale bhà ádrùngbǎnga dònà.

²⁵ Ní, inga nòfò dhu ní, dhu ùdhě ka kǐ fǐndà ale ròngò p̀b̀indà m̀alimò bhěyi. Ndirò inga nòfò dhu ní, kasutále ròngò p̀b̀indà kasu tó ádr̀ngbǎle bhěyi. Ìndrũ apé idza-àbadhi nyú nánzi Bèlìzèbulì tí, ní kàbhà idzá bhà dǔ abádhi tí nǐ àdù nzéε ονσ nyú nóvò!»

Ádhi ndi àkǎkǎ kɔnzì ɔdòna?
(Luk 12.2-7)

²⁶ Yěsù adù àtìna t̀d̀itdǔ ábhǎlǐ nǐ: «Dhu àkǎ nzá nyǔnzì kǔkò dhu bhěyi ale-ɔdò. Kóró dhu-tsí yà ì nuru, núuvòya kpangba. Ndirò kóró dhu-tsí, yà òdhě ò aróko, núuviya ì kpangba kóró ale tò.

²⁷ Yà ìnò ǔ ma mùnò fǔkù dhu nákǎ nyǔwù ìpfonà rǔ awáwù ò, ndirò yà bhèlũ ǔ ka kúnona ró nyǐ nyèrì dhu nákǎ nyǔwù ùnòna rǔ ìkù ǔ idza dǔ rò.

²⁸ Ní dhu àkǎ nzá nyǔnzì ale-ngbò kèlě nóho rí, ìnzǐ ndàdù ale-afí nóhò átò ale-ɔdò. Pbéttù, dhu àkǎ nyǔnzì Kàgàwà-ɔdò, yà ale-ngbò mà, ale-afí màna nábhũ rádù rògbè, yà ìnzǐ aráve dhòdhòdhóngà nà kàzũ ò.

²⁹ Ɔyǔ àrè-tútũ-nzo nódzi ka ka tí obhó atdí f̀uràngà-kpǔ rǔ? Pbéttù, atdí abádhi nzínzì ǔ mà náarí nǐ ìtsì obvò inzà Àbakũ Kàgàwà nózè rórò.

³⁰ Nírò nyǐ, Kàgàwà núni wà ife màtí dùku-káve náarí ì ì dhu.

³¹ Ní dhu àkǎ inzà nyǔnzì ɔdò. Obhó tí, nyǐ nyùdà ábhǔ àrě-nzo itse nyú.»

Yěsù Krístò bhà ale tí ka kóko dhu mà, kòdhɔ ka kǐ dhu màna dhu
(Luk 12.8-9)

³² Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìná ábhàlǐ nǐ: «Ndi ale apé dhu òvo kpangba ibí ale-ònzǐ, ndàtì ndi rǎrǐ pbàkà ale, ní òrù-akpà ò arí'ì Àbadu Kàgàwà-ònzǐ mǎtí, ma madùya dhu núndò átò kpangba mati, ndi ale rǎrǐ pbàkà ale.

³³ Pbétù, ndi ale núunoyá gukyè dhu kpangba ìndrù-ònzǐ, ndàtì inzá ndi rúnì ma, ní ma madùya dhu núndò átò kpangba òrù-akpà ò arí'ì Àbadu Kàgàwà-ònzǐ mati, inzá ma rúnì ka.»

Ìndrù-ǒngá rǐ ndùndo Yěsù bhà ɔte-okú dò rò dhu

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Tdítdǒ Yěsù adù àtìná ábhàlǐ nǐ: «Apé nyirè nga ma rǐrà yà adzi dǒ ale àbhù ròkò màrùngà ǒ. Ma mǐrà inzá màrùngà nà, pbétù ma mǐrà nà dhu ní alì.

³⁵ Ma mǐrà ingba mà ǒngá núndò àbanà nà, tsìbhíngba mà ǒngá núndò íyànà nà, ndirò àdhìngbǎ mà ǒngá núndò pbìndà aguna-àyi nà.

³⁶ Ìndrù rǒ òmvǔ naraya ì'ì rǒ ndi ale bhà idzá bhà kèlě.

³⁷ Atdí ale náapé àbanà mà, ndirò íyànà mà nózè, ròsè dùdunǎ, ní ndi ale náká inzá ndàtì ndi owùdu núngụ ale tí. Ndirò, atdí ale náapé idhùnà mà, ndirò ivànà mà nózè, ròsè dùdunǎ, ní ndi ale náká inzá ndàtì ndi owùdu núngụ ale tí*

³⁸ Ìnzǐ rí pbìndà mùsàlabhà nánò, ndàdù owùdu ùngụ nà ale, náká inzá ndàtì ndi owùdu nùngụ ale tí.

* **10:37** 10.37 Tòr 33.9

39 Pbhìndà ípìrǒnga nózè rí ndòdò fíndà ale níiwíya ka, pbétù pbhìndà ípìrǒnga níwí rí okúdu dò rò ale náadùya kàbà àbà tdítǒ.»

*Yěsù-owù núngu ale nàkɔ ale náabáyá perè
(Mrk 9.41)*

40 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìnà ábhàlǐ nǐ: «Atdí ale apé nyǎkǒ, ní iwà ma nàkɔ átò. Ndirò, ima nàkɔ ale ní iwà ma niyi ale nàkɔ.

41 Atdí ale náapé Kàgàwà bhà nabi nàkǒ, Kàgàwà bhà nabi tí kà rǐ'ì dhu-okú dò rò, ní ndì ale náabáyá Kàgàwà bhà nabi àkǎ ndàbà perè. Ndirò, atdí ale náapé obhónángatále nàkǒ, obhónángatále tí kà rǐ'ì dhu-okú dò rò, ní ndì ale náabáyá obhónángatále nàkǎ ndàbà perè.

42 Ma mí obhó dhu núno fǔkù: atdí ale náapé irìre idha tó kópà-tsí dhu mà nábhǔ kǎkà owùdu núngu ale nzínzì ǒ atdí àkyǎkyè ale tò, owùdu kùngù dhu-okú dò rò, ní ndì ale náabáyá àbà pbhìndà perè.»

11

*Bàtizò nubhónà Yùwanì rǐ pbhìndà ábhàlǐ nóvì
rǒwu dhu òngù Yěsù-tsǔ dhu*

(Luk 7.18-35)

1 Yěsù níitdègu yà pbhìndà atdí kumì dòná óyǒ nà ábhàlǐ tò ndì ndúbhi ùyanà rǒ dhu t'úyátá nító, ní kǎdù ndìvà, ndàrà ànyìrǒ rò. Kǎrà dhu núdhe ìndrǔ tò, ndàdù àrà Kàgàwà bhà Ídzi Màkǔrù núndò rò abádhí tò Gàlilayà tó pbìrì ǒ kigò òna nǎ.

2 Ndi kàsùmì ǒ, bàtizò nubhónà Yùwanì ní'ì imbi ò ka kósò ró. Ní imbi ò ndì ndí'ì rórò, kǎrì

Krístò rǎrà ònzìnà rǒ dhu-òyǐ. Ní kǎdù pbìndà ábhàlǐ nzínzì ǒ ngúfe ale nówì, ròwù dhu ìvu Yèsù-tsǔ, 'àti:

³ «Nyí tí yà mǎ mǎródona ndínǐ ira tí ale, ndirò mǎ mǎkǎ tí mǒdò vurò ale?»

⁴ Ní Yèsù adù dhu ádu abádhí tò ndàti; «Nyòwu nyùnò yà nyí nyírina dhu, ndirò yà nyí nyálǎna dhu Yùwanì tò.

⁵ I dhu ní: ndùmùndúmú-nyìkpó rǒwu 'ùngbe rǒ, 'àdù inga àla. Òtsótsù ale rǒwu ùbhi rǒ mběyi. Kíkí nà ale rǎrǒwu ùgu rǒ, ìwí rǎdù inga nírì. Èvǎve ale rǒwu ìkye rǒ, ndirò nǎkùtále rǒwu Kàgàwà bhà Ídzi Mǎkǔrù nírì rǒ.

⁶ Hirò nonziya ale ní nzǐ yà ma múnona dhu rǎbhǔna ròtsù nzérenga ò ale.»

⁷ Yùwanì bhà ábhàlǐ nívà ì, 'àmbe 'àdu dǒ rò, Yèsù adù ndòpè ndàwe dhu ihé-yà tò Yùwanì dǒ. Kǎpè ndòngù dhu abádhí-tsǔ, ndàti: «Ádhu nyí nyówù àndànà rùngù ò? Tí awe rǐ ònángà nùtdyǎ ìzò?

⁸ Ádhi nyú nyí nyawù àndànà? Tí atdíđǎ áya mùdzarù nùfǒ ale? Pbétù, atdíđǎ àya mùdzarù nùfǒ ale náaróko ádròdrǒ kámá-idzà ǒ.

⁹ Ní ádhu nyú nyí nyówù àndànà? Tí Kàgàwà bhà nabi? Obhó tí, nyí nyówù Kàgàwà bhà nabi nándà. Pbétù ma mátina nyí nǐ, iwà kà ròsè Kàgàwà bhà ngǔkpà pbànábí dònǎ mǎtí.

¹⁰ Yùwanì ní ndì, yà Kàgàwà bhà Andítá rǐ dhu ùnò kprangba dòná ndàti:

<Kònǐ ma mí pbàkà mùkèngyè nówì angyi indù, ndínǐ pbùkù otu nòbhòlò tí indù*.>

* 11:10 11.10 Mál 3.1; Mrk 1.2

11 Ma mí obhó dhu núno fùkù, yà vèbhále úgù yà adzi dǒ ale nzínzi ǒ, Bàtizò nubhónà Yùwanì bhà ádrùngbǎnga dǒnǎ p̀b̀indà ádrùngbǎnga ósè ale rǐ mbá ì'ì. P̀b̀étù, yà áké ale tí ka kálána òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ ale, ní rǐ ádrùngbǎle nyú tí, ròsè Bàtizò ùbhǒ arí Yùwanì dǒnǎ.

12 Ròpè ndì yà ndì Bàtizò ùbhǒ arí Yùwanì apèna ndònzì p̀b̀indà kasu, rǐrà àhɛ indo nga ò rò, òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi náarí ìnè ɔbi nǐ ka karúgyena ró, ndirò òròrù ale náarí kàpà fǐyò ɔbi nǐ.

13 Músà bhà Ʋyátá mà, Kàgàwà bhà p̀banábí mànà kóró, rǐrà àhɛ Yùwanì ò, náapè ùnò dhu angyangyi òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi dǒ.

14 Ndirò, ma múnɔna dhu ná'ù nyǐ nyádù nánǐ, ma màmbènà àtina nyǐ nǐ, Yùwanì rǐrǐ ndì Èliya, yà ìrà rǐrà dhu tí ka kati.

15 Inga t'írìta tó b̀ina nà rí ale níri yà dhu mběyi!

16 Yà indo arí ale núdhe ma mádù àdhà bhà rǒ? Abádhí ùlì ì yà p̀banga-tsi dǒ ì nundu nzónzo bhěyi. Atdídhena rádù òwu ɔdhíya núnzi rǒ ìkù ǒ àtì:

17 <Mǎ mùmì mbǎ ɔbé tó adyi rùgě ǒ màtí fùkù, ní nyǐ nyádù inzà òbè.

Ndirò mǎ mùyù mbǎ izu tó adyi mà fùkù, ní izu adù inzà nyǎka.>

18 Obhó tí, Yùwanì níira, ìnzǐ ndádù àrà dhu ònyu rǒ, ndirò ìnzǐ ndádù àrà dhu mà nóm̀vè rǒ. Ní ìndrù adù àtìna nzéε-alafí rǐrǐ'ì kà'ò.

19 Ndi dhu bhëyi tí, Ìndrũ t'ídhùnà nírà ndàrà dhu ònyè rǒ, ndàdè arà dhu nómuvè rǒ. Ní ìndrũ arádè kàtì òna óvò ale tí, ndirò atdídǒ arí ndòmuvè ale tí. Ndirò abádhí arádè kàtì pàratà tó pbàndómbé mà, yà nzéere dhu ònzi arí ale mànà ì nózè ale tí. Pbétù, Kàgàwà arí dhu-ǒnga òvò tí dhu tó obhóngà náarí ndàvǐ kpanjangba kà rǒnzina dhu-nyutsi.»

*Yèsù rǒrù yà òyá ale núvǒ ì ìnzǐ ì a'ú tí ndì ndúnona dhu kigò dǒ dhu
(Luk 10.13-15)*

20 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù apè ndòrù atdídǒ yà ábhǒ wíwì nyú ndì ndónzì òyá kigò dǒ, ìnzá ì kigò ǒ ale núgèrè ì, 'ùbhà fíyó nzérenga dhu-okú dò rò. Kǎtì:

21 «Kòràzini mà, Bètèsàyidà mànà tó kigǒ, yà ùkú ndì nònzì wíwì ní'iyana gukyè Tirò mà, Sìdonà mànà tó kigò ǒ ndì nónzì dhu tí, ní ì kigò ǒ ale ní'iyana angyí ì úfǒ gòníyà mberù tí ròyá, 'àdè ohu nùtro dòya ò, ndínǐ ì ùgèrè ì, 'ùbhà fíyó nzérenga dhu navì tí ró. Ní ndì dhu-okú dò rò, nyi nyí'ì àpbè ǒ Kòràzinǐ, ndirò nyi nyí'ì àpbè ǒ Bètèsàyidǎ.

22 Wò dhu-okú dò rò ní ndì, ma mí dhu òvo kpanjangba fǔkù. Kàgàwà rǐ ìndrũ-ànyǎ nítǎ nínnganí, kǐtdiyya dhu dǔkú abhàbhó nyú, ròsè Tirò mà, Sìdonà mànà tó kigò dǒ ndì ndítǎina dhu dónǎ.

23 Ndirò ìnyì, Kàpèrnàwumù tò kigǒ, yà ùnú ndì nónzì wíwì ní'iyana gukyè Sòdomò tó kigò ǒ ndì nanzì dhu tí, ní Sòdomò ní'iyana ìnè indo màtí. Ní ndì dhu-okú dò rò, ìnyì, Kàpèrnàwumù

tò kigǒ, nyi nyà'ù tí dhu, ìdzǐ Kàgàwà ràràdù nyidzi òrù-akpà ò? Ìnzǐ rádù nyidzi, akεkpá màtí. Pbéù, kà rǐ nyifò obvò, ndàdù nyobvù ìnzǐ aráve dhòdhóhónganà kàzε ò.

²⁴ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi ma mí dhu òvò kƒangba fǔkù, Kàpèrnàwumù ǒ bhǎ, Kàgàwà rǐ ìndrǔ-ànyǎ nítǐ nínganí, kǒtdíya dhu Kàpèrnàwumù tò kigò dǒ abhò nyú, ròsè Sòdomò tò kigò dǒ ndi ndótdina dhu dóná.»

*Yēsù rǐ màhetù àbhε afíya rìngyě ì ale núnzi tina ò dhu
(Luk 10.21-22)*

²⁵ Tdítdǒ Yēsù adù àtìna: «Ò, Àba Kàgàwà, òrù-akpà mà, yà adzi màna ǒ Àdrùngbǎlé, ma mìfu nyi atdítdǒ yà inga núnzi dhu tí ka kózùna ale-rǒ nyi nyarù dhu ní nyi nyábhε àkyǎkyè ale nyú rùnì nídhunǐ.

²⁶ Obhó tí Àbá, nyi nyazè ndi dhu rònzi ndi wò dhu bhěyi.»

²⁷ Wò dhu-dzidǒ, kǎdù àtìna: «Àbadu níbhò wà kóró dhu tó ádrùngbǎnga fudú. Atdí ale mà núnzi nzá Kàgàwà t'ídhùnà, pbéù ka núnzi ní kà t'Ábanà kèlě. Ndirò atdí ale mà núnzi nzá kà t'Ábanà, pbéù ka núnzi ní ìma kà t'ídhùnà kèlě, yà ma mózè mǒvò ka fíyò ale màna.»

²⁸ Tdítdǒ kǎdù àtìna: «Nyìwǔ tidu ò, nyǐ kóró yà nyǐ nyìngyě nyǐ, nyǎdù ì'ì ì nà'ε ànò nà dükú rò. Ní ma mí asota nábhε fǔkù.

²⁹ Nyòsò yà tudú rǐ'ì kòmò átò tukú, ndirò nyìri fǔkù ma múyǎna dhu. Obhó tí, ìma ní ndi ìyò

arádi, ndirò yorowà tó afína nà ale. Ndirò ní ndi nyí nyádù asota nábà afíkù ò.

³⁰ Obhó tí, pbàkà kòmò ní isó ró'ò kòmò, ndirò pbàkà ànò ní isó inzá ndì nà'ε ànò*.»

12

Yēsù bhà irèta sàbatù-idhò dǒ
(Mrk 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Wò dhu-dzidǒ, sàbatù-idhò ǒ, Yēsù mà pbìndà ábhàlǐ mànà náambénà ùda dǒ nganù tó inga òna nǎ údà otu ǒ. Ndi kàsùmì ǒ, kàbhà ábhàlǐ ní'ì àwù nà atdíǒ. Ní i ábhàlǐ náadù 'òpè, 'òwù otu-igì dǒ rí'ì nganù náfà rǒ, 'ùtsèrě kpǒna liya ò, 'àdù ùkanà.

² Ní Pbàfàrisáyó níitdègu wò dhu nálǎ, ní abádhí adù àtìnà Yēsù ní: «Ándà pé pbùkù ábhàlǐ rǐ inzá àkǎ konzì sàbatù-idhò ǒ dhu nónzì.»

³ Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Nyí nyàpè tí obhó Dàwudì mà, róná ale mànà náanzì atdíku àwù nà ì í'ì rò dhu nózù*?»

⁴ Àbadhi náatsù Kàgàwà bhà idza, ndàdù perè tí ka kùbho Kàgàwà tò m̀̀gati nùgù, ì r̀̀nyù r̀̀nà ale mànà. Wò ndi m̀̀gati ní'ì inzá àkǎ àbadhi mà, r̀̀nà ale mànà r̀̀nyù m̀̀gati. Pbétù, k̀̀nyù rádù ale ní'ì pbàkùhání kèlě v̄ya dǒ rò*.

⁵ Ndirò, nyí nyózzù tí obhó Músà bhà Ʋyátá ò ka kándí dhu, kati: «Sàbatù-idhò ǒ arí kasu ònzi

* **11:30** 11.30 Kà-tì ní: ma mávina nyǒnzì dhu ní isó ró'ò dhu, ndirò ma mábhùna nyǎnò ànò ní isó ró'ò ànò. * **12:3** 12.3 1Sà 21.3-7 * **12:4** 12.4 Law 24.9

Kàgàwà bhà idzá, ìnzǐ 'ìfù ndi idhò p̀bàkùhání, ní dǒ ka r̀arǐ nzǐ àdù ndi dhu nòzù afátá tí?>

⁶ P̀bétù, ma mí dhu òvo k̀pangba f̀ùkù: yà iró r̀í'ì dhu nòsè iwà Kàgàwà bhà idza dònǎ m̀atí.

⁷ Dhu í'íná gukyè iwà nyǐ nyúni yà Kàgàwà bhà Andítá r̀unona dhu-tì dhu tí, yà ìtí rátina: <Ma m̀ózè dhu ní izu àbà ka kí ìndrù dǒ dhu, ìnzǐ ní izǎ tó perè núbhò ka kí idù dhu k̀èlě*,>, ní nyǐ nyàmbènà nzǐ anya nítidì yà ìmbǎ r̀í'ì afátá nà ale dǒ.

⁸ Obhó tí, Ìndrù t'ídhùnà ní ndi s̀abatù-idhò dǒ Ádr̀ungbǎle.»

*Yēsù r̀í ɔtsúna ótsù ale nígǔ dhu
(Mrk 3.1-6; Luk 6.6-11)*

⁹ Uró rò Yēsù níivà ndì, ndàrà òtsù f̀iyó unduta-dzà ò.

¹⁰ Ní ɔtsúna ótsù atdí ale ní'ì ányì idza. Ányì r̀ǒ ì'ì ale náazè 'òbhù Yēsù. Ní ndi dhu-okú dò rò, abádhí níivú dhu Yēsù-tsǔ, 'àtì: «Àlě tó Ƴyátá návi tí àvì ìndrù k̀igǔ s̀abatù-idhò ǒ?»

¹¹ Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàtì: «Nzínzikù ǒ atdí ale náapé ì'ì atdí tàrà nà tí, ndi tàrà r̀adù ìtsì ádzì ibhu-akpà ò s̀abatù-idhò ǒ, ní ndi ale tí nzǐ àdù òfo ndi ibhu-akpà ò, ndàrà k̀idyì ányì rò?»

¹² Ìndrù òsè tí nzá tàrà dònǎ! Nírò, Músà bhà Ƴyátá návi wà k̀onzì ìdzìngà ìndrù tò s̀abatù-idhò ǒ.»

¹³ Ní Yēsù adù àtìnà wò ɔtsúna ótsù ale ní: «Ígba ɔtsúnù.» Ní ndi ale náadù ɔtsúna nígbà,

* 12:7 12.7 ƆSE 6.6

ndi kòtsú ràdù ògù, róngò yà ídzì rǒ rò rǐ'ì ngǎtsi kòtsú bhěyi.

14 Ní Pbfàrìsáyó núuvò, 'òwù 'ùndu, ndínì ì ìrì tí ì ìngbǎ dhu bhěyi màtí ì í Yěsù nábhǔ kohò dhu dǒ.

Yěsù ní fǐndà Kàgàwà ópì kasutále dhu

15 Yěsù níitdègu wò dhu níri, ní kǎdù ndìvǎ ànyì rǒ rò ndàrà. Ní ábhǒ alé-yà náadù òwu kǒwù ǒ, kà ràdù andi nà rí'ì ale nígu kóró.

16 Pbéttù, kǔyá dhu ɔbi nyú nà abádhí tò, ìnzǐ àdhi màtí ndì ndí'ì dhu nɔɔ tí ìndrǔ tò.

17 Wò dhu anzì ndì ndínì yà Kàgàwà núɔɔ pɔbìndà nabi Ìsayà-otù ǒ dhu náaká tí. Kǎtì:

18 «Kǎnǐ ma mópì pɔbàkà ìɔɔ-akpà, yà atdíǒ ma mózè ale, ndirò afídu arí idha nómuvè pɔbìndà dhu dǒ ale.

Ma mí kǎrà pɔbàkà Ìlǐlǎ-Alafí nǐ, ndirò kà rǐ obhónánga òvɔ kóró pɔbìrì ǒ ale tò.

19 Kà rǐ nzǐ tsùna nálè atdí ale nà màtí, ndirò kà rǐ nzǐ ɔte ɔrú tǔna nà. Atdí ale mà rǐ nzǐ kà-tù ìri ngudhà ǒ róte ró.

20 Kà rǐ nzǐ ndì nàtɔ ìzò núkò, ndirò kà rǐ nzǐ núnúnú rórù tarà nívé, ràrà àhu mùlè mà nábhǔ kà rǐ obhónánga tò dhu ò.

21 Ní kóró pɔbìrì ǒ ale náapbáya afiyya kà-rǒ tí*.»

*Yěsù rǐ ɔte nádǔ ndì nòbhǔ ale tò dhu
(Mrk 3.22-30; Luk 11.14-23)*

22 Nírò ní ndì ìndrǔ níwú nzéere-alafí arí ònà atdí ale nà Yěsù-tí'ò. Ndi ale ní'ì ndùmùndúmú,

* 12:21 12.21 Ìsa 42.1-4

ndirò ìnzì aróte ale. Ní Yësù igú ka, ràdù ndòpè ndòtè, ndàdù inga àla.

²³ Ní idho núuko kóró ànyìrò ì'ì ale, abádhí ràdù àtìnà: «Tí nzì Dàwudi t'ídhùnà yà?»

²⁴ Pbétù, abádhí rǎnɔna dhu nìrì Pbàfàrisáyó náadù àtìnà: «Yàrí ale náarí nzéε-alafí nódì Bèlizèbulì tí kátina pǎmvo ǒ kamà bhà ádrùngbǎnga tó obi nǐ.»

²⁵ Pbétù Yësù núuni abádhí rǎrèna dhu, ní kǎdù àtìnà abádhí nǐ: «Atdí ádrùngbǎ kamà bhà pbìrì ǒ ale náapè ambe 'ùgyè dǒ nzínziya ǒ, ní ndì ádrùngbǎ kamà bhà idzi-tsù ràdù ndòdì òdì tí. Atdí kigò ǒ ale mà, ndirò atdí ɔdhi mà náapè ambe anya nónzì dǒ nzínziya ǒ, ní i kigò náarí nzì àpèrè, ndirò i ale tó ɔdhi-tì náarí nzì ide.

²⁶ Ní pǎmvo Sitanì náapè àdù ndòpè ndòdì pǎmvo, ní ka nádù ì'ì ndùgye rí ndìtírò ale. Ní kàbhà ádrùngbǎnga tó idzi ràdù àpèrè ìngbǎ dhu bhèyi?

²⁷ Ndirò, ma mapé ì'ì Bèlizèbulì bhà obi nǐ ma mǎrì nzéε-alafí nódì dhu tí, ní fùkú inzo náarádù kòdì àdhi bhà obi nǐ? Ndi dhu-okú dò rò ní ndì, abádhí níitdìya ndì ànyǎkù.

²⁸ Pbétù, dhu apé ì'ì Kàgàwà bhà Hlilǎ-Alafí bhà obi nǐ ma mǎrì nzéε-alafí nódì dhu tí, ní òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nírà wà àhu bvùkù.

²⁹ Inzì atdí ale mà ràdù òtsù obi nǐ ìdzǐdzò ale bhà idza, ndàdù kàbhà idzá dhu númbà, inzà ndì ndùtsì ndì ìdzǐdzò ale angyi rórò. Pbétù ka ndì ndùtsì dhu-dzidǒ nga ní ndì kà ràdù kóró kàbhà idzá dhu númbà nǐ.

³⁰ Ìmbǎ rí'ì tidu ònǎ rò ale ní pbàkà òmvù.

Ndirò ìnzì rí dhu-tsù ùndũ* atdíkpá ma mànà ale, ní rí dhu ìnda ìnda tí rùdú rò.

³¹ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi ma mí kùno k pangba fùkù: ìndrũ náabáya àbà kóró fíyó nzérenga mà, Kàgàwà nǐ ì arí dhu ùno nzére dhu mànà dhu tó ùbàta. Pbétù, Kàgàwà bhà Hlǎ-Alafí nǐ rí dhu ùno nzére ale, náabáya nzì ùbàta akekpa màtí.

³² Ìndrũ t'ídhùnà nǐ rí nzére dhu ùno ale náabáya àbà ùbàta. Pbétù, Kàgàwà bhà Hlǎ-Alafí nǐ rí nzére dhu ùno ale náabáya nzì ùbàta, yà kombí rí'ì kàsùmì ǒ màtí, ndirò olù rírà kàsùmì ǒ màtí.»

Itsu núnǐ ka karí kpǒna rǒ

(Luk 6.43-45)

³³ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù àtìnà: «Atdí itsu náapé ì'ì ídzì itsu-tidò tí, ní ndi itsu rǎdù ì'onà ní ídzì itsu-kpǒ-tidò. Ndirò itsu náapé ì'ì nzére itsu-tidò tí, ní ndi itsu rǎdù ì'onà ní nzére itsu-kpǒ-tidò. Obhó tí, itsu núnǐ ka karí kpǒna rǒ.

³⁴ Nyǐ, ámvò tó osu tó rùgànda tírò, ídzì ɔte rǎdù àhù ìngbǎ dhu bhěyi likù ò rò, àzembè nyǐ nongó ì'ì nzére ale nyú? Obhó tí, ale-tsù arórìna dhu ní ale-afí àlè nǐ ìrèta.

³⁵ Ídzì afina nà ale-afí ò rò aráhù dhu ní ídzì dhu, ndirò nzére afina nà ale-afí ò rò aráhù dhu ní nzére dhu.

³⁶ Ma mí obhó dhu núnò fùkù, Kàgàwà rí ìndrũ-ànyǎ ìtdì nínganí, kǎraya ìndrũ návi rǒ ràwe yà ì ùno ìmbǎ tǐna nà dhu mà kóró.

* **12:30** 12.30 Iró dhu-tsù ùndũ ka kí dhu-tì rǎdù ì'ì tàrà-tsù ùndũ ka kí dhu tí, ndirò ngǎtsi nǐ onzi-bvǔ ònyù-tsù ùndũ ka kí dhu tí.

37 Obhó tí, tsùnṣ-bvṣ rǒ ní ndi ka kòzúya nyi obhónángatále tí, ndirò tsùnṣ-bvṣ rǒ ní ndi ka kòtdíya anya dùnú.»

*Yēsù àvǐ ka kí rǒnzì wíwì dhu
(Mrk 8.11-12; Luk 11.29-32)*

38 Wò dhu-dzidǒ, Músà bhà Ʋyátá tó ngúfe málímó mà, ngúfe Pbhàfàrisáyó mànà náati Yēsù nǐ: «Màlimǒ, mà mòzè nyǒnzì wíwì ndínǐ mà mala tí.»

39 Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Indo arí'ì ale narí nzére ale, ndirò abádhí náarí nzí Kàgàwà ózè dhu ònzì. Abádhí òzè kǒnzì wíwì kèlě fíyò, ní ka kí nzí atdí wíwì mà nónzì abádhí tò. Pbhétù, abádhí tò ka kávina dhu ní nabì Yǒnà rǒ ndì nanzì wíwì kèlě.

40 Àdhàdhì nabì Yǒnà náadhò ìbhṣ idhò ádrùngbǎ ìbhě-yà-ba ò dhu bhěyi tí, ní ndi dhu bhěyi tí, Ìndrǔ t'ídihùnà nódhóya ìbhṣ idhò adzi ò.

41 Nabì Yǒnà rǔnṓna Kàgàwà bhà Ídzì Mākǔrù ì ìrì rò, Nínawè tó kigò ǒ bhà nùugèrè ì, 'ùbhà fíyó nzérenga. Ní ndi dhu-okú dò rò, Kàgàwà rǐ ìndrǔ-ànyǎ nítǔdì nínganí, Nínawè ǒ bhà níwàya ì 'ìkò indo arí ale-nyìkpa rǒ, 'àdù abádhí-ànyǎ nítǔdì. Ndirò yà ǒnzìkú idè ale nósè wà Yǒnà dònǎ.

42 Músùngú dònǎ rò arí'ì Sabà tí kátina pḃirì ǒ tsìbhá ádrùngbǎ kamà níra yà adzi-tsù ódì ndì ì rò, ndìrà yà dhu-ǒnga t'óvòta nṓnì ádrùngbǎ kamà Sòlòmṓnì rǔnṓna ǒṣe níri. Ní ndi dhu-okú dò rò, Kàgàwà rǐ ìndrǔ-ànyǎ nítǔdì nínganí, íyàdhíyà níwàya ndì, ndidè indo arí ale-nyìkpa

rǒ, ndàdù abádhí-ànyǎ nítdì. Pbétù, yà onzikú idè ale nòsè wà Sòlòmónì dònǎ màtí.»

Nzére-alafí rǐ ndàdǔ tdítǔ yà ndì ndáhu ònà rò ale ò dhu
(Luk 11.24-26)

⁴³ Yèsù adù àtìná tdítǔ: «Nzére-alafí náapé àhu atdí ale ò rò, ní kà rǎdù àrà, ndùbhi rùngù ònǎ, ndàmbe ndì ndàrà ndàso róngà nómè dǔ, ìnzǐ ndàdù àbàná.

⁴⁴ Ní kà rǎdù àtìná afína ò: «Ma mí madǔ yà ma mahù ònà rò pbàkà idza ò.» Ányì kàdu ndì rò, kà rǐ ndì idza nótù tírǒrò, iwà ka kàtsù ònángà, kadù òbhòlònà mběyi nyú ró.

⁴⁵ Nírò ní ndì kà rǎdù àrà àrùbhù ngǔkpà nzére-alafí, yà atdíǔ òrù ròsè dóna nǎ núnzì, 'iwǔ òtsù mànà atdíkpá ndì ale ò. Ní wò dhu-dzidǔ, ndì ale bhà ófò rǎdù ì'ì nzére nyú ròsè yà angyi ì'ì kàbhà ófò dònǎ. Ní ndì dhu ní'íya ndì dhu bhěyi tí yà indo arí nzére ale tò.»

Yèsù tsánà mà kà t'ádóna mànà
(Mrk 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Yèsù rǐ dhu òvò ìndrǔ tò ònà kàsùmì ǔ, kà-tsánà mà kà t'ádóna mànà níwú ùvò kà rǐ'ì ònà idza-lí. Ní abádhí nítsi iko irinǎ rò, 'adù 'òzè ndínǐ ì òte tí Yèsù nà.

⁴⁷ Ní atdí ale náadù àtìná Yèsù nǐ: «Íyànù mà adónù mànà rǐ'ì irí, ní abádhí òzè 'òtè ìnyì nà.»

⁴⁸ Ní Yèsù adù dhu ìvu ndì ale-tsǔ ndàtì: «Íyàdu ní àdhi, ndìrò adódu ní àdhi mà?»

⁴⁹ Tdítǔ kǎdù pbìndà ábhàlǐ nítè òtsúna nǐ, ndàdù àtìná: «Kànǐ íyàdu mà, adódu mànà.

50 Obhó tí, adòdu, awèdu, ndirò íyàdu ní yà òrù-akpà ò arí'ì Àbadu Kàgàwà ózè dhu ònzi arí ale.»

13

Ọnyù-tse òre rí ale tó mbólí
(Mrk 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Ndi nínganí tí, Yèsù náahù idza rò, ndàdù àrà àdi rèrù-bidǒ.

² Ní, ádrùngbǎ ihé-yà nyú núundu ì, ì ràkpòrò kà-ngbò. Ní ndi dhu-okú dǒ rò, kǎdù ùpo, ndàdi ibhú ò. Ihé-yà náadù òko rèrù-bidǒ.

³ Yèsù núuno ábhǒ dhu nyú abádhí tò mbólí ǒ, ndàti: «Atdí ale náahù ndàmbe ònyù-tse nóre dǒ. ⁴ Ní yà ònyù-tse nóre kà rǐ p̀bìndà inga ǒ òná kàsùmì ǒ, atdídhená itse náawà ì otu-gì dǒ. Ní àrè náadù iwu, 'ùbhǐ ì itse otu-gì dǒ rò.

⁵ Ngǔkpà-tsí náadù 'àwà ìmbǎ adzi rǐ'ì abho dòná odu-kengerè dǒ. I itse nínga kòmbómbí, ìmbǎ adzi rǐ'ì abho tsiyà nídhunǐ.

⁶ Pbétù, adyifò níitdègu ìka, ní kǎdù wò ìngingà ònyǔ-nzo núbì, ràdù òtdyù, inzà ivéya nótsù ádzàdzí adzi ò nídhunǐ.

⁷ Atdí dhená itse náawà ì okpèya nà itsukpó-nzo nzínzi ǒ. I okpèya nà itsukpó-nzo náadù òvi kòmbómbí, 'àdù wò ìngingà ídzi ònyù nútì.

⁸ Pbétù ngǔkpà itse náawà ì ídzi adzi ǒ. Ní ì itse-tsí náa'ò, atdí dhená ròdhì atdátí miyà itse, ngǔkpà ròdhì azàzá kumì itse, ndirò ngǔkpà ràdù ibhìbhú kumì itse nódhì.»

⁹ Yěsù adù àtìnà tdítđđ ihé-yà nǐ: «Ínga t'íríta tó bǐna nà rí'ì ale náká ndìrì yà ma múnona dhu mběyi!»

*Ádhu Yěsù náaràná òte rǒ mbólí ǒ ní?
(Mrk 4.10-12; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Wò dhu-dzidǒ ní ndi, Yěsù bhà ábhàlǐ náandrì kà-tí'ò, 'àdù dhu nívu kà-tsǔ 'àti: «Ádhu nyí nyarí dhu múno ihé-yà tò mbólí ǒ tí nǐ?»

¹¹ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Kàgàwà nábhù wà nyǐ nyǔni òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà bhà idzi-nyutsi ndì nórù dhu, pbétù abádhí múni nzá ka.

¹² Obhó tí, dhu nà arí'ì ale tò, ka kabhùya dhu abho, ràdù ì'ì dhu nà abho nyú ròsè. Pbetù, akèkpá arí'ì dhu nà ale, ní-fó rò ka kakòya ndi akě fénángba mà kóró.

¹³ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi ma mǎrí dhu múno abádhí tò mbólí ǒ, ndíni abádhí nóowu tí inga nándà rò, ìnzǐ 'àdù dhu nála. Abádhí nóowu tí bǐya níkpèlè rǒ, ìnzǐ 'àdù dhu níri, ndirò ìnzǐ ndi dhu ràdù dòya nálù.

¹⁴ Ndi dhu bhěyi ní ndi, nabì Ìsayà múnono dhu ràdù àkǎ. Kǎti: Kàgàwà ràtina: «Nyǐ nyí inga níri ìri mběyi nyú, pbétù ìnzǐ yà nyǐ nyìrì dhu ràdù dùku àlu akèkpá màtí.

Nyǐ nyí inga nándà àndà mběyi nyú, pbetù ìnzǐ nyǎdù atdí dhu mà nála.

¹⁵ Obhó tí, atdí dhu mà náarí nzǐ kàrí ale-afí-ngbò núbèlè.

Abádhí múrǐ bǐya,
ndirò abádhí nùpbǐ nyìkpóya,

akye ì alana nga nǎ,
 akye ì irina nga nǎ,
 ndirò akye dhu alúna dòya,
 'àdù 'ùgèrè 'ùbhà fiyó nzérénga,
 madù ì nígu nǎ*.>

¹⁶ Pbétù, nyǎ ní ndi hirò nyǎ nyónzì, yà nyǎkpóku náarí inga nálá, ndirò bǐku ràdù inga níri rò.

¹⁷ Ma mí obhó dhu núno fǔkù, ibí pbànábí mà, obhónánga ònzi arí ale mànà, náazè 'àla yà kombí nyǎ nyálána dhu, pbétù abádhí náadù nzá kàla. Abádhí náazè 'irì yà nyǎ nyírina kòmbí dhu, pbétù abádhí náadù nzá kìrì.»

Ɔnyù-tse òre rí ale tó mbólí-tì
(M̀rk 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ Yèsù adù àtìna tdítđ p̀b̀indà ábhàlǎ nǎ:
 «Nyǎri pé yà Ɔnyù-tse nóre rí ale tó mbólí-tì.

¹⁹ Ɔrù-akpa Ɔ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà rǎ idzi Ɔnyù ìndrù đđ dhu đđ ka kúnona dhu níri rí ale, ìnzǎ ndi dhu ràdù dòya àlù, núli ì yà itse náawà ì òyá otu-gì-do bhěyi. P̀f̀òmvo ràdù ìrà, ndàdù yà abádhí-afí ò ka kòzò Ɔte núwa abádhí-afí ò rò.

²⁰ Ngùkpà ale núli ì yà itse náawà ì òyá, ìmbǎ ábhǒ adzi nà dóná odu-kengere-do bhěyi. Abádhí rǎ Kàgàwà bhà Ɔte níri, 'àdù àkonà dhèdhe nyú nà ányìř rò tí.

²¹ Abádhí rǎ nzǎ àdù kàbhu ivéna ròdì ndì afi ya ò. Pbétù, abádhí ràdù ì àpba ndi Ɔte rǒ áké kàsùmì kèlě tí. Ní yà àpbè mà, avuta mànà nópè

* 13:15 13.15 Ìsa 6.9-10

ì Kàgàwà bhà ɔte-okú dò rò rò, abádhí rǎdù fíyó a'uta núbhà ányìrǒ rò tí.

²² Ngǔkpà ale-tsí tǎítǎ, núli ì yà itse náawà ì nzínziya ǒ okpèya nà itsukpó-nzo bhěyi. Abádhí rǎ Kàgàwà bhà ɔte níri, pbétù yà adzi ǒ irèta mà, yà adzi dǒ ònzi náarábhǔna tìtò tò dhèdhe màná dhu rǎdù ndi ɔte nútsì ìnzì ròdhì itse.

²³ Ndirò, ngǔkpà ale núli ì yà itse náawà ì òná ídzi adzi bhěyi. Ì ale náarí Kàgàwà bhà ɔte níri, 'àdù à'unà. Ndirò abádhí ní ì itse ǒdhì rǎdù: atdídená ròdhì ka atdátǎ míyà, ngǔkpà ròdhì ka azàzá kumì, ndirò ngǔkpà-tsí rǎdù ibhìbhú kumì nódhì.»

Nganù nzínzi ǒ ìngà nzére irí-tidò tó mbólí

²⁴ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù náawe ngǎtsi mbólí ihéyà tò ndàti: «Kànǎ òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nófò ndì nà dhu: Atdí ale náazò ídzi nganù-tse pbìndà ìngà ǒ.

²⁵ Ní atdíku kúbhingánǎ, idho ò kóró ale rǎ'ì rórò, òmvǔ níra, ndòzò nzére irí-tidò tó itse ndi nganù nzínzi ǒ, ndàdù àrà.

²⁶ Wò nganù níitdègu ìngà, ndòvì, ndàdù nditù, ní wò nzére irí-tidò náadù ìngà, ndòvì átò.

²⁷ Ní wò ìngà-àbadhi bhà kasutále níiwú kà-tí'ò, 'ivǔ dhu kà-tsǔ, 'àti: <Ádrùngbǎlé, nyi nyazò ìngà ǒ dhu ní'ì tí obhó ídzi nganù-tse? Olu, wò nzére irí-tidò nádù ìrà àdhà rò?>

²⁸ Wò ìngà-àbadhi náadù dhu àdu kasutále tò ndàti: <Òmvǔ ní ndi wò dhu nónzì.> Kǒkò kasutále náadù dhu ìvu tǎítǎ kà-tsǔ 'àti: <Nyi nyòzè tí nzá mǒwù ì nzére irí nódrù?>

29 Ní inga-àbadhi náadù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Inzá ma mòzè nyòwù kòdrù, akye nyí nyadùna nganù nókpò átò kòdrù nyí nyí rò nǎ.

30 Nyitse pé abádhí rovi atdíkpá, ràrà àhù nganù nòtsè ka kowuya òná idhò ò. Ndi nínganí ní ndi ma matiya nganù nótse rí ale nǎ: Nyòdrù pé wò nzére irí nyùtsì dóna tí, ndíní kubì tí kàzu ò. Ndirò, nyàdù nyòtse nganù, nyàdù ùndunà nyùli óngòlì ò.»

Hàradalì-kpǎ tó mbólí

(Mrk 4.30-32; Luk 13.18-19)

31 Tdítdǎ, Yèsù adù ngàtsi mbólí náwe ihé-yà tò, ndàti: «Òrù-akpà ǎ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nǎli ndi pòndà inga ǎ atdí ale níidiyi ndòzò hàradalì-kpǎ bhěyi.

32 Ndi hàradalì-kpǎ ní ákěkpá dhu-tútǔ-ngba nyú kóró itse nzínzì ǎ. Pbhétù kápé inga, ndàdù òvi, ní kàradù òse yà inga ǎ ka karí òzóna kóró itsukpó dónǎ. Ndirò, kàradù òngo itsú-yà-ba tí, àrè mà ràdù òwu idzàya nòsì rǎ opbína nzínzì ǎ.»

Afi tó mbólí

(Luk 13.20-21)

33 Yèsù adù yàrí ngàtsi mbólí náwe tdítdǎ abádhí tò, ndàti: «Òrù-akpà ǎ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nǎli ndi yà tsìbhále rídyina ndàngbǎ nganù-ra tó óyǎ kumì dóná imbò nà kilo ò afi bhěyi. Ní ndi dhu ràdù ndi idyi nábhù rìvè kóró.»

Ádhu Yèsù náaràná òte rǎ mbólí ǎ nǎ?

(Mrk 4.33-34)

34 Yěsù náawε kóró kòrí dhu mbólí ǒ ihé-yà tò. Kǎránà nzǐ atdí dhu mà núúnò rǒ abádhí tò inzá ndì ndàwε mbólí ǒ rórò,

35 ndínǐ Kàgàwà bhà nabì núúnò dhu náaká tí. Kǎti:

«Ma múnɔya dhu abádhí tò mbólí ǒ, ndirò ma maweya yà òdhǔ ò aróko yà Kàgàwà anzina yà adzi òná idhɔ ò rò kóró dhu abádhí tò.»

Nzére irí-tidò tó mbólí-tì

36 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù núubhà wòrí ihé-yà, ndàdù òtsù idza. Ní kàbhà ábhàlǐ náadù òtsù kà-tì'ò, 'àdù àtìnà kà nǐ: «Áwě pé wò inga ǒ inga nzére irí-tidò tó mbólí-tì fǎkà.»

37 Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Yà idzi itse òzò rí ale ní Ìndrǔ t'ídhùnà.

38 Itse òzò ka kí òná inga ní yà adzi. Ndi idzi itse ní òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà rǐ idzi ònyɛ dòyá ale. Nzére irí-tidò ní Nzére ale, Pfòmvo bhà inzo.

39 Yà ndi nzére irí-tidò nózò òmvǔ ní Pfmvo. Nganù nótse ka kí inga ǒ rò dhu ní yà adzi ǒ dhu-tsù rǐ ndòdì òná idhɔ. Ndirò, nganù òtse rí ale ní Kàgàwà bhà màlàyíká.

40 Ní àdhàdhì ka karí nzére irí núndǔ inga ǒ rò kubì kàzɛ ò dhu bhěyi, ndi dhu ɔnziya ndì ndi dhu bhěyi tí, yà adzi ǒ dhu-tsù rǐtsi ndòdì nínganí.

41 Ní, Ìndrǔ t'ídhùnà náaviya pbìndà màlàyíká rìwǔ yà ngǔkpà ale nábhǔ arí rǒnzì nzérenga ale mà, yà nzérenga nónzi arí ale mànà nípfo pbìndà ádrùngbǎnga tó idzi ǒ rò.

42 I màlàyíká náadùya abádhí nàwà yà ìnzì aráve dhòdhóhóngà nà kàzù ò. Ànyì ní'íya odzi mà, ale-kù t'átrita mànà.

43 Ní, obhónángatále náambèya ùmbìli dǒ adyifò bhèyi òrù-akpà ò arí'ì Àbayà Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó idzi ǒ. Inga t'írìta tó bǐna nà rí'ì ale, náká ndìrì yà ma múnona dhu.»

Inga ǒ ka kórù ábhǒ odzina nà dhu tó mbólí

44 Tdítdǒ Yèsù ati: «Òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nǐli ndì inga ò ndì nórù ábhǒ odzina nà dhu bhèyi. Atdí ale náapé kàbà, ní ndì ale rǎdù kìdyì, ndòrù tdítdǒ ndì inga ǒ tí. Wò dhu-dzidǒ, ábhǒ dhèdhe-okú dò rò, kà rǎdù àrà, ndùdzì kóró foná arí'ì dhu-tsí, ndàdù ìrà ndì inga nódzi fǐndà.»

Ábhǒ odzina nà yòkpó tó mbólí

45 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù ati ihé-yà nǐ: «Òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nǐli ndì ùyǔya yòkpó nóme rí ndòdzi dhu t'údzítátále bhèyi.

46 Orú odzina rǐ'ì atdí yòkpó ndì ndàbà rò, ní kà rǎdù àrà, ndùdzì kóró foná arí'ì dhu, ndàdù ndì yòkpó nódzi.»

Ibhè-mbǐ tó mbólí

47 Yèsù adù àtìna tdítdǒ abádhí nǐ: «Òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nǐli ndì rèrù ò ka kùpe ìbhè t'óhota tó imbi bhèyi. Ndi imbi rǎdù kóró ìbhe-tidò nótì.

48 Kápé àle ìbhè nǐ, ní ka nùpenà ale rǎdù kàdhà, 'ìpfo idha-bidò, 'àdù òko obvò ìbhè-ǒnga

t'òvòta tò. Abádhí rǎdù ídzi ìbhè núdo fíyó sǎngè ò, 'adù nzére-tsi náwà.

⁴⁹ Dhu ɔnziya ndì ndì dhu bhěyi tí yà adzi ǒ dhu-tsu rǐ ndòdì nínganí. Kàgàwà bhà màlàyíkà níiwúya, 'adù nzéřnga ɔnzi arí ale nípfò obhónángatále nzínzi ǒ rò.

⁵⁰ Abádhí náadùya i nzéřngatále náwà ìnzǐ aráve dhòdhòdhónganà kàzɔ ò. Ányì ní'íya ɔdzi mà, ale-kù t'átrita mànà.»

Dhu-ɔwútá mà, dhu-ayí mànà tó mbólí

⁵¹ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù dhu ìvu pbìndà ábhàlǐ-tǔ, ndàti: «Yà ma màwe kóró dhu nálǔ tí wà dùku?» Ní abádhí adù dhu àdu kà tò, 'àti: «Ɔwà dòka nálǔ.»

⁵² Ní Yěsù adù atìnà abádhí nǐ: «Ndi dhu-okú dò rò ní ndì, ɔrù-akpà ò Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi dǒ ka kúdhe dhu fǐndà Músà bhà Ɔyátá tó atdí màlimò, rǎdù ndìli atdí idza-àbadhi, yà pbìndà ongyéngá nódo ndì ndarí ɔnà dhu ò rò arí dhu-ɔwútá mà, dhu-ayí mànà nípfò bhěyi.»

Nàzàretì tó kigò ǒ bhà ná'ù nzá Yěsù dhu (Mrk 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Yěsù níitdègu kǒkò mbólí t'áweta nító, ní kǎdù ndìvà ndàrà ányìrǒ rò.

⁵⁴ Kǎdù àrà yà ndì ndavì ɔnà kigò ò. Kǎdù ndòpè ndàrà dhu núdhe rǒ ìndrú tò fíyó unduta-dzà ǒ rò. Ní yà kà rǔnɔna dhu níri rí ale idho núuko atdíǒ. Abádhí náambénà àtìnà dǒ: «Wò ìnga t'únita-tidò mà wíwì t'ónzita tó ɔbi mànà ní kǎbà àdhà?»

⁵⁵ Ka tí obhó sàpàti t'ídhùnà? Kà-tsánà-ovò tí obhó Màriyà? Ndirò, kà t'ádóna tí obhó Yàkobhò mà, Yòzefù mà, Simoni mà, Yudhà mà nà?

⁵⁶ Ndirò kóró kà t'áwéna nátí obhó oko iró àlě-nzínzi ǒ? Ní kóró kǒkò dhu kábà àdhà?»

⁵⁷ Ní wò dhu-okú dò rò, abádhí nóowúnà nǚ kà rǔnona dhu ná'ù rǒ. Nírò ní ndi Yèsù adù àtìna abádhí nǚ: «Nabì nífù ka karí kóró ngari ǒ. Pbétù, ndi nyú ka kadhì òná kigò ǒ, ndirò fí-dzá bhà nzínzi ǒ, kǎrì'ì mbá ifuta nà.»

⁵⁸ Ní wò ìmbá abádhí rǚ'ì a'uta nà dhu-okú dò rò, Yèsù adù nzá ábhò wiwì nónzi ányirò.

14

Bàtizò nubhónà Yùwanì bhà ove (Mrk 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Hèròdè ní'ì Gállilayà tó pbìrì ǒ lèwalì tí òná kàsùmì ǒ, kǎrì Yèsù dǒ ka kúnona dhu.

² Ní kádù àtìna pbìndà kasutále nǚ: «Bàtizò nubhónà Yùwanì ní wò ndi nìngbè ove-bvè rò. Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, kà rǚ'ì wiwì t'ónzita tó obi nà.»

³ Wò ndi Hèròdè ní ndi uyátá nabhù kosò Yùwanì, kadù ùtsinà kidò imbi ò. Kǎnzì ndi dhu, adòna Filipò-ve, Hèròdiyà-okú dò rò.

⁴ Obhó tí, Yùwanì ongónà àtìna inzà dhu rākă Hèròdè ridyì Hèròdiyà venà tí.

⁵ Ní wò dhu-okú dò rò, Hèròdè nóongónà ndòzè ndàbhù Yùwanì kohò. Pbétù, kǒngónà ihé-yà odò nónzi, kóró ale núuni dhu Yùwanì rǎrì Kàgàwà bhà nabì nídhunǚ.

⁶ Ní atdíku, Hèròdè rǚ ndi ka kadhì òná idho nírè nínganí, Hèròdiyà bhà tsìbhíngba náabè yà

Hèròdè núnzìnà ale-onzĩ, ndi obé ràdù Hèròdè-nyìkpó nófò atdíídǒ.

⁷ Ní ndi dhu-okú dò rò, kǎdù dhu ɔtsò ndàti, ndi rǎrĩ kóró dhu-tsí yà ndi tsìbhíngba rǒnzina-foná nábhǎ kà tò.

⁸ Ní íyànà òvò fǐndà dhu-okú dò rò, ndi tsìbhíngba náadù àtìnà Hèròdè nĩ: «Íbhò bàtizò ùbhò arí Yùwanì-dɔ fudú iró tsàlìtsalì dǒ!»

⁹ Ní izɛ núuka ádrùngbǎ kamà Hèròdè atdíídǒ wò dhu-okú dò rò. Pbéù, angyangyi ndi ndòtsònà dhu yà ndi ndùnzìnà ale-ònzĩ rò dhu-okú dò rò, kǎdù dhu ùya ndíńĩ kabhù tí Yùwanì-dɔ kà tò.

¹⁰ Ní kǎdù atdí ale návi rǎrà Yùwanì-dɔ nókèrè imbi ò rò.

¹¹ Wò ale adù ìrà Yùwanì-dɔ nà tsàlìtsalì dǒ rò, ndàdù àbhùnà wò tsìbhíngba-fó, kà ràdù àrà àbhùnà íyànà-fó.

¹² Yùwanì bhà ábhàlĩ náadù ìwu kǎ-bvò nídyì, 'òwù òtdùnà. Abádhí adù òwu wò ndi nònzì dhu òyĩ nà Yèsù tò.

Yèsù rĩ imbò lufù ale nóngù dhu

(Mrk 6.30-44; Luk 9.10-17; Yùw 6.1-14)

¹³ Bàtizò nubhónà Yùwanì nóvè dhu ndi ndìrì rò, Yèsù níivà ndi uró rò íbhú ǒ, ndàrà atdí rò atdí rùngù tí rí'ì ngari ò. Pbéù, kà rǎrà dhu nìrì íhé-yà náadù ùvò fíyó kigò ǒ rò, 'òwù kǒwù ǒ pfóya dǒ, ídha-gì dònǎ.

¹⁴ Íbhú ò rò ndi ndàhɛ rò, Yèsù náala ádrùngbǎ íhé-yà, ndàdù izɛ nába atdíídǒ abádhí dǒ. Ní kǎdù ndòpè ndìgù abádhí ìwù nà anditále.

¹⁵ Pbítsòngǎnǎ, Yèsù bhà ábhàlĩ níiwú kà-ti'ò, 'àdù àtìnà kà nĩ: «Ínga náti iwà, ndirò iró nga

rǐ'ì igi. Ní áví kǒkò ale ràdu ì pbanga-tsidò, ndíní ì udzí tí ònyù fǐyò.»

¹⁶ Ní Yěsù adù dhu àdu pbìndà ábhàlǐ tò ndàti: «Inzá dhu àkǎ abádhí ròwù pbanga-tsidò! Nyàbhù ònyù nyǐ-tírò abádhí tò.»

¹⁷ Pbétù, abádhí náadù dhu àdu Yěsù tò, 'àti: «Ònyù tí mǎ mí'ì nà iró dhu ní imbò mùgati mà, óyǒ ìbhè màná kèlě.»

¹⁸ Yěsù adù àtìná abádhí nǐ: «Nyìwǔ ì dhu nà àzú fudu ò.»

¹⁹ Nírò ní ndì Yěsù náadù kòrí alé-yà návi ròkò obvò irí dǒ. Kǎdù kǒkò imbò mùgati núgù, óyǒ ìbhè màná ndùlǔ foná. Tdítdǒ kǎdù òrù-akpà ò nga nándà, ndàdù Kàgàwà nónzi ràso ì dhu. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù mùgati-ǒnga núko, ndùbho pbìndà ábhàlǐ-fó, abádhí ràdù ùndòná ihé-yà-fó.

²⁰ Kóró ale náanyù dhu, ì rùlè nǐ àkǎkǎ dhu-bvǔ. Wò dhu-dzidǒ, Yěsù bhà ábhàlǐ núundu òdòdì ònyù-go-tsù, ì rìrǎ idre dóná óyǒ nà sǎngè nǐ.

²¹ Dhu nanyù ale-bvù ní'ì mbèmbè imbò lufù kpabhále, inzà ka kòzù vèbhále mà, nzónzo màná rórò.

Yěsù rǔbhi rèrù dǒ dhu
(Mrk 6.45-52; Yùw 6.15-21)

²² Ányìrǒ rò tí, Yěsù náavi pbìndà ábhàlǐ rùpò ìbhú ò, ndíní ada tí angyi fǐndà rèrù-adzè, ihé-yà náví ndì ndí ràdu ì ìbha òna nǎ.

²³ Abádhí ndì ndàdu dhu lutinǎ, kǎdù ùpo pbìrì dò, ndàrà ndìtsò. Ní inga nàti rò, kǎtù ndì atdíró ányì.

24 Ibhú náadù ì'ì iwà ndì ndàrà itse nyú idha-bidǒ rò ró. Mùkurà núubhínà ndùpbi rǒ ibhú rǒ, awe rǒpili tùm̀bà tí abádhí-nyìkpa rǒ nídhunǐ.

25 Ní à'ǔ-akpà-òngǒ ǒ, Yěsù adì ndàmbe ìrà dǒ pb̀indà ábhàlì-tì'ò idha dǒ ndì ndúbhi rórò.

26 Ní, idha dǒ kà rǔbhi dhu ì àla rò, ɔdo nń́sì atdíǒ abádhí ò, 'àdù àtìnà: «Mìgìngò ní yà!» Ní abádhí náapè 'àmbe ùkù dǒ ɔdo rǐ 'ònzì dhu-okú dǒ rò.

27 Nírò ní ndì Yěsù náadù tǔna nápfò abádhí tò ndàtì: «Nyòtù afíkù! Ima ní yà, ìnzì nyònzì ɔdo!»

28 Ní Péterù adù àtìnà kà nǐ: «Ádr̀ungbǎlé, inyi tí kǎpè ì'ì, ní áví ma marà tìnù ò idha dǒ.»

29 Ní Yěsù adù àtìnà kà nǐ: «Írà nà!» Ní Péterù ifo ibhú ò rò, ndàmbe ùbhi dǒ idha dǒ Yěsù-tì'ò ndì ndàrà rò.

30 Pbétù, awe rǒpili ɔbi nà dhu ndì ndàla rò, ɔdo nń́sì àbadhi ò. Ní idha ò ndì ndòpè ndòsù rò, kǎkù: «Ádr̀ungbǎlé ígǔ ma!»

31 Ányìrǒ rò tí, Yěsù adù ɔtsúna nágbà, ndàlǔ ka, ndàdù àtìnà kà nǐ: «Ínyi, ákě a'uta nà ale, ádhu afínù rǔguru nǐ?»

32 Ní abádhí náadù ùpo óyǒ rò kóró ibhú ò, awe ràdù opilita núbhà.

33 Nírò ní ndì ibhú ò ì'ìnà Yěsù bhà ábhàlì núukò ì kònzì, ì rífù ka, 'àdù àtìnà: «Obhó nyú, nyi ní Kàgàwà t'ídhùnà.»

*Yěsù rǐ Gènèzàretì tó mùlengù ǒ andítále nígǔ
dhu
(Mrk 6.53-56)*

³⁴ Yěsù mà pbìndà ábhàlǐ mànà níitdègu rèrè náda, ní abádhí awù ùvo Gènèzàretì tó pbìrì ò.

³⁵ Ndi pbìrì ǒ bhà núuni Yěsù. Ní abádhí náadù ìndrǔ núvi ròwù dhu nówò kóró kyèròkyèrò rí'ì pbanga òna nǎ. Ní ìndrǔ náadù andi nà rí'ì kóró ale númbà Yěsù-ti'ò.

³⁶ Abádhí náadúnà Yěsù nítdè ìtdè tí rùbhà ì anditale rùpbalǎ róná mùdzarù-bidò-ngbò kèlě. Ní ka nùpbalǎ ale nóowúnà ùgu rǒ dòtsí.

15

Pbàyàhúdí t'ábhúya nóongónà ùdhenà màndu

(Mrk 7.1-13)

¹ Wò dhu-dzidǒ, Pbàfàrisáyó mà Músà bhà Hyátá tó màlímó mànà níiwú Yèrùsalemà tó kigò ò rò, 'iwù ùvò Yěsù-ti'ò, 'adù dhu ìvu kà-tsǔ, 'àti:

² «Ádhu pbùkù ábhàlǐ náarí nzǐ àlě t'ábhúna tó màndu nífǔ nǐ? Obhó tí, abádhí náarí nzǐ otsúya nú'ò tdǔ ì onyù dhu rò.»

³ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tó, ndàti: «Olu nyǐ, ádhu nyǐ nyarí nzǐ Kàgàwà bhà Hyátá nífǔ, pbétù nyǎdù abhúkù tó màndu kèlě nífù nǐ?

⁴ Obhó tí, Kàgàwà náati: «fǔ àbanu mà íyànu mànà.» Ndirò kǎti: «Àbanà nǐ ndirò íyàna nǐ màtí dhu nùnò ale, náká kohò, ròvè.»

⁵ Pbétù nyǐ, nyǐ nyarí àtina, atdí ale rapé dhu òvo kprangba àbanà tò, ndirò íyàna tò màtí, ndàti: «Dzùnànu nónzi ma màmbènà nǐ fudú rí'ì dhu, ní ma mùtri wà perè tí Kàgàwà tò.»

⁶ Ní ndi ale rǐ mbǎ àbanà mà íyàna mànà dzùnà ònzi ndi ndí dhu-atdyú nà. Ní ndi dhu

bhěyi, nyĩ nyóhò wà Kàgàwà bhà Ɔte fùkú màndu-okú dò rò.

⁷ Nyĩ, ƆƆƆƆ idàya nà alé! Nabì Ìsayà núnɔ obhó dhu nyú dùkú, ndàti:

⁸ «Kàrí ale náarí mifù tsùya-kpò dǒ tí, afíya ràdù ì'ì itse nyá rùdú rò.

⁹ Yà abádhí arí malě nǐ ulétá ní kòkórò nga tó. Abádhí náarúdhěna ìndrù tò ní ìndrù tó uyátá* .>»

Ìndrù nábhu rádù ròtì Kàgàwà-nyìkpó ǒ dhu (Mrk 7.14-23)

¹⁰ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù anzi ihé-yà, ndàdù àtìna abádhí ní: «Nyìri yà ma múnɔna dhu, nyǎdù àlunà mběyi daku ò.

¹¹ Ìnzì ní ale-lí òtsù dhu ndi ìndrù nábhu rádù ròtì Kàgàwà-nyìkpó ǒ. Pbétè, ìndrù nábhu rádù ròtì Kàgàwà-nyìkpó ǒ dhu ní ndi ale-lí'ò rò àhu dhu.»

¹² Ní Yěsù bhà ábhàlǐ náadù ìndri kà-ti'ò, 'àdù àtìna kà ní: «Nyì nyùni tí wà Pbàfàrisáyó-ǒnga níwà ndi tí, wò nyi nyúnɔna dhu níri ì í rò dhu?»

¹³ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Kóró itsukpó, yà inzà òrù-akpà ò arí'ì Àbadu Kàgàwà náazò ní ka kòngbéya kóró ivéya mànà.

¹⁴ Nyùbhà abádhí. Ndùmùndùmú ní kǒkò rí ndùmùndùmú núnɔna. Ndirò, atdí ndùmùndùmú náapé àmbè ngàtsi ndùmùndùmú núnɔna dǒ, ní abádhí rádù 'àwà óyǒ kóró ibhu ò.»

¹⁵ Ní Péterù adù àtìna kà ní: «Áwě pé wòrí mbólí-tì fàkà.»

* 15:9 15.9 Ìsa 29.13

16 Ní Yěsù adù àtìnà kà nǐ: «Nyǐ nyú mà, kàlě tí obhó dũkũ átò?»

17 Nyǐ nyàni tí nzá dhu kóró dhu-tsí yà ale-lí rótsù, ràràdù ùda ale ò, ndàdù àhũ ale ò rò ɔtsó dò ka kòwù rò?

18 Pbétù, ale-tsù arórina dhu ní ale-afí ò rò àhũ dhu. Ndirò ndi dhu ní ndi arádù ìndrũ àbhũ ròtì Kàgàwà-nyìkpó ǔ.

19 Obhó tí, ìndrũ-afí ò rò nga ní ndi nzére dhu náarúvò nǐ. I dhu ní: nzére irèta, abvo òho ka kí dhu, m̀nỳǹǹ ònzi ka kí dhu, màkuni ònzi ka kí dhu, ogbo ònzi ka kí dhu, t̀t̀ò ǹǹo ka kí ale t'ódhina dǔ dhu, ndirò ìndrũ nǐ ka kí dhu ùnɔ nzére dhu mànà.

20 Kòrí ní i ìndrũ àbhũ rádù ròtì Kàgàwà-nyìkpó ǔ. Pbétù, ònyù nónyu ka kí inzá ka kù'ò ale-ɔtsú rórò dhu, ní rǐ nzǐ àdù ìndrũ nábhũ ròtì Kàgàwà-nyìkpó ǔ.»

*Atdí ìnzǐ ní M̀ỳàhudi-àyi rǐ Yěsù ná'u dhu
(Mrk 7.24-30)*

21 Wò dhu-dzidǔ, Yěsù níivà ndi uró rò, ndàrà Tirò mà, Sìdonà mànà tó pbìrì ò.

22 Ní ndi pbìrì ǔ arádi Kànanà tó pbìrì ǔ atdí tsìbhále níira àhũ Yěsù-tí'ò, ndàdù ndòpè ndùkũ, ndàmbe àtìnà dǔ: «Ádr̀ngbǎle, Dàwudi t'Ídhunǎ, ábà izu d̀d̀ú! Nzére-alafí rávu atdí dǔ ìv̀d̀ú-ngba rǔ.»

23 Pbétù Yěsù adù nzá atdí dhu mà nádu kà tò. Ní Yěsù bhà ábhàlǐ náandri Yěsù-tí'ò, 'àdù àtìnà kà nǐ: «Ávǐ wò tsìbhále rádu ndi àlě-owù ǔ rò, ikũ nà kà r̀bhi àlě-owù ǔ nídhunǐ.»

24 Ní Yěsù adù dhu àdu ábhàlǐ tò, ndàti: «Kàgàwà ívì ma Ìsràyeli tó pbìrì ǒ bhà-okú dò rò, kákà ùwǔwǐ tàrà bhěyi ì nǔlì ale.»

25 Pbétù, wò tsìbhále náadù ìrà, ndòkò ndì otidyàna dǒ Yěsù-ònzǐ, ndàdù àtìnà kà nǐ: «Ádrùngbálé, ónzì dzùnàdu!»

26 Ní Yěsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Ìnzá dhu òfò nga kidyì nzónzo tó ònyè, kadù òbvùnà itsè-nzo tò.»

27 Wò tsìbhále adù dhu àdu Yěsù tò, ndàti: «Wò nyi nyànò dhu ní obhó dhu nyú, Ádrùngbálé. Pbétù, itsè-nzo mà náarí abáya rǐ dhu ònyè dóná rò mizà dǒ rò ì nàwà ònyè-ú'ù nónyè.»

28 Nírò ní ndì Yěsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Ìgyò! Yà tsìbhále, pbùkù a'uta rǐ ì ádrùngbá nyú. Wò nyi nyòzè dhu náká ndònzì ndì indù yà nyi nyú nyi nyòzè ka dhu bhěyi.» Ní, wò tsìbhále t'ívànǎ-ngba náadù ògù ányìrǒ rò tí.

*Yěsù rǐ ábhǒ ale nígǔ fǐyó andì ǒ rò dhu
(Mrk 7.31-37)*

29 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù níivà ndì ɛrò rò, ndàrà Gàlìlayà tó rèrù-bidò. Ní ányì kǎdù ùpo atdí pbìrì dò, ndàdù àdì obvò.

30 Nírò ní ndì abhàbhó ale nà òyá ihé níiwú ngbǒya ɛve kóró ale mà, ndùmùndùmú mà, otsutále mà, iwǐ mà, ndirò ábhǒ ngǔkpà anditále mà nà 'iwǔ ɛlinà Yěsù-ònzǐ, kà ràdù abádhí ìgɛ.

31 Ní idho núuko ihé-yà atdíidǒ nyú iwǐ rǒte dhu, ngbǒya ɛve ale-ngbò rǔgɛ dhu, otsutále rǔbhi dhu, ndirò ndùmùndùmú mà rǐ inga àlǎ

dhu ì àla rò. Ní abádhí náadù 'òpè ì rífù Pbàìsràyélí tó Kàgàwà atdíđ nyú.

*Yěsù rí ìfò lufù ale nóngù dhu
(Mrk 8.1-10)*

³² Wò dhu-dzi dđ, Yěsù náanzi pbìndà ábhàlǐ, ndàdù àtìnà abádhí nǐ: «Ma mí kākàrí ale-izù ònzì atdíđ. Kòní mǎ mòkò ìbhuku abádhí mànà mbàlìmbàlì, ndirò abádhí rǒnyuna dhu rí'ì mbá. Ní ma mòzè nzá mabhù abádhí ròwù inzà dhu nònyè rórò, akye sàzì arana abádhí àbhù ràwà ì otu ǒ nǐ.»

³³ Ní Yěsù bhà ábhàlǐ náadù dhu ìvu Yěsù-tsǔ, 'àti: «Yàrí rùngù ǒ, àlě kówu yà dhu bvǔ tí ihé-yà nóngù àlě kí nǐ ònyè nábà àdhà?»

³⁴ Ní Yěsù adù dhu ìvu abádhí-tsǔ, ndàti: «Nyí nyí'ì m̀gati nà ìfe?» Ní abádhí adù dhu àdu kà tò 'àti: «Àrùbhù, ndirò ngúfe ìbhè nzo mànà.»

³⁵ Nírò ní ndi Yěsù adù ihé-yà návi ròkò obvò.

³⁶ Wò dhu-dzidđ, kǎdù kǒkò àrùbhù m̀gati mà, kǒkò ìbhè mànà nùgù ndùlǔ fóná, ndàdù òtsò nábhu Kàgàwà tò. Tdíđ, kǎdù kǒkò m̀gati-ǒnga nùkò, ndùbho pbìndà ábhàlǐ-fó, abádhí ràdù ̀ndòná ihé-yà tò.

³⁷ Kóró ale náanyù dhu 'ùlè nǐ àkākǎ dhu bvǔ. Ní Yěsù bhà ábhàlǐ náadù òdòdì ònyè-go-tsù núndu, rùlè àrùbhù sǐngè ǒ.

³⁸ Dhu nanyù ale-bvu ní'ì ìfò lufù kpabhále, inzà ka kòzè vèbhále mà nzónzo mànà rórò.

³⁹ Kòrí ihé-yà ndì ndàvi ràdu ì ìbha dhu-dzidđ, Yěsù adù ùpo ìbhú ò, ndàdù àrà M̀gàdanì tí kátina pbìrì ò.

16

Pbàfàrisáyó mà, Pbàsàdùkáyó mà nà rě Yèsù náví rònzì wíwì dhu
(Mrk 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Pbàfàrisáyó mà, Pbàsàdùkáyó mà nà náawù ùvò Yèsù-tí'ò. Ní kà-afí ì omvú tí nǐ, abádhí náavi ka rìtè òrù-akpà ò rò írà atdí ize fíyò.

² Pbétù, Yèsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Ínga ràti rò, nyí nyáróngo àtìna: «Igye rě nzi ìkò, òrù-akpà-nyí-rǒnga nílilu tí nídhuní.»

³ Ndirò bhòtsungá, nyí nyarádù àtìna: «Indo igye rǒgye ògye, òrù-akpà-nyí-rǒnga nítì ìtì tí nídhuní.» Nyí nyúni dhu ní òrù-akpà-nyí rǒ nyí nyàla dhu rìtèna dhu kèlě, ìnzì nyádù ìrà rìrà kàsùmì ò rí ndònzì dhu núnì.

⁴ Indo arí ale ní nzére ale, ndirò abádhí náarí nzí Kàgàwà ózè dhu ònzì. Abádhí ózè kǒnzì wíwì fíyò. Pbétù ka kí nzí atdí wíwì mà nónzì abádhí tò. Abádhí tò ka kávína dhu ní nabì Yǒnà rǒ ndì nanzì wíwì kèlě.» Wò dhu-dzidò, Yèsù adù abádhí núbhà, ndàdù àrà fíndá dhu nǐ.

Pbàfàrisáyó mà, Pbàsàdùkáyó mà nà tó afi
(Mrk 8.14-21)

⁵ Yèsù mà, pbìndà ábhàlǐ mà nà níitdègu ada rèrù-adzè, ní mǔgati nídyì ì í dhu náadzò Yèsù bhà ábhàlǐ ònǎ rò.

⁶ Ní Yèsù adù àtìna abádhí nǐ: «Ò! Nyàndà nga mběyi! Nyòdo nyí Pbàfàrisáyó mà, Pbàsàdùkáyó mà nà tó afi rǒ rò.»

⁷ Ní Yèsù bhà ábhàlǐ náadù 'òpè 'òtè nzínziya ò, 'àmbe àtìna dǒ: «Ka rǒte wò dhu bhěyi ìnzá àlě kidyì mǔgati dhu-okú dò rò.»

8 Ní Yěsù náasù abádhí rǎnɔna dhu, ndàdù dhu ìvu abádhí-tsǔ ndàtì: «Ádhu nyǐ nyátina nzínzìkɔ ǒ, ìmbǎ àlě kí'ì mǔgati nà dhu-okú dò rò dhu rǎrǐ ndi nǐ? Nyǐ ní ákě a'uta nà ale!

9 Kàpè tí obhó dǔkɔ àlǔ? Nyǐ nyàpè tí nzá ìmbò mǔgati-ǒnga ma mǔkɔ, ìmbò lufù ale ràdù ònyùnà dhu ìrè? Ndirò nyǐ nyìrè tí inzá yà nyǐ nyadù òwunà òdòdì mǔgati-go tó sǔngè-bvu?

10 Nyǐ nyìrè tí inzá àrùbhù mǔgati-ǒnga ma mǔkɔ, ìfɔ lufù ale rònyù dhu? Ndirò nyǐ nyìrè tí inzá yà nyǐ nyadù òwunà òdòdì mǔgati-go tò sǔngè-bvu?

11 Ìngbà dhu bhěyi dhu, inzá nyǐ nyadù dhu ùni, ìnzǐ rǎrǐ mǔgati ma móte dóná, yà ma mí dhu òvo fǔkù mati, nyǐ ròdò nyǐ Pbàfàrìsáyó mà, Pbàsàdùkáyó mà nà tó afi rǒ rò rò.»

12 Nírò ní ndi Yěsù bhà ábhàlǐ nádù dhu ùni, Yěsù ròte dóna dhu rǎrǐ nzǐ mǔgati nónzi ka karí nǐ afi. Pbétù, kà ròte dóná dhu rǎrǐ Pbàfàrìsáyó mà Pbàsàdùkáyó mà nà náarúdhěna ìndrǔ tò dhu.

*Péterù rǐ Yěsù náti Krístò tí dhu
(Mrk 8.27-30; Luk 9.18-21)*

13 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù mà pbìndà ábhàlǐ mà nà náawù Kàyìsàriyà-Filipì tó kigò-bidǒ rǐ'ì pbìrì ò. Ní kǐvú dhu pbìndà ábhàlǐ-tsǔ, ndàtì: «Ádhu ìndrǔ nàarúnɔna Ìndrǔ t'ídhùnà dǒ?»

14 Ní abádhí adù dhu àdu kà tò, 'àtì: «Atdídhená ale náarátina nyǐ rǎrǐ Bàtizò nubhónà Yùwanì. Ngǔkpà ale náarádù àtì nà nyǐ rǎrǐ nabì Èliyà. Ndirò ngǔkpà ale-tsí náarádù

àtìna nyi rari nabi Yèrèmiyà, ndirò ngätsi nï nyi rari Kàgàwà bhà pbànábí nzínzi ò atdí nabi.»

15 Ní Yèsù adù dhu ìvu abádhí-tsù ndàti: «Olu nyi, nyi nyarátina ma rari ádhi?»

16 Ní Simoni Péterù náadù dhu àdu kà tò, ndàti: «Nyi ní Krístò, ìnzì aróvè Kàgàwà t'ídhùnà.»

17 Nírò ní ndi Yèsù adù atìna Péterù nï: «Nyi nyònzì wà hirò, Simoni, Yùwanì t'ídhùnà! Ìnzì ní ìndrù ndi wò dhu nàbhu nyuni. Pbétù ka nàbhu nyuni ní òrù-akpà ò arí'ì Àbadu Kàgàwà.

18 Ní, ma mátina nyi nï: Nyi ní Péterù, bhalabhala tó odu. Ndi bhalabhala tó odu dǒ ní ndi ma mósíya pbàkà Kànìsà. Òve-bvù ka kótsù òná tsätsù nóonziya nzi atdí dhu mà ndi Kànìsà rǒ.

19 Ma mabhùya òrù-akpà ò Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ò ka kótsù nï fùngulà funú. Kóró dhu-tsí yà adzi dǒ nyi nyùtsì, nóngo ì'ì iwà ndi nùtsì òrù-akpà ò màtí. Ndirò kóró dhu-tsí yà adzi dǒ nyi nyùnga, nóngo ì'ì iwà ndi nùnga òrù-akpà ò màtí.»

20 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù dhu núya pbìndà ábhàlǐ tò ìnzì dhu nuno tí atdí ale tò màtí ndi rari Krístò.

Yèsù rǐ ndi ndóvè, kotdù ndi, ndàdù ndìngbè dhu nóvo dhu

(Mrk 8.31-9.1; Luk 9.22-27)

21 Ròpè ndi ányirǒ rò, Yèsù apè ndòvò dhu kpanya pbìndà ábhàlǐ tò ndàti, dhu rākǎ wà ndàrà Yèrùsàlemà tó kigò ò, ndínì pbàkùrǔ mà, pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, ndirò Músà bhà

Hyátá tó màlímó mànà náabhù tí ndì ndàbà àpèè abho ányì. Abádhí rǎř ndàbhǔ kohò ndì, kadù ndòtdù, ndirò ìbhù idho dzidǒ, ndì radùya ndìngbè òve-bvù rò.

²² Ní Péterù adù kìdyì ndàrà nà igi, ndàdù ndòpè ndòrù kà-dǒ, ndàti: «Ádrùngbǎlé, Kàgàwà àkǎ ndòdò ngbǒnù! Inzá dhu àkǎ wò dhu rònzì ndì rùnù.»

²³ Pbétù, Yèsù adù ndàgere, ndàti Péterù nǎ: «Índrǐ nyi itse tidú rò pfòmvo Sitanǐ! Nyi nyí dhu ònzi nyitsu ma nzérenga ò. Obhó tí, nyi nyí nzǐ inga nírè Kàgàwà náarí inga ìrè dhu bhěyi, pbétù nyi nyí inga nírè ìndrǔ náarí inga ìrè dhu bhěyi.»

²⁴ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù àtìnà pbìndà ábhàlǐ nǎ: «Ndi ale náapé ndòzè ndùbhi owùdu ǒ, ní kàkǎ ndàdzo róná rò, ndàdù ndà'ù ndànò pbìndà mùsàlabhà, ndàdù ùbhi owùdu ǒ.

²⁵ Pbìndà ípìrǒnga nòzè ndìgǔ ale níwíya ka. Pbétù okúdu dò rò rí pbìndà ípìrǒnga níwǐ ale, náadùya kàbà àbà tdítǒ.

²⁶ Ìndrǔ rǐ yà adzi ǒ dhu nóngyè kóró, pbìndà ípìrǒnga ràdù àwǐ dhu tó ídzinga ní àdhu? Atdí dhu mà tí ìnè, yà ìndrǔ ràdù àbhùnà pbìndà ípìrǒnga nùwù tí?

²⁷ Obhó tí, Ìndrǔ t'ídhùnà níraya Àbanà Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó awáwù ǒ pbìndà màlàyíkà mànà. Nírò ní ndi kàdùya ìngbàtí ìlì ndì ale mà nùbho ndi ale bhà kasu-bvu rò.

²⁸ Ma mí obhó dhu núnò fǔkù: ngǔkpà ale kǎkà iró rǐ'ì ale nzínzì ǒ, nùwvèya nzǐ inzá ì àla Ìndrǔ

t'ídhùnà rǐrà pbìndà idzi tó ádrùngbǎnga ǒ dhu rórò.»

17

Yěsù-wòyǒ rǐ ndùgèrè dhu

(Mrk 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Azà idho dzidǒ, Yěsù núugu Péterù mà, Yàkòbhò mà, ndirò Yàkòbhò t'ádòná Yùwanì màná, 'àdù òwu nà lèngèlèngè ádzí pbìrì-akpà dò.

² Ní Yěsù-wòyǒ núugèrè ndì abádhí-nyìkpó ǒ rò. Kà-nyì náadù ndòpè ndùmbìlì adyifò bhěyi, kà-rǒ mùdzarù ràdù òwu tdyé awáwù bhěyi.

³ Nírò ní ndì Músà mà Èliyà màná núuto ì, 'àdù àmbe òte dǒ Yěsù màná.

⁴ Ní Péterù adù àtìná Yěsù nǐ: «Ádrùngbǎlé, dhu òfò nga àlě ròkò iró. Ní nyì nyòzè ka nǐ, ma mí ìbhu hemě-dzà núpě iró, atdí ní pbùkù, ngàtsi ní Músà bhà, ndirò ngàtsi ní Èliyà bhà.»

⁵ Wò dhu núno Péterù rǐ rórò ní ndì, inga àwù rí ádrùngbǎ àpbù níbvú ndì, ndàtsì abádhí sisìna nǐ. Ndirò ndì àpbù ò rò, atdí ale-tù náadù ndìrì, ndàtì: «Yàrí ní Idhùdu, atdí dǒ ma mózè ale. Kǎrí nyìkpódu nòfò dhu ònzi. Ní, nyìrì kà-tsǔ dhu.»

⁶ Yěsù bhà ábhàlǐ níitdègu wòrí ale-tù níri, ní ɔɔo nísí atdí dǒ abádhí ò. Abádhí adù 'àwà obvò, ì rùpbǎ nyìya adzikpa nyú rǒ.

⁷ Ní Yěsù náandrì abádhí-tí'ò, ndàpbàlǎ abádhí-ngbò, ndàdù àtìná: «Nyìvǎ nyǐ, Ìnzǐ nyònzì ɔɔo!»

⁸ Ní kǒkò ábhàlǐ nívǎ ì 'àndà nga, 'àdù Yěsù kèlě nála atdíró.

9 Pbhìrì dò rò abádhí rǎwǔ òná kàsùmì ǒ, Yěsù adù dhu núya abádhí tò ndàtì: «Àpé nyàwε yà nyǐ nyàla dhu atdí ale tò màtí, ràrà àhɛ Ìndrǔ t'ídhùnà rǐ ndìngbè ɔve-bvè rò dhu ò.»

10 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù bhà ábhàlǐ náadù dhu ìvu Yěsù-tsǔ 'àtì: «Ádhu Músà bhà Ƴyátá tó màlímó náarátina Èliyà rākǎ pé ndìrà angyi nǐ?»

11 Nǐ Yěsù adù dhu àdu abádhí tò ndàtì: «Obhó tí, Èliyà nākǎ wà ndìrà, kóró dhu nyìtì ndì ndohú tí.

12 Pbhétù, ma màtina Èliyà nǐrà wà àhɛ, ìnzǐ ìndrǔ ràdù Èliyà tí kà rǐ'ì dhu núni. Ndirò abádhí náadù àvu kà-rǒ afíya nózè dhu bhěyi. Nǐ ndì dhu bhěyi tí, abádhí náavùya Ìndrǔ t'ídhùnà rǒ.»

13 Nírò ní ndì Yěsù bhà ábhàlǐ náadù dhu ùnì, yà Yěsù rǔbhi ɔte rǒ dòná fǐyò ale rǎrǐ Bàtizò nubhónà Yùwanì.

*Yěsù rǐ sǐmvɔ nà ngbángba nígǔ dhu
(Mrk 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

14 Yěsù mà, pbhìndà ìbhɛ ábhàlǐ mànà níitdègu ìwu ùvò ihé-yà rǐ'ì ró, ní atdí ale níindri Yěsù-tì'ò, ndòkò ndì ɔtdyèna dǒ kònzǐ,

15 ndàdù àtìnà kànǐ: «Ádrùngbǎlé, ábà izu idhùdu dǒ. Kà rǐ'ì sǐmvɔ nà, ndirò kǎrí àndì atdí dǒ. Bilinganà kǎrí ndàwà kàzɛ ò, ndirò idha ò màtí.

16 Ma mìrà kà nà ndínǐ pbùkù ábhàlǐ níigú tí, ní abádhí adù nzá kìgɛ.»

17 Nǐ Yěsù adù àtìnà: «Hàkà! Nyǐ, ìmbǎ a'uta nà ale tó rùgànda, ndirò nzére ale! Àlě kokoya nyǐ mànà ife kàsùmì tí? Ndirò fùkú dhu-dzi

ma mondúya ràrà àhụ ife idho tí? Nyiwũ ndi ngbángba nà àzú fudu ò!»

18 Yěsù adù òte ọrú tũna nyú nà wò ngbángba ò rí'ì nzéere-alafí dǒ, ndi nzéere-alafí ràdù àhụ ndi ngbángba ò rò. Ní ndi ngbángba náadù ògù ànyìrǒ rò tí.

19 Ní Yěsù bhà ábhàlǐ náadù òndri Yěsù-tí'ò atdíró kà rí'ì rórò, 'àdù dhu ivu kà-tսս, 'àti: «Ádhu inzá mǎ mípfo wò nzéere-alafí nǐ?»

20 Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Nyǐ nyípfo nzá ka fùkú ákě a'uta-okú dǒ rò. Ma mí obhó dhu núnó fùkú: fùkú a'uta ní'íná gukyè hàràdalì-kpǒ náarí'ì dhu bvùtí mǎtí, ní nyǐ nyambènà àtina yàrí pbìrì nǐ: <ngbè nyi iró rò nyarà ndǎlù,> ní ndi pbìrì àmbènà àdù ndìngbè ànyìrǒ rò. Ndirò, lèmakú nónzi rí atdí dhu mà námbènà ì'ì mbǎ. [

21 Pbétù, wòrí nzéere-alafí-tidò nábhụ rádù ràhụ dhu ní itsòta mà, ònyù t'ónyuta-tսս t'útsita mà nà kèlě.»]

Yěsù rǐ ndì ndónvè, kǒtdù ndì, ndàdù ndìngbè dhu nónó tdítdǒ dhu

(Mrk 9.30-32; Luk 9.43b-45)

22 Yěsù mà pbìndà ábhàlǐ mà nà níitdègu 'òtù atdíkpá Gálilayà tó pbìrì ò, ní Yěsù adù dhu òvò abádhí tò, ndàti: «Ka kí Ìndrũ t'ídhùnà nípǒ, kabhụ ìndrũ-fó.

23 Ní ì ale rǐ kòho, kadù òtdùnà. Pbétù ìbhụ idho dzidǒ, kǎdùya ndìngbè ọve-bvù rò.» Ní wò dhu ì ìrì rò, izụ náadù Yěsù bhà ábhàlǐ náka atdídǒ.

Yěsù mà Péterù nà rě Kàgàwà bhà idza-dò tó pàratà núfò dhu

²⁴ Yěsù mà, p̀b̀indà ábhàlĩ mànà níitdègu owu ùvò Kàpèrnàwumù tó kigò ò, ní Kàgàwà bhà idza-dò tó pàratà t'úfótá tó p̀b̀andómbé níindri Péterù-ti'ò, 'àdù dhu ìvu kà-tsù, 'àti: «Fùkú màlimò náatí Kàgàwà bhà idza-dò tó pàratà núfò ùfò?»

²⁵ Ní Péterù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ùfò arúfona.» Ní idza Péterù òtsù rò, Yěsù náapè ɔte angyi, ndivũ dhu kà-tsù ndàti: «Ádhu nyi nyìrè wò dhu dǒ, Sìmonĩ? Ádhi ndi yà adzi ò ádròdrǒ kámá tó pàratà núfò rádù? Ndirò, ádhi ndi ùdzina ndi ndí dhu-dò nátsà rádù abádhí tò? Tí abádhí tó p̀b̀irì ǒ ale nyú? Ndirò ngǎtsi nĩ, tí iwũ tí iwũ ndi p̀b̀irì ǒ ale?»

²⁶ Ní Péterù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Ìwũ tí iwũ ndi p̀b̀irì ǒ ale.» Ní Yěsù adù àtina kànĩ: «Wòrí ní ití ka kátina, ndi p̀b̀irì ǒ ale nyú rǎrĩ nzi àdù kúfo.

²⁷ P̀b̀étù, dhu àkǎ nzá àlě rǎbhũ abádhí ròtsù nzérenga ò. Ní, ndi dhu bhěyi kà rĩ'ì rò, árà rèrù ò, nyadù ínè nóbvù idha ò. Ní angyi nyi nyíbvuna ìbhè-li'ò nga nyángbě, nyadù fùrangà-kpǒ nídyi lina ò rò. Ndi fùrangà ní ndi nyi nyádù pàratà náfo nĩ àlě tò, óyǒ kóró.»

18

Ádràngbǎ ale nyú ròsè ní àdhi?

(Mrk 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Ndi kàsùmì ǒ, Yěsù bhà ábhàlĩ níindri Yěsù-ti'ò, 'àdù dhu ìvu kà-tsù, 'àti: «Òrù-akpà ǒ

Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ, ádrùngbǎ ale nyù ròsè ní àdhi?»

² Ní Yèsù adù atdí ákě ngbángba nánzì, ndìli ridè abádhí-ònzǐ.

³ Kǎdù àtìnà: «Ma mí obhó dhu núnò fǔkù: ìnzǐ nyí nyapé nyùgèrè, nyùli nyí nìní nzónzo bhěyi, ní nyí nyotsúya nzǐ òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ò akekpa mǎtí.

⁴ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, ndifó rí obvò ndìtírò, ndìli ndì yàrí ngbángba bhěyi ale, ní'iya ndi òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ ádrùngbǎ ale.

⁵ Ndirò, yà dhu bhěyi ngbángba nákö rí okúdu dò rò ale, ní iwà ima nàkö ima nyú tírò ale.»

*Ìndrǔ àbhǔ ka kí ròtsù nzérenga ò dhu-rǒ rò dhu àkǎ kodò ale dhu
(Mrk 9.42-48; Luk 17.1-2)*

⁶ Wò dhu-dzidó, Yèsù adù àtìnà ábhàlǐ nǐ: «Yà ma ná'ù nzónzo nzínzì ǒ, atdí ngbángba mà nábhǔ rí ròtsù nzérenga ò ale, ní dhu òfò nga mběyi nyú kosò ádrùngbǎ odu-ba ndi ale-tú, kadù ndi ale nídò ádrùngbǎ rèrè tó lùlù ò.

⁷ Àpbè ní ndi yàrí adzi tò, ìndrǔ àbhǔ kǎrí ròtsù nzérenga ò dhu-okú dò rò. Obhó tí, ìndrǔ rǎdù òtsù òtsù nzérenga ò. Pbéttè, ìndrǔ nábhǔ rí ròtsù nzérenga ò ale rǐ'ì àpbè ǒ.

⁸ Dhu apé ì'ì otsúnù mà, ndirò pfǒnù mà náarí nyabhǔ nyotsù nzérenga ò dhu tí, ní ótdì ndi otsúnù mà ndi pfǒnù mànà, nyadù àwànà itse nyú rùnù rò. Dhu òfò nga mběyi nyú, nyotsù atdí otsúnù nà, ndirò atdí pfǒnù nà dhòdhódhóngà

tó ípìrǒnga ò, ròsè óyǒ otsúnṁ mà, óyǒ pfǒṁ mà nódò nyí nyí indù, kadù nyobvù nà ìnzǐ aráve dhòdhóhónganà kàzṁ ò dhu dònǎ.

⁹ Ndirò, dhu apé ì'ì nyìkpónṁ náarí nyabhǔ nyotsù nzérenga ò dhu tí, ní ítǎ ka, nyadù ìwànà nyobvù itse rànú rò. Dhu òfò nga mběyi nyú, nyotsù dhòdhóhónganà tó ípìrǒnga ò atdí nyìkpónṁ nà, ròsè óyǒ nyìkpónṁ nódò nyí nyí indù, kadù nyobvù ìnzǐ aráve dhòdhóhónganà kàzṁ ò dhu dònǎ.»

*Àwǎwí, ndàdù ndàbà tàrà tó mbóli
(Luk 15.3-7)*

¹⁰ Tdítdǒ, Yěsù adù àtìnà ábhàlǐ nǐ: «Nyòdo nyí mběyi, ìnzǐ nyǒnzǐ kǎkàrí nzónzo nzínzì ò atdí ngbángba mà gàyà. Ma mí obhó dhu núno fǔkù: òrù-akpà ò arí'ì abádhí tó màlàyíkà náaróko bilínganà, 'àmbe òrù-akpà ò arí'ì Àbadu Kàgàwà-nyìkpa nándà dǒ. [

¹¹ Obhó tí, Ìndrǔ t'ídihùnà nǐra àwǎwí ale nígu.]

¹² Ní, ádhu nyí nyírèna yà dhu dǒ? Atdí ale náapé ì'ì atdí miyà tàrà nà, atdí ràdù àwí abádhí nzínzì ò rò, ní ndí ale tí nzǐ àdù kǒkò àrùgyètdí kumì dòná àrùgyètdí nà ngǔkpà tàrà nùbhà pbìrì dǒ rányṁ ró, ndàdù àrà yà àwǎwìnà tsí nómè?

¹³ Kǎpé kàbà, ní ma mátina nyí nǐ: kà ràdù ì'ì ádrùngbǎ dhèdhe nyú nà ndí tàrà-okú dò rò, ròsè yà àrùgyètdí kumì dòná àrùgyètdí nà ngǔkpà tàrà, yà ìnzǎ ùwìnà dònǎ.

14 Ní ndi dhu bhěyi tí, òrù-akpà ò arí'ì Àbakù Kàgàwà nózè nzá atdí ngbàngba mà rǎwǐ kǎkàrì nzónzo nzínzì ǒ rò dhu.»

Dhu nàfǎ nyi nǐ ɔdhìnɛ nónzì nyi nyádù tí dhu

15 Yèsù adù àtìná tdítđǒ ábhàlǐ nǐ: «Ɔdhìnɛ náapé dhu àfǎ nyi nǐ, ní dhu àkǎ nyarà kòtù, nyadù kàbhà afátá nówò kà tò óyǒ rò nyǐ nyí'ì kà mànà rórò. Kǎpé nyi nyànò dhu níri, ní nyi nyìgǔ wà ndi ɔdhìnɛ.

16 Pbéù, kǎpé ndùvǒ ìnzǐ ndìrì tsùnù dhu, ní ádù nyidyì atdí ale mà, ndìrò ngǎtsi nǐ óyǒ ale mà, nyǒwù mànà kà-tí'ò, ndínǐ óyǒ, ndìrò ngǎtsi nǐ ìbhɛ ngàmbì mà núnò dhu-bvɛ rǒ ka kadù tí ndi dhu nóbhòlò.

17 Pbéù, kǎpé ndùvǒ ìnzǐ ndìrì abádhí-tsù dhu, ní ádù nyipfo ndi dhu Kàgàwà ná'ù ale tó mùtù nzínzì ò. Ndirò kǎpé ndùvǒ ìnzǐ ndìrì ì ale mà, ní ádù nyozú ka inzà Kàgàwà ná'ù ale tí, ndìrò ádù nyozú ka pàratà t'úfótá tó atdí ndombè bhěyi.»

Dhu ɛtsi ka kí dhu mà, dhu ɛngǎ ka kí dhu mànà

18 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù àtìná ábhàlǐ nǐ: «Ma mí obhó dhu núnɔ fǔkù: Kóró dhu-tsí yà adzi đǒ nyǐ nyùtsì, nóngo ì'ì iwà ndì nùtsì òrù-akpà ò màtí. Ndirò kóró dhu-tsí yà adzi đǒ nyǐ nyùnga, nóngo ì'ì iwà ndì nùnga òrù-akpà ò màtí.

19 Ma mí obhó dhu núnɔ tdítđǒ fǔkù: nzínzìkɛ ǒ óyǒ ale mà náapé 'iri yà adzi đǒ, 'onzi yà ì òzè kóró dhu-tsí, ní òrù-akpà ò arí'ì Àbadu Kàgàwà rǎdù ndi dhu nábhɛ àbhǔ abádhí tò.

20 Obhó tí, óyǒ ale mà, ngàtsi nǐ ìbhù ale mà núnúdu ì ɔvòdu rǒ ró, ní ma mí'ì ìnè abádhí nẏínzì ǒ.»

Dhu àkǎ kùbà dhu ale t'ódhìnà tò dhu

21 Wò dhu-dzidǒ, Péterù náandri Yēsù-tí'ò ndàdù dhu ìvu kà-tsǔ, ndàti: «Ádrùngbǎlé, ma mádù dhu ùbà ife-gùna dhu nàfǎ ɔnzidú ɔdhìdu tò? Ma tí àdù dhu ùbà kà tò àrùbhù-gùna?»

22 Ní Yēsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Ma mí nẏì atina nyi ràràdù dhu ùbà kà tò àrùbhù-gùna. Pbétù, dhu àkǎ nyubà dhu kà tò àrùbhù kumì, àrùbhù-ràdǒ-gùna.

23 Wò dhu-okú dò rò ní ndi ma mátina, ɔrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ríli ndi atdí ádrùngbǎ kamà yà pbìndà wànzá nà arí'ì pbìndà kasutále nazè rùbho ì wànzá bhěyi.

24 Ní, kítègu ì wànzá nà arí'ì ale-ɔvò nópè ndùnzi, ní ka kiwú atdí kasutále, yà fùrangà tó lufù-tsù tó wànzá nà rí'ì nà kà-tí'ò.

25 Wò ndi ale rǐ ndi wànzá núbhǒ nǐ atdí dhu mà ní'ì mbǎ kà-fó. Ní kàbhà ádrùngbǎlé náadù dhu ùya, ndínǐ ka kudzí tí ndi ale mà, pbìndà tsìbhále mà, pbìndà nzónzo mà, kóró foná arí'ì dhu màná, ndínǐ ka kubhò tí ndi wànzá nǐ.

26 Ní wò kasutále náakò ndi ɔtdyàna dǒ pbìndà ádrùngbǎlé-ònzǐ, ndàdù ndìtsò kà-rǒ ndàti: «Ádrùngbǎlé, ùbà dhu idù, nyadù nga ɔdò ake. Ûbhǒ ma mí wò wànzá núbhǒ kóró indù.»

27 Ní wò ádrùngbǎlé náadù izu àbà atdí dǒ kà dǒ, ndàdù àtìnà ìnzǐ kà rǎrǐ atdí dhu mà núbhǒ fìndà. Ní kǎdù kàbhà ràrà.

28 Ní uró rò ndìvà ndì rò, wò kasutále náatù yà ì arí kasu ònzi mànà alé nzínzi ò atdí alé. Ndi alé ní'ì mbèmbè atdí miyà ònari tó kàbhà wànzá nà. Ní, kákò wò alé dàna-tsi rǒ, ndi rìpǒ dàna-tsi, ihèna rǒrì, ndàdù àtìnà nǐ: «Úbhǒ pbàkà wànzá!»

29 Ní wò kà t'ódhìnà náakò ndi otdyùna dǒ kà-pfò rǒ, ndàdù ndìtsò kà-rǒ, ndàti: «Èbà dhu idù, nyadù nga òdò aké. Úbhǒ ma mí pbùkù wànzá nùbhǒ.»

30 Pbétù, wòrì alé náazè nzá ndìrì kà rùnona dhu. Ní, kǎdù kàbhù kosò imbi ò, kòdò ndi ndí rùbho pbìndà wànzá dhu òna nǎ.

31 Ní, yà abádhí arí kasu nónzi mànà atdíkpá ngǔkpá kà t'ódhìna, nítdègu wò ndi nònzi dhu nálǎ, ní izu núuka abádhí atdídǒ. Ní abádhí adù òwu wò ndi nònzi dhu náwe kóró fíyó ádrùngbǎle tò.

32 Nírò ní ndi wò ádrùngbǎle náavi kanzi ndi kasutále, ndàdù àtìnà nǐ: «Nyi ní nzére kasutále nyú! Nyi nyìtsò nyi rùdú dhu-okú dò rò, ma màti ìnzǐ nyi rǎrǎ atdí dhu mà nùbhǒ idù.

33 Ní nyi nyàmbènà àdù dhu èbà átò otdhìnu tò, àdhàdhì ma mùbà dhu indù dhu bhéyi.»

34 Ní wò ádrùngbǎle náakó atdídǒ, ndàdù wò kasutále nábhù kosò imbi ò, kòdò ndi ndí ndíní kóró pbìndà wànzá nubhò tí dhu ònǎ.»

35 Yèsù adù àtìnà tdítǒ ábhàlǐ nǐ: «Ndi dhu bhéyi tí ní ndi, òrù-akpá ò arí'ì Abadu Kàgàwà rádù dhu ònzi rùkú, ìnzá ìngbàtí ìli ndi alé mà nzínziku ò nùbà dhu atdí afína nyú nà adòna tò rò.»

19

*Yěsù rě dhu núdhě kpatsibhále mà rě 'ùbhă
pbìndà tsìbhále nà dhu dǎ dhu*

(Mrk 10.1-12)

¹ Yěsù nítdègu yà ndì ndúbhi ùdhenà rǎ dhu t'údheta níto, ní kǐvà ndì Gálilayà tó pbìrì ò rò, ndàrà Yùdeyà tó pbìrì-alàdo, yà Yòròdanì tó idha-apkà-adzèná rò arí'ì ò.

² Ní abhàbhó ale nà òyá ihé náadù òwu kǒwu ò, kà ràdù abádhí nẏnẏ ò andi nà ale nígu anyì.

³ Ní ngúfe Pbàfàrisáyó níiwú Yěsù-tí'ò ndínì ì omvú tí kà-afí. Ní, abádhí níivú dhu kà-tsǔ 'àti: «Àlě tó Hyátá návi tí wà atdí kpatsibhále mà ròdhò pbìndà tsìbhále ìngbă tí ìlì ndì afátá-okú dò rò màtí?»

⁴ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Nyǐ nyàpè tí obhó Kàgàwà bhà Andítá náarúnona k pangba dhu nózù? Kǎrátina: «Mùhàngú ò rò, Kàgàwà náanzì kpatsibhále mà, tsìbhále nà.»

⁵ Ndirò kǎrátina: «Ndi dhu-okú dò rò, kpatsibhále ràdù àbanà mà, íyànà mànà núbhà, 'àdù 'ùngbò pbìndà tsìbhále nà. Ndirò, abádhí óyǒ rò ràdù òngo atdí ale-ngbò tí.»

⁶ Ní ndì dhu bhěyi tí, abádhí ní nẏ àdù ì'ì óyǒ ale tdítǎ, pbétù abádhí nóngò wà atdí ale-ngbò tí. Ní dhu àkă nzá atdí ale mà rùtu Kàgàwà ùngbò ale-ònga.»

⁷ Ní Pbàfàrisáyó adù dhu ìvu tdítǎ kà-tsǔ, 'àti: «Olu, ádhu Músà núuyá dhu ndàti, dhu ràràdù àkă kandì ùbhátá tó bhàruwà kabhu tsìbhále-fó, ndì tsìbhále òdì ka kí rò ní*?»

* 19:7 19.7 Tòr 24.1-4

⁸ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Músà náabhù nyí nyõngo fùkú vèbhále nódì odú afíku náaró'ò dhu-okú dò rò. Pbéttù m̀hàngú ò rò, ndi dhu ní'ì mbá wò dhu bhěyi.

⁹ Ma mí obhó dhu núnò fùkù: atdí kpatsìbhále náapé pbìndà tsìbhále nódhò, ndàdù òdìnà, inzà ní m̀nyònì kèlě nònzì ngãtsi kpatsìbhále nà dhu-okú dò rò rò, ní ngãtsi tsìbhále ndi ndàmbà rò, ka nádù ì'ì iwà m̀nyònì nònzì.»

¹⁰ Ní Yěsù bhà ábhàlì náadù àtìnà Yěsù nì: «Wò dhu bhěyi kpatsìbhále mà nzinzi ò dhu rí'ì tsìbhále mànà rò, ìndrù rí 'ùmbá dhu tó ídzìnga rí'ì mbá.»

¹¹ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ìnzì ní kóró ale wòrí Ɔte náarí d̀yà àlǔ, pbéttù kǎrí d̀yà àlǔ ale ní kǎkà Kàgàwà ábhù kà ràlǔ d̀yà ale kèlě.

¹² Kpabhále-tsù àtò rádù ìnzì r̀mbá vèbhále dhu-tsù rí'ì ibí. Obhó tí, atdídhená kpabhále náarí nzì vèbhále ùmbá ùdhì tí ka kudhì ì àmǎ tírò dhu-okú dò rò. Ngũkpà kpabhále náarí nzì vèbhále nùmbá, ɔbi nì ka ka kùgèrè ì, 'òngò àmǎ tí dhu-okú dò rò. Ndirò ngũkpà-tsí náaróko àmǎ bhěyi, ìnzì 'ùmbá vèbhále òrù-akpà ò Ádr̀ngbá kamà Kàgàwà bhà idzi-okú dò rò. Yà ma m̀nò dhu rí d̀na àlǔ ale náká kà ràlǔ d̀na!»

*Yěsù rí nìní nzónzo násò dhu
(Mrk 10.13-16; Luk 18.15-17)*

¹³ Wò dhu-dzidò, ìndrù níiwú nìní nzónzo nà Yěsù-ti'ò, ndínì kùlì tí ɔtsúna d̀yá, ndàdù ndìtsò d̀yá. Pbéttù, Yěsù bhà ábhàlì náadù òko 'àmbe òrù d̀ ì ale d̀.

14 Ní Yěsù adù àtìna p̀bìndà ábhàlǐ nǐ: «Nyùbhà nzónzo rìwũ tidu ò, ndirò ìnzǐ nyàtò abádhí-tsù, òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ní abádhí bhěyi ì nùli ale tó nídhunǐ.»

15 Ní Yěsù adù ɔtsúna nùli ì nzónzo dǒ, ndi dhu-dzidǒ, ndàdù ndìvà ndàrà ányìrǒ rò.

*Yěsù mà rǒte atdí ònzitále nà dhu
(Mrk 10.17-31; Luk 18.18-30)*

16 Wò dhu-dzidǒ, atdí ale níra Yěsù-ti'ò, ndàdù dhu ìvu kà-tsǔ ndàti: «Màlimǒ, àdhu ndi ídzi dhu tí ma màkǎ mɔnzì, ndínǐ ma mabá tí dhòdhódhóngà tó ípìrǒnga?»

17 Ní Yěsù adù dhu ìvu kà-tsǔ, ndàti: «Ádhu nyi nyí dhu ìvũ tsùdú ídzi dhu tí rí'ì dhu dǒ nǐ? Atdí ale kèlě ní ndi ídzi ale tí rí'ì. Nyi nyapé nyoze nyotsù dhòdhódhóngà tó ípìrǒnga ò, ní dhu àkǎ nyifù Músà bhà Ʋyátá.»

18 Ní wò ale adù dhu ìvu Yěsù-tsǔ, ndàti: «Íngbàgà Ʋyátá ì?» Ní Yěsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Dhu àkǎ nzá nyohò abvo, dhu àkǎ nzá nyɔnzì m̀nyòni, dhu àkǎ nzá nyɔnzì ogbo, ndirò dhu àkǎ nzá nyunò tìtò ɔdhìnu dǒ.

19 Dhu àkǎ nyifù àbanu mà íyànu màna, ndirò dhu àkǎ nyoze ɔdhìnu yà nyi nyú nyi nyóze nyi nyi-tírò dhu bhěyi*.»

20 Ní wòrí kpatsìbhíngba náadù àtìna Yěsù nǐ: «Ma mífù wà kǒkòrí Ʋyátá kóró, ní ádhu ndi àkǎkǎ mɔnzì tdítǒ?»

21 Ní Yěsù adù àtìna kà nǐ: «Nyi nyapé nyoze nyi'ì àkǎkǎ ale tí, ní árà, nyadù kóró nyi nyarí'ì

* 19:19 19.19 Uvt 20.12-16; Law 19.18; Tòr 5.16-20

nà dhu núdzi, nyadù i dhu ò rò nyi nyòngyè fùrangà nùndò nàkùtále tò. Ndi dhu bhěyi ní ndi nyi nyadùya ònzi nábà òrù-akpà ò. Wò dhu-dzidò, nyádù nyira, nyadù owùdu nùngɔ.»

²² Pbétù, wò kpatsìbhíngba níitdègu wò ɔte níri, ní kǎdù àrà ányirò rò atdíđò izɔ nùka ndi rórò, atdíđò ndi ndónzi nídhunǎ.

²³ Nírò ní ndi Yèsù adù àtìna p̀b̀ìndà ábhàlǐ nǐ: «Ma mí obhó dhu nùno fùkù: ònzítále ròtsù òrù-akpà ò Ádr̀ungbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ò dhu ní odú dhu nyú.

²⁴ Ndirò, ma mí obhó dhu nùno fùkù tdítđò: ngàmiyà ròtsù, ndùdà sindanì-bhu ò dhu rǐ'ì isó. Pbétù, ònzítále ròtsù òrù-akpà ò Ádr̀ungbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ò dhu rǐ'ì odú nyú ròsè.»

²⁵ Ní wòrí ɔte ì ìrì rò, idho nùuko Yèsù bhà ábhàlǐ atdíđò. Ní abádhí ambénà dhu òngù dǒ tsùyá nzínziya ò, 'àmbe àtìna dǒ: «Wò dhu bhěyi kà rǐ'ì rò, ádhi pbá ale ndi ògù rádù ògù?»

²⁶ Ní Yèsù andà abádhí, ndàdù àtìna abádhí nǐ: «Ìndr̀ù tò ndi dhu rǐ nzi àkǎ, pbétù Kàgàwà tò kà rǐ àkǎ àkǎ.»

²⁷ Nírò ní ndi Péterù adù ɔte òpè, ndàti: «Íri, mǎ múbhà kóró dhu mǎdù owùnɔ nùngɔ, ní ádhu ndi mǎ mabáya?»

²⁸ Ní Yèsù adù àtìna abádhí nǐ: «Ma mí obhó dhu nùno fùkù: yà adzi dǒ kóró dhu rǐ 'ùwù, 'òngò ɔwátana tí rò, Ìndr̀ù t'ídhùnà náadiya p̀b̀ìndà ádr̀ungbǎnga tó awáwù tó tombi dǒ. Ndi nínganí, nyǐ, yà owùdu nyǐ nyúngɔ rò, nyǐ nyokoya átò atdí kumì dòná óyò nà tombi dǒ,

nyămbe atdí kumì dòná óyǒ nà Pbàìsràyélí tó rùgànda-tsu-ànyă nítì dǒ.

²⁹ Ndirò ìngbàtí ìlì ndì ale mà, yà okúdu dò rò rí pbìndà idza, adóna, awéna, àbanà, íyànà, pbìndà inzo, ndirò pbìndà onzibvu mà núbha, náabáya i dhu atdí miyà-gùna ròsè. Ndirò, kădùya dhòdhódhóna tó ípìrǒnga nábà.

³⁰ Pbétù, ábhǒ ale yà kòmbí arí'ì wemberè tí nóongoya olù ale tí, ndirò yà olù ale tí arí'ì kòmbí ale náadùya òngo wemberè tí.»

20

Vĩnyò tó inga ǒ kasu nanzì kasutále tó mbólí

¹ Tdítdǒ Yěsù adù àtìna pbìndà ábhàlǐ ní: «Obhó tí, yàrí ní ndi Ɔrù-akpà ǒ Ádrèngbă kamà Kàgàwà bhà idzi nófò ndì nà dhu: Atdí idza-àbadhi náahù bhǒtsungánă idza rò, ndàmbe kasutále nómè dǒ, ndínǐ owu tí kasu ònzì pbìndà vĩnyò tó inga ò.

² Abádhí níri ì i kasutále mànà atdí dìnari-kpǒ dǒ atdíku idho tó kasu tó mùkìmbà tí. Kădù i ale nóvì ròwù vĩnyò tó pbìndà inga-bvù.

³ Tdítdǒ, kăhù ìbhù adyifò-sisì kútsingá nga tó ǒ, ndàdù ngǔkpà ale nála pbanga-tsidǒ róko ìmbă kasúna ró.

⁴ Ní kădù àtìna i ale nǐ: <Nyǐ mà átò, nyòwu nyònzì kasu vĩnyò tó pbàkà inga ò, tdǔ ma mádù fùkú mùkìmbà núbho àkăkă dhu bhěyi.>

⁵ Ní i ale náadù òwu ndi vĩnyò tó inga ò. Wò idza-àbadhi náahù tdítdǒ azà adyifò-sisì adyíbhengá nga tó ǒ, ndirò àrùgyètdí adyifò-sisì

adyídǒ nga tó ǒ, ndàdù dhu ònzì ndi dhu bhěyi tí.

⁶ Kà rǐku dòná rò nǐ, kǎhù atdí kumì dòná atdí nà adyifò-sisì pbítsòngǎ nga tó ǒ, ndàdù ngǔkpà ale nála pbanga-tsidǒ òkò, ìnzǐ ì í atdí dhu mà nónzì rórò ró. Ní kǎdù dhu ìvu abádhí-tsù, ndàti: <Ádhu, ròpè ndì kútsingánǎ rò rìrà àhù kòmbí, nyǐ nyòkò ìrò ìnzǐ nyǐ nyí atdí dhu mà nónzì rórò nǐ?>

⁷ Ní abádhí adù dhu àdu kà tò, 'àti: <Ìnzá ní atdí ale mà nápè mǐtsù pbìndà kasu ò.> Ní kǎdù àtìná ì ale nǐ: <Olu nyǐ mà átò, nyòwu nà nyònzì kasu pbàkà vǐnyò tó inga ò.>

⁸ Ní pbítsòngánǎ, wò inga-àbadhi náati pbìndà kasutále tó ádrùngbǎle nǐ: <Únzi kasutále, nyadù fíyò mùkìmbà núbho. Nyi nyí kòpè yà olù kasu nòpè ale rǒ rò, nyadù àrà kùtsà yà angyi kasu nòpèná ale rǒ.>

⁹ Ní yà atdí kumì dòná atdí nà adyifò-sisì pbítsòngǎ nga tó ǒ kasu nòpè ale níiwú, kadù ngǎtsi ale bhà atdí ònarì nábhù ndi ale tò.

¹⁰ Yà angyi kasu nòpèná ale níiwú ùvò átò. Abádhí níirè nga fíyò ka kúbhǒna mùkìmbà rǎrǒse òse yà olù kasu nòpèná ale tó mùkìmbà dònǎ. Pbétù, abádhí mà átò náadù atdátdí ònarì kèlé nába.

¹¹ Ní kǎkǒ ì í rò, kǒkò ale náapè 'àmbe ònu dǒ inga-àbadhi nǐ.

¹² Abádhí ati kà nǐ: <Kǎkà kasutále níwù ùvò olù, 'adù kasu nónzì atdí adyifò-sisì kèlé tí. Ní nyi nyadù tí mùkìmbà núbho abádhí tò àdhàdhì mǎ màná, àzèmbè mǎ'ì ní ndi bilí mǎ mònzì kasu, adyifò ràdù mòbì rò?>

¹³ Ní wò ale adù dhu àdu atdí abádhí n̄zínzì ò ale tò, ndàtì: «Pbálé ma m̀n̄zì n̄zá nyi n̄zéré. Nyi nyà'ùnà tí n̄zá atdí d̀n̄arì r̄ ò nyi nyí kasu n̄ónzì atdí idhò ò dhu?

¹⁴ Nírò, ákò indú m̀k̀mbà, nyadù àrà indú dhu n̄. Ma m̀zè mabh̄u ka wò olù ìràná ale tò àdhàdhì indù ma m̀abh̄u ka dhu bvù tí.

¹⁵ Ma m̀dù pbàkà f̀rangà ǹndò ma m̀zè ka dhu bh̄yi. Tí n̄zì obhó? Ndirò yà ma m̀n̄zì idzì dhu nyi nyàla tí n̄zéré dhu ma m̀n̄zì dhu tí?»

¹⁶ Ní Yèsù adù àt̀nà td̀d̀: «Yà k̀mbí arí'ì olù ale tí ale ǹongoya wemberè tí, ndirò yà k̀mbí arí'ì wemberè tí ale náad̀ya òngo olù ale tí.»

*Ibh̄u rí k̀sè n̄ Yèsù r̄ ndì nd̀vè kotd̀ ndì,
nd̀d̀ nd̀ngbè dhu ǹvò dhu
(Mrk 10.32-34; Luk 18.31-34)*

¹⁷ Yèrùsàlemà tó k̀gò ò ndì nd̀po r̀rò, Yèsù náanzi pb̀ndà atdí kumì d̀nà óyò nà ábhàlì igi. Ní otu ò ì ówu r̀rò, k̀d̀ àt̀nà abádhí n̄:

¹⁸ «K̀n̄ àlè k̀po Yèrùsàlemà tó k̀gò ò, ní ànyì ka kí Ìndrù t'ídhùnà nípfò kabh̄u pb̀k̀hànì tó ádròdrò ale mà, Mùsà bhà Hyátá tó m̀límó màná f̀. Abádhí r̄ anya ǹtd̀ k̀-d̀ nd̀n̄ ka koho tí ka,

¹⁹ 'adù kabh̄u ìnzì ní Pb̀yàhúdì-f̀. I ale r̄ k̀zè àkyàkyè ale tí, 'adù k̀vì asé n̄. Ndirò abádhí r̄ k̀t̄ m̀sàlabhà d̀, r̀vè, kadù òtd̀nà. Pb̀t̀, ìbh̄u idhò dzidò, k̀d̀ya nd̀ngbè òvè-bvù rò.»

*Zèbèdayò bhà ìngba-tsánà r̄ ádr̀ngb̀nga
ǹn̄zì*

*Yēsù-fó pbìndà óyǒ inzo tò dhu
(Mrk 10.35-45)*

20 Wò dhu-dzidǒ, Zèbèdayò bhà ingba-tsánà mà, pbìndà óyǒ inzo màná náandrì Yēsù-tí'ò. Ní ndì ingba-tsánà náakò ndì ɔtdyùna dǒ Yēsù-ònzǐ, ndínǐ ndì ndonzi tí dhu kà-fó.

21 Ní Yēsù ivú dhu kà-tsǔ ndàti: «Ádhu nyì nyòzè?» Ní kǎdù dhu àdu Yēsù tò, ndàti: «Pbùkù ádrùngbǎnga tó idzi ǒ, ábhǔ kǎkà pbàkà óyǒ inzo ròkò tinú, atdí ràdì indú fangà dònǎ rò, ngǎtsi ràdù àdì ígù dònǎ rò.»

22 Ní Yēsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Nyǐ nyùnì nzá wò nyǐ nyónzina fudú dhu. Nyǐ tí àdù yà ma mómvùna àpbè tó kópà-tsù nómvù òmvù?» Ní wò ingba-tsánà mà náadù dhu àdu Yēsù tò, àti: «Òmvù mǎ mǎdù òmvùná.»

23 Ní Yēsù adù àtìnà abádhí nǐ: «Obhó tí, òmvù nyǐ nyòmuvúya ma mómvùna kópà-tsù. Pbétù indrǔ nǐlǐ ka kí ràdì idú fangà dònǎ rò, ndirò idú ígù dònǎ rò dhu ní nzǐ òtǐdu. I ngari ní yà Àbadu náabhòlò ka fǐyò ale tó.»

24 Wò dhu ì ìrì rò, atdí kumì ngǔkpà ábhàlǐ náadù àkǒ àkǒ tí kǒkò óyǒ atdí iya bhà ale rǒ.

25 Ní Yēsù adù pbìndà ábhàlǐ nánzì tina ò, ndàdù àtìnà abádhí nǐ: «Nyǐ nyùnì wà yà indrǔ dǒ ádròdrò ale tí ka kátina ale náarádù ì ale nǐlǐ fǐyó ino tí, 'ámbe avu dǒ ròyá dhu. Ndirò, nyǐ nyùnì wà yà ádròdrò ale náarádù ɔbìya à'ε indrǔ dǒ tí dhu.

26 Pbétù, dhu àkǎ nzá ndònzì ndì ndì dhu bhěyi nzínzìkù ǒ. Atdí nzínzìkù ǒ ale náapé ndòzè

ndàdi ádrùngbǎle tí, ní kà rǎdù àkǎ ndì'ì fùkú kasutále tí.

²⁷ Ndirò atdí nzínzìkù ǒ ale náapé ndòzè ndàdi wemberè tí, ní ndi ale rǎdù àkǎ ndì'ì fùkú ino tí.

²⁸ Ndi dhu bhěyi ní ndi, Ìndrǔ t'ídhùnà nírà nzá ndínǎ ka kónzi tí kasu fíndà. Pbétù kǐrà ndínǎ ndonzi tí kasu ngǔkpà ale tò, ndàdù pbìndà ìpìrǒngà nábhu ábhǒ ale nǔwà tí.»

*Yěsù rǐ óyǒ ndùmùndúmú nígǔ dhu
(Mrk 10.46-52; Luk 18.35-43)*

²⁹ Yěsù mà rǔvò pbìndà ábhǎlǐ mànà Yèrikò tó kigò ò rò ònà kàsùmì ǒ, ábhǒ ihé-yà náadù òwu Yěsù-owù ǒ.

³⁰ Ní yà otu-gì dǒ ì òkò ró ì'ì óyǒ ndùmùndúmú níri Yěsù rǔda dhu. Ní abádhí adù 'òpè 'ùkǔ, 'àmbe àtìnà dǒ: «Ádrùngbǎle, Dàwudi-dhú bvǔ alé, ábà izu dòká!»

³¹ Ihé-yà náadù òko 'àmbe òrù dǒ abádhí dǒ, 'adù abádhí návi rìnè. Pbétù kǒkòrí ndùmùndúmú náadù ùkǔ orú tǔya nyú nà tdítǒ, 'àti: «Ádrùngbǎlé, Dàwudi t'ídhùnǎ, ábà izu dòká!»

³² Ní Yěsù adù ide, ndànzi abádhí, ndàdù dhu ìvu tsùyá, ndàti: «Ádhu nyǐ nyòzè mǒnzi fùkù?»

³³ Ní abádhí adù dhu àdu kà tò, 'àti: «Ádrùngbǎlé, ábhǔ nyìkpóka ràla inga.»

³⁴ Ní Yěsù adù izu nábà abádhí dǒ, ndàdù abádhí-nyìkpó-ngbò núpala. Ní ányìrǒ rò tí, kòrí óyǒ ale náadù 'òpè 'àla inga, 'adù òwu Yěsù-owù ǒ.

21

Yěsù ròtsù Yèrùsàlemà tó kigò ò dhu

(Mrk 11.1-11; Luk 19.28-40; Yùw 12.12-19)

¹ fkyèrò Yěsù mà, p̀b̀indà ábhàlǐ mànà nókò Yèrùsàlemà tó kigò ò ì owu tí ùvò rórò, ní abádí nùuto ì Bètèfagè tí kátina pbanga ò. Ndi pbanga ní'ì mìzèyìtunì tí kátina itsu náarí'ì dòná p̀b̀irì-ongò rǒ. Ní Yěsù náavì óyǒ p̀b̀indà ábhàlǐ ròwù angyi,

² ndàdù àtìnà abádí nǐ: «Nyòwu wò angyi rí'ì fùkù pbanga ò. Ní ndi pbanga ò nyí nyòtsù rórò, nyí nyí kayinǒ-yà nótù òsò ka kòsò ró, p̀b̀indà ingba ràdù ì'ì tiná. Ní, nyànga ka, nyàdù ìwu abádí nà kóró tidu ò.

³ Ní atdí ale mà nùunona gukyè dhu abádí dǒ, ní nyí nyadùna àtìnà: «Ádrùngbàle rí'ì abádí-atdyú nà.» Ní ányìrǒ rò tí, ka kadùna abádí nùbhà nyíwǔ nà.»

⁴ Wòrí dhu náanzì ndì ndínì angyi nabi Zàkàriyà nùunò dhu náaká tí. Kǎti:

⁵ «Nyàti Sàyunì tó kigò ǒ tsìbhíngba nǐ:

«Ándà! Kànǐ p̀b̀ùkù kamà rǐrà tinu ò!

Kà rǐrà ìyònga nyé ǒ, kayinǒ-yà dǒ ndì ndàdì rórò,

kayinǒ-yà bhà ingba dǒ ndì ndàdì rórò*.»

⁶ Ní ábhàlǐ náawù, 'àdù yà Yěsù àvinà fíyò dhu nónzì.

⁷ Abádí níwú kayinǒ-yà nà p̀b̀indà ingba mànà, 'àdù ròyá ɔrú mùdzarù núhu dòyá, Yěsù ràdù àdì dòná.

* 21:5 21.5 Zàk 9.9

⁸ Ábhǒ ihé-yà núuhu ròyá mberù otu ǒ. Ngǔkpà ale náadù itsu-dòká nókò, 'àdù ùhunà otu ǒ.

⁹ Ní yà angyi rówu Yèsù-ònzǐ ale mà, kǒwù ǒ ríwu ale màná náambénà ùkǔ dǒ, 'àti: «Hòsanà! Ilèta náká kabhu Dàwudì-dhú bvǔ ale tò! Kàgàwà náká ndàso Ádrèngbǎle-ovò rǒ rírà ale! Hòsanà! Ilèta náká kabhu òrù-akpà ò arí'ì Kàgàwà tò!»

¹⁰ Ní Yèsù rǒtsù Yèrùsàlemà tó kigò ò rò, kóró ale-tsi náava ndì, 'àmbe àtìna dǒ: «Wòrí ale tí àdhi?»

¹¹ Ní ihé-yà noowúnà dhu àdu rǒ abádhí tò, 'àti: «Nabì Yèsù ní yà, Nàzàretì-ale, Gàlìlayà tó pbìrì ǒ.»

Yèsù rǐ Kàgàwà bhà idzá rò rí dhu núdzi ale nódì dhu

(Mrk 11.15-19; Luk 19.45-48; Yùw 2.13-22)

¹² Wò dhu-dzidǒ, Yèsù náatsù Kàgàwà bhà-dza ò, ndàdù ànyì-dzá rò rí dhu òdzi ale mà, ànyì-dzá rò rí dhu ùdzi ale màná dhu nódì kóró. Kǎdù fùrangà-ònga núwǔ rí ale rǐ fùrangà núwǔ dòná rò mizà mà, àmbò núdzi rí ale nókò dòyá tombi màná dhu nátdì.

¹³ Wò dhu-dzidǒ, kǎdù àtìna ì ale nǐ: «Kàgàwà bhà bhǔkù ò Andítá rǎtina: «Pbàkà idza ní ka kanziya itsòta-dzà tí, pbétù nyǐ, nyǐ nyàdù kùgèrè ròngò ogbotále náarí 'ùru òná ngari tí.»»

¹⁴ Wò dhu-dzidǒ, ndùmùndúmú mà, otsutále màná níiwú Yèsù-tí'ò Kàgàwà bhà idza ǒ, ka ràdù ì nígu.

¹⁵ Ní pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Músà bhà Hyátá tó màlímó màná náakó yà Yèsù rǒnzina wìwì ì àla rò, ndirò nzónzo rǔkǔ Kàgàwà bhà idzá dhu ì ìrì rò. Ì nzónzo ambénà àtìna dǒ:

«Hòsanà! Ilèta náká kabhu Dàwudi dhú-bvǎ ale tò.»

16 Abádhí adù dhu ìvu Yěsù-tšǎ, 'àti: «Nyí tí kǒkò nzónzo rǎnɔna dhu níri ìri?» Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ìri ma mírina! Nyí nyàpè tí nzá Kàgàwà bhà bhǔkù ò ka kándí dhu nózù? Ndi Andítá rátina: <Nyí nyábhū nzónzo mà, ndirò iré-nzo màna dhu ràmbe nyifū dǒ.»»

17 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù ndìvǎ pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Músà bhà Ʋyátá tó màlímó màna tí rò, ndàdù àhu kigò ò rò, ndàrà Bètàniyà tí kátina pbanga ò. Ányì ní ndi kǎdù àrà òdhò.

*Yěsù rǎ mùtini tí kátina itsu nófù dhu
(Mrk 11.12-14,20-25)*

18 Tsútsǎ nínganí kútsingánǎ Yěsù rǐngo Yèrùsalemà tó kigò ò òná kàsùmì ǒ, kí'ì àwù nà.

19 Ní kǎla mùtini tí kátina atdí itsu otu-gì dǒ, ndàdù òndri tina ò. Pbétù kǎdù ndi itsu-bǐ kèlě nótù. Ní kǎdù ndi itsu nófù ndàti: «Ròpè ndi indo, atdí itsu-kpǒ mà náká nzá ndò'ò dùnú tdítǒ.» Ní ányìrǒ rò tí wò itsu náadù òtdyù atdíǒ.

20 Yěsù bhà ábhàlǐ náala wò dhu, idho ràdù ùkò atdíǒ. Ní abádhí adù dhu ìvu Yěsù-tšǎ, 'àti: «Wòrí mùtini nóttyù atdíǒ kòmbómbí tí ìngbà-dhu bhěyi?»

21 Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ma mí obhó dhu núnɔ fǔkù, nyí nyapè ì'ì a'uta nà ìnzǐ afíkū ràdù ùguru, ní nyí nyí nzǐ àdù wò itsu rǒ ma mònzì dhu kèlě nónzì. Pbétù, nyí nyádù àtina yà pbìrì nǐ màtí: <Ìngbè nyi uró rò,

nyadù àrà ìtsì ádrùngbǎ rèrù ò!> Ní ndi dhu rǎdù ndònzì yà nyǐ nyùnò ka dhu bhěyi tí.

²² Nyǐ nyapé ì'ì a'uta nà, ní nyǐ nyádù fùkú ìtsòta ǒ nyǐ nyònzì kóró dhu-tsí nábà àbà.»

Yěsù bhà ádrùngbǎnga nírà àdhà rò?
(Mrk 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù atsù Kàgàwà bhà idza, ndàdù ndòpè ndùdhe dhu ìndrǔ tò. Ní pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Pbàyàhúdì-bvǔ pbàkùrǔ mànà náandrì Yěsù-ti'ò, 'àdù dhu ìvu kà-tsǔ 'àti: «Ádhi nyi návi nyongò kóró kòrí dhu nónzi? Ádhi ádrùngbǎnga tó obi nábhu ìndù nyongò i dhu nónzi nǐ?»

²⁴ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ma mí atdí dhu kèlé nivú tsùkú. Nyǐ nyapé ndi dhu nádù idù, ní ma mádù ma mǎrí i dhu nónzi pbìndà obi nǐ ale núnò fùkù.»

²⁵ Ádhi Yùwanì nivi rìrà bàtizò núbho ìndrǔ tò? Tí Kàgàwà, ndirò ngàtsi nǐ tí ìndrǔ?» Pbétù abádhí náadù 'òpè 'ìrè nga nzínziya ǒ, 'àmbe àtìna dǒ: «Àlě kapé dhu àdù Kàgàwà rǎrǐ ndi ka nivi, ní kǎdùna dhu ìvu àlě-tsǔ ndàti: <Olu, ádhu ìnzá nyǐ nyadù Yùwanì núnò dhu ná'ù nǐ?»

²⁶ Ndirò àlě kapé àtìna, ìndrǔ rǎrǐ ndi ka nivi, ní àlě kí ihé-yà-òdò nónzi, kóró ale náarì Yùwanì nózù Kàgàwà bhà nabì tí nídhunǐ.»

²⁷ Nírò ní ndi abádhí adù dhu àdu Yěsù tò, 'àti: «Ìnzá mà m̀ni.» Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ìma nyú mà átò, ma mí nzi i dhu nónzi ma mǎrí nǐ obi núnò fùkù.»

Atdí àba bhà óyǒ kpabhínzo tó mbólí

28 Wò dhu-dzidõ, Yěsù adù dhu ìvu tdítđõ abádhí-tsũ, ndàti: «Ádhu nyí nyìrè yà ma máwèna mbólí dõ? Atdí ale ní'ì óyõ pbìndà kpabhínzo nà. Ní kũno dhu atdí ingba tò ndàti: <Pbànńgbá, àrà nyonzi kasu vinyò tó inga ò indo.>

29 Wò ingba náadù dhu àdu àbanà tò, ndàti: <Inzì ma mára àwólò!> Pbétù olù nyú, kùgèrè pbìndà irèta, ndàdù ndìvà, ndàrà vinyò tó inga-bvù.

30 Tdítđõ wò ale núno àdhàdhì dhu kèlě ngãtsi pbìndà ingba tò. Ní ndi-tsí náadù dhu àdu àbanà tò, ndàti: <Àrà ma mára àbá.> Pbétù kádù nzá àrà ndi inga-bvù.»

31 Ní Yěsù adù dhu ìvu pbàkùhání tó ádròdrõ ale mà Pbàyàhúdì ò pbàkùrũ mànà-tsũ ndàti: «Ádhi ndi kókò óyõ kpabhínzo nzínzì ò, àbanà òzè dhu nanzì?» Ní abádhí adù dhu àdu Yěsù tò, 'àti: «Yà angyi àbanà àvinà ràrà kasu ònzì ingba.» Nírò ní ndi Yěsù adù àtìnà abádhí nì: «Ma mí obhó dhu núno fũkù, pàratà t'úfótá tó pbàndómbé mà, m̀nyòni tó vèbhále mànà nóowuya ùvò angyi rùkù Ádrùngbã kamà Kàgàwà bhà idzi ò.

32 Obhó tí, bàtizò nubhónà Yùwanì níira bvùkù, ndàdù obhónánga tó otu nítè fũkù, ní nyí nyadù nzá kà rũnɔna dhu ná'ù. Pbétù pàratà t'úfótá tó pbàndómbé mà, m̀nyòni tó vèbhále mànà ní ì kà rũnɔna dhu ná'ù. Ndirò wò ndi dhu mà nyí nyàla rò, nyí nyadù nzá nyùgèrè, nyùbhà fùkù nzérenga, nyádù Yùwanì rũnɔna dhu ná'ù.»

Vĩnyò tó inga ǒ rí kasu ònzi òrǒrù kasutále tó mbólí

(Mrk 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìnà pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà Pbàyàhúdí ǒ pbàkùrě mànà nǐ: «Nyìrì ngǎtsi mbólí. Atdí ale náazò pbìndà vĩnyò tó inga, ndàdù ngbǒna nákpòrò kòròwà nǐ. Kǎdù ndì vĩnyo-kpǒ náhà ka kóngo òná ibhu nógyè, ndàdù ini nòsì ndì inga ǒ ǒdótále tò. Wò dhu-dzidǒ, àbadhi mà náadù 'ìrì ndì inga-kàsù nónzi róngo ale mànà, ndíní ì owu tí ndì inga ǒ ò'ò dhu-ǒnga núndò rǒ ì ale mànà. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù ndìvà ndàrà abhi ǒ.

³⁴ Ní ndì vĩnyò-kpǒ nópè ka kí òná kàsùmì ǒ, kǎvì ngúfe ale pbìndà kasutále nzínzi ǒ ròwù fìndà ka kútù vĩnyò-kpǒ-tsí náko, ndì inga-kàsù nónzi arí ale-fó.

³⁵ Pbétù, kòrí ale náadù kǒkò ùvì ka kùvì ale núlu ùlǔ tí. Abádhí náavì atdí, 'àdù atdí nóhò, ndìrò 'àdù ibhu rí kìsě-tsí núbvù odu nǐ.

³⁶ Tdítdǒ wò inga-àbadhi náavì ibí ngǔkpà kasutále, ròsè yà angyi í'ì dóna nǎ. Ní kǒkò vĩnyò tó inga-kàsù nónzi arí ale náadù ì ale nónzi yà angyi í'ì ale ì anzì dhu bhěyi tí.

³⁷ Ní kà rǐku dóná rò nǐ, wò inga-àbadhi náavì idhùnà nyú ràrà kǒkò pbìndà inga-kàsù nónzi arí ale-tí'ò. Kǎdù inga ìrè afína ò ndati: <Ìfǔ abádhí rǐ idhùdu nyú nífǔ.>

³⁸ Pbétù, wò vĩnyò tó inga kàsù nónzi arí ale níitdègu wò inga-àbadhi t'ídhùnà nálǎ, ní abádhí atè nzínziya ǒ 'àti: <Kòñí, inga-àbadhi tí ongoya olù ale nyú ní wò. Kòwu kòho ka, ndíní inga adù tí àdi àlě tò.>

39 Ní abádhí náalú inga àbadhi t'ídhùnà, 'ìpfo inga ò rò, 'àdù òhònà!»

40 Ní Yěsù adù dhu ìvu pbàkùhání tó ádròdrò ale mà, Pbàyàhúdí ò pbàkùrù mànà-tsù, ndàti: «Nyí nyèni rò, wò inga-àbadhi rìrà àhù nínganí, kǒnziya wò vīnyò tó inga-kàsù nónzi arí ale ingbà dhu bhèyi?»

41 Ní abádhí adù dhu àdu Yěsù tò, 'àti: «Kǒkyeya kǒkò nzére ale ìmbá izú na, ndàdù ndi vīnyò tó inga-kàsù nábhu ngǔkpà ale-fó. I ale ní i, kà tò róngo àdù òwu yà kà tò ì ùtù vīnyò-kpǒ-tsí nábhu rǒ, ndi vīnyò-kpǒ ì òpè òná kàsùmì ò.»

42 Tdítǒ Yěsù adù dhu ìvu abádhí-tsù, ndàti: «Nyí nyàpè tí obhó Kàgàwà bhà bhǔkù ò ka kándí dhu òzù? Ndi Andítá rǎtina: <Yà odu-dzà nòsì arí ale náabvù igi odu, ní ndi adù òngo idza-pbìdò nódò rí ádrùngbǎ odu tí.

Ádrùngbǎle Kàgàwà ní ndi ndi dhu nanzì, ndirò ndi dhu ní idho rǐ àlě nǔkǒ nǐ.>

43 Ndi dhu-okú dǒ rò ní ndi, ma mátina nyí nǐ: ka kakòya Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi fukú rò, kadù àbhùnà yà ndi idzi-ònga nà àkǎ itse nódhì rádù ale tò.

44 [Yà ndi òbvù ka kabvù odu dǒ rǐtsì ale ní ònga níkòya ndi ìkò tí, ndirò ndi odu rǐtsì dòná ale ní ònga kǎnyiriya ìnyiri tí.]

45 Ní, pbàkùhání tó ádròdrò ale mà, Pbàfàrìsáyó mànà níitdègu kǒkò Yěsù àwe mbólí níri, ní abádhí adù dhu nòsù ì rǎrǐ ndi Yěsù rǒte dòyá.

46 Ní abádhí adù 'òpè 'òmè Yěsù nálǔ ì'í ònà otu. Pbé̀tù, abádhí náadù ihé-yà-òdò nónzì, kóró ale núunì dhu Yěsù ràrǔ Kàgàwà bhà nabi nídhunǔ.

22

Àd̀hìngbǎ ka kùndà nǔ m̀hèndù tó mbólí (Luk 14.15-24)

¹ Wò dhu-dzidǔ, Yěsù náapè ndòvò dhu tǔtǔdǔ ihé-yà tò mbólí ǔ, ndàti:

² «Kànǔ òrù-akpà ǔ Ádr̀ngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nófò ndì nà dhu: <Atdí ádr̀ngbǎ kamà náahù ndònzì m̀hèndù idhùnà bhà ndr̀-àyi ka kùndà rò.>

³ Ní kùvì p̀bìndà kasutále ròwù ndì m̀hèndù ò iwú tí ndì ndúnzì ale návi riwù. Pbé̀tù, ì ale náadù nzá 'òzè 'iwù m̀hèndù ò.>

⁴ Ní kǎdù ngǔkpà kasutále núvi tǔtǔdǔ ròwù, ndàdù dhu núya fǔyò, ndàti: <Nyàti, yà m̀hèndù ò iwú tí ma múnzì ale nǔ: m̀hèndù tó ònyè níye wà, p̀bàkà ìkyì-akpá mà, ivu nà ìzǎ mànà ní ka kàzè wà. Kóró dhu-tsí àkǎ wà, ní nyiwù àd̀hìngbǎ ka kùndà nǔ m̀hèndù ò.>

⁵ Pbé̀tù, wò ka kùnò dhu náatdú nzá kǔkò ùnzi ka kùnzi ale-afí mà. Abádhí adù òwu ì òzè dhu nyú nónzì. Atdí ale náarà p̀bì inga-bvù, ngǎtsi ale adù àrà p̀bìndà udzítá tó dhu-otù ǔ,

⁶ ngǔkpà ale-tsí náadù wò ádr̀ngbǎ kamà bhà kasutále núlù, ì ràvu ròyá nzére nyú, 'àdù òkyènà.

7 Ní wò ádrùngbǎ kamà náakó atdíđǒ. Kǎdù pbìndà pbànowí nóvì ròwù kǒkò pbìndà kasutále nòkyè ale nókyè, ndirò ràdù i ale tó kigò núbì.

8 Wò dhu-dzidǒ, kǎdù àtìnà òdòdì kasutále nǐ: «Àdhìngbǎ ka kùndà nǐ mǎhendù tó ònyù níye wà. Pbétù, ndi ònyù nɔnyɛ tí ma múnzì ale náká nzá 'òtsù mǎhendù-idzà ò.

9 Ní nyòwu otu-yàgá ònǎ, nyǎdù ányì nyí nyótùna ale núnzì kóró, riwù mǎhendù ò.»

10 Ní kǒkò kasutále náawù ádròdrǒ ngudhà ò, ì rùndu kóró ányì ì òtù ale, nzére dhu ònzi arí ale mà, ídzìnga ònzi arí ale mànà, mǎhendù-idzà-ònga ràlè ìndrǔ nǐ.

11 Nírò ní ndi ádrùngbǎ kamà náaròtsù mǎhendù-dzà ò, ndàhɛ kǒkò ka kúnzì ale nándà. Ní kǎla atdí ale inzà mǎhendù tó mberù nǎfǒ ró.

12 Ní kǐvú dhu wò ale-tsǔ ndàti: «Pbǎlé, nyí nyìtsù ìngbǎ dhu bhěyi àzú-dza, ìmbǎ nyí nyí'ì mǎhendù tó mǎdzarù nà rórò?» Pbétù, wò ale ràdùna dhu ní'ì mbǎ atdí màtí.

13 Ní kamà adù àtìnà pbìndà kasutále nǐ: «Nyùtsi wò ale-pfò, kǒtsú mànà, nyǎdù kitdù, nyòbvù iri ìnò ò. Ányì ní odzi mà, ale-kù t'átrita mànà tó ngari.»»

14 Yèsù adù àtìnà tdítđǒ ihé-yà nǐ: «Ûnzi ka kúnzì ale rǐ'ì abhɔ, pbétù òvò ka kòvò ale rǐ'ì ngúfe.»

Ìndrǔ rǐ dhu òngù Yèsù-tsǔ pàratà t'áfótá đǒ dhu

(Mrk 12.13-17; Luk 20.20-26)

15 Wò dhu-dzidǒ, Pbàfàrisáyó náawù mǎhanarà nónzì, 'àdù 'ìrì ìngbǎ dhu bhěyi

ì'í dhu ìvũ Yěsù-tsǔ, ndínǎ ì omvú tí kà-afí nǎ dhu dǒ.

¹⁶ Ní abádhí adù ngúfe fíyó ábhàlǎ mà, Hèròdè bhà ale màná nóvì ròwù àtìná Yěsù nǎ: «Màlimǒ, mà múni wà dhu nyi rarí obhó dhu núno. Nyi nyarí obhó dhu núdhě Kàgàwà òzè ìndrũ ròkò tí dhu dǒ. Ndirò nyi nyarí nzǎ ìndrũ rǎdù ìrèná dhu odò nónzi, ìnzǎ nyi nyarí ìndrũ bhà ádràngbànga nándà nídhunǎ.

¹⁷ Ní, ádũ pé dhu fǎkà yà mà mívũna tsùnù dhu dǒ. Àlě tó Hyátá návi tí àvǐ àlě rùfǒ ádròdrǒ kámá dǒ kamà Kàyìsarà bhà pàratà?»

¹⁸ Pbétù Yěsù núuni abádhí rǐrèna nzére dhu angyangyi. Ní kǎdù àtìná abádhí nǎ: «Nyǎ oyoyo idàya nà alé, ádhu nyǎ nyǎ afǐdu númvũ nǎ?

¹⁹ Nyìtè pé ndi pàratà núfǒ ka kárí nǎ fùrangà-kpǒ màndà.» Ní abádhí adù atdí fùrangà-kpǒ nábhu Yěsù-fó.

²⁰ Ní Yěsù adù dhu ìvu abádhí-tsǔ, ndàti: «Yà ka kòbhòlò nyìna-wòyǒ, kǎdù ovòna nándi ìró ale ní àdhi?»

²¹ Ní abádhí adù dhu àdu kà tò, 'àti: «Ádròdrǒ kámá dǒ kamà Kàyìsarà.» Nírò ní ndi Yěsù adù àtìná abádhí nǎ: «Nyùbho Kàyìsarà bhà dhu-tsí Kàyìsarà-fó'ò, nyǎdù Kàgàwà bhà dhu-tsí núbho Kàgàwà-fó'ò.»

²² Wò dhu bhěyi Yěsù àdu fíyò dhu ì ìrì rò, idho náadù abádhí núko atdídǒ. Ní abádhí náadù Yěsù núbhà, àdù òwu fíyó dhu nǎ.

*Pbàsàdùkáyó rǐ dhu òngù Yěsù-tsǔ
ùvǎvè ale rǐ 'ùngbě ovè-bvù rò dhu dǒ dhu
(Mrk 12.18-27; Luk 20.27-40)*

23 Ndi nínganí tí ngúfe Pbàsàdùkáyó níiwú Yèsù-tí'ò. Abádhí ní ì arátina ìnzí ùvǔvè ale rungbeya ì ɔve-bvù rò. Ní abádhí níiwú dhu Yèsù-tsǔ, 'àti:

24 «Màlimǒ, Músà náati atdí ale rapé tsìbhále námba, ndàdù òvè ìnzá ì òdhì atdí ngbángba mà rórò, ní dhu ràkǎ ndi ale t'ádònà rùndu yà p̀b̀ìndà kpatsìbhále óvè tsìbhále-tsù. Ndi dhu bhèyi ní ndi abádhí ràdù nzónzo nódhì wò àvǎvè adònà-ɔvò dǔ*.

25 Ní ndi dhu bhèyi tí, fàrábvǔ atdí ale ní'ì kpabhínzo nà àrùbhù. Ní sengba námbà tsìbhále, ndàdù òvè ìnzá ì ódhì atdí ngbángba mà rórò. Kǎdù venà núbhà lunatìná adònà-fó.

26 Dhu adù ndònzì ndi dhu bhèyi tí kà-dzidǒ kà t'ádònà rǒ, ndirò ìbhu rí kisè kpatsìbhíngba rǒ màtí, ràrà àhu kóró kǒkò àrùbhù kpabhínzo ríku dhu ò.

27 Kóró kǒkò kpabhínzo núve dhu lutìná, wò ndi tsìbhále náadù òvè átò.

28 Ní ùvǔvè ale rǐ 'ùngbǔ ɔve-bvù rò nínganí, wòrí tsìbhále ní'íya àdhi-ve, kóró kǒkò àrùbhù ale núumbá ka nídhunǐ?»

29 Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Nyǐ nyùwǐ itse nyú fùkú irèta ǒ, ìnzá nyǐ nyùni Kàgàwà bhà Andítá rùnona dhu mà, ndirò Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó ɔbi mà dhu-okú dò rò.

30 Obhó tí, ùvǔvè ale rǐ 'ùngbǔ ɔve-bvù rò nínganí, kpabhále mà vèbhále mànà núumbáya nzǐ ì. P̀b̀étù abádhí nókoya Kàgàwà bhà màlàyíkà náaróko òrù-akpà ò dhu bhèyi.

* 22:24 22.24 ɔpt 38.8; Tòr 25.5-8

³¹ Ndirò, yà ùvùvè ale rǐ 'ùngbě ονε-bvù rò dhu dǒ, nyǐ nyàpè tí nzá Kàgàwà núuno k pangba fùkù dhu nózù? Kǎti:

³² «Ima ní Àbràhamù bhà Kàgàwà, Ìsakà bhà Kàgàwà, ndirò Yàkòbhò bhà Kàgàwà.» Kàgàwà ní ípìròrò arí'ì ale tó Kàgàwà, ìnzǐ ní ùvùve ale tó Kàgàwà.»

³³ Wò Yèsù ùnò dhu ì ìrì rò, idho núuko ihé-yà atdíđ kà rǔdhěna dhu dǒ.

*Ádrùngbǎ Hyátá ròsè kóró Hyátá dònǎ
(Mrk 12.28-34; Luk 10.25-28)*

³⁴ Pbàfàrisáyó níitdègu Yèsù àdu Pbàsàdùkáyó tò dhu nábhù abádhí rìnè dhu ìri, ní abádhí náadù 'àndu 'òtè.

³⁵ Nírò ní ndì abádhí nzínzì ǒ atdí ale, Músà bhà Hyátá tó màlimò, náazè ndòmvù Yèsù-afí. Ní kǐvù dhu Yèsù-tsǔ ndàti:

³⁶ «Màlimò, ádrùngbǎ Hyátá ròsè kóró Músà bhà Hyátá dònǎ nǐ ìngbǎ Hyátá?»

³⁷ Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Dhu àkǎ nyoze pbùkù Ádrùngbǎle Kàgàwà kóró afínu mànà, kóró atdyúnù mànà, ndirò kóró pbùkù irèta mànà.

³⁸ Wòrì ní ndì wemberè tó ádrùngbǎ Hyátá ròsè kóró Hyátá dònǎ.

³⁹ Ndirò, yàrí ní ndì ογο rí kǐsě Hyátá, yà ndì nòfò angyi rí'ì Hyátá nà: Dhu àkǎ nyoze odhìnu yà ìnyi nyú nyi nyóze nyi nyitírò dhu bhěyi.

⁴⁰ Kóró Músà bhà Hyátá mà, Kàgàwà bhà pbànábí náarúdhěna kóró dhu mànà nípbì ì kǒkò óyǒ Hyátá rǒ.»

Krístò náti Dàwudi t'ídhùnà?
(Mrk 12.35-37; Luk 20.41-44)

41 Phàfàrisáyó ní'ì ùndũ ì ùndu ì ró. Ní Yèsù níivú dhu abádhí-tsũ, ndàti:

42 «Ádhu Krístò dǒ nyǐ nyárí ìrèna? Ádhi t'ídhùnà ndi?» Ní abádhí adù dhu àdu kà tò, 'àti: «Krístò ní Dàwudi t'ídhùnà.»

43 Ní Yèsù adù àtìna abádhí nǐ: «Olu ádhu, Kàgàwà bhà Ìlǐǎ-Alafí rǐ ndùnda rò, Dàwudi náati ka pbìndà Ádrùngbǎle tí nǐ? Ndi Dàwudi atì:

44 <Ádrùngbǎle Kàgàwà rǎtina pbàkà Ádrùngbǎle nǐ:

írà nyadì idú fangà dònǎ rò,
ràrà àhu ma mí pbùkù òmvũ nábhũ nyòbè dòya
dhu ò*.>

45 Ní Dàwudi rì'ì Ádrùngbǎle tí rí Krístò nánzi, ní Krístò rǎdù ì'ì ìngbǎ dhu bhěyi kà t'ídhùnà tí?»

46 Ní Phàfàrisáyó nzínzi ǒ atdí ale mà náadù nzá atdí dhu mà nádu Yèsù tò. Ndirò ròpè ndì ányìř rò, atdí ale mà náadù nzá ndòmvù ndòngù dhu Yèsù-tsũ tdítǒ.

23

Yèsù rǐ ìndrũ-nyìkpó nítdyũ Pbàfàrisáyó mà Músà bhà Ɔyátá tó màlímó màna rǎ rò dhu
(Mrk 12.38-40; Luk 11.39-52; 20.45-47)

¹ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù náavò dhu ihé-yà mà, pbìndà ábhàlǐ màna tò, ndàti:

* 22:44 22.44 Zàb 110.1

² «Músà bhà Ʋyátá tó màlímó mà, Pbàfàrìsáyó mà nà ní tó kasu narí 'àwe Músà bhà Ʋyátá-tì ìndrũ tò.

³ Ní dhu àkǎ nyǎrì abádhí-tsũ dhu, nyǎdù abádhí àvi fũkù kóró dhu ònzì. Pbétù, dhu àkǎ nzá nyǎnzì nyǎ abádhí náarí 'ònzì dhu bhéyi. Obhó tí, abádhí náarí nzǎ àdù yà ì údhèna ìndrũ tò dhu nónzì.

⁴ Abádhí náarí ì nà'ε ànò nútsi, 'àdù ùgbanà ìndrũ-udǎ, pbétù ìnzǎ 'àdù 'òzè 'ùpbàlǎ ì ànò-ngbò ɔtsúya-do nǎ màtí.

⁵ Abádhí náarí kóró fíyó dhu nónzì ndínì ìndrũ náala tí. Ndi dhu-okú dò rò ní ndi abádhí náarí yà nyǎya-ndrinǎ màtí, ndirò tsuyatsunǎ màtí ì arúsòna ísòwũ-nzo* nóbhòlo rì'ì íhìhũ. Ndirò abádhí arádù fíyó mberù-bidò rǎ bhèlèbhélé nónzì rì'ì ádzàdzì nyú.

⁶ Mùhendù ǎ, abádhí arí 'òzè 'òkò ndávì rí ngari ǎ. Ndirò unduta-dzà ǎ, abádhí arí 'òzè 'òkò angyinǎ rò rì'ì ifuta tó tombi dǎ.

⁷ Pbanga-tsidǎ ìndrũ arí 'ùndù òyá ngari ǎ, abádhí arádù 'òzè katsè ì ifuta nyú nà, 'àdù 'òzè kanzì ì <Màlímó> tí.

⁸ Pbétù, nyǎ nyàkǎ nzá nyǎbhu nyǎ kambe nyũnzì dǎ <Màlímó> tí. Obhó tí, nyǎ nyǎ'ì Màlimò nà atdí tí, ndirò nyǎ ní atdí àba bhà ale.

⁹ Ndirò yà adzi dǎ, dhu àkǎ nzá nyǎnzì atdí ale mà àbaku tí. Obhó tí, nyǎ nyǎ'ì Àbaku nà atdí tí. Ndi Àbaku ní Kàgàwà, yà òrù-akpà ò arí'ì ale.

¹⁰ Ndirò dhu àkǎ nzá nyǎbhu nyǎ kambe nyũnzì dǎ <Ìndrũ ùnda arí ale> tí. Obhó tí,

* **23:5** 23.5 f ísòwũ-nzo ò abádhí ulínà dhu ní'ì Ʋyátá ka kúndí dòyá dhu.

nyùnda arí ní atdí ale kèlě. Ndi ale ní Krístò.

¹¹ Nzínzikù ǒ ádrùngbǎle tí rí'ì ale náadìya fùkú kasutále tí.

¹² Ndidzi rí ndítírò ọrú ale, ní Kàgàwà ifoya ifò tí. Ndirò ndifò rí ndítírò ale, ní Kàgàwà idziya idzi tí.»

Yèsù rǒrù ọyọyọ ale-idà-dọ nà ka kí'ì dhu dǒ dhu

(Mrk 12.40; Luk 11.39-42,47-52; 20.47)

¹³ Yèsù adù àtìnà tdítǒ: «Nyí nyí'ì àpbè ǒ, Músà bhà Ọyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó màńǎ, nyí ní ọyọyọ idàya nà ale dhu-okú dọ rọ! Nyí nyárí ọrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ọ ka kótsù ọnà tsàtsù nápbì indrú rǒ. Nyí nyarí nzí ọtsù ányì nyí-tírò màtí, ndirò nyí nyarí nzí adù ányì ì nòzè 'ọtsù ale mà nábhù ròtsù ányì.

¹⁴ [Nyí nyí'ì àpbè ǒ, Músà bhà Ọyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó màńǎ, nyí ní ọyọyọ idàya nà ale dhu-okú dọ rọ! Nyí nyárí abvo-ayí-fó dhu núdhǎ kóró, nyádù àmbe nyítsò dǒ ádzàdzí, ndíní kati tí nyí ídzi ale tí. Ndi dhu-okú dọ rọ ní ndi ka kọtdíya anya dùkú ròsè ngǎkpà ale dọńǎ!]

¹⁵ Nyí nyí'ì àpbè ǒ, Músà bhà Ọyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó màńǎ, nyí ní ọyọyọ idàya nà ale dhu-okú dọ rọ! Nyí nyarúbhi kóró ngari ǒ yà adzi dǒ, ndirò rẹrù dọńǎ màtí, ndíní nyí nyabá tí atdí ale mà, nyùgèrè ròngò fùkú ábhàlì tí. Ndi ale nyí nyàbà rọ, nyí nyarádù kàbhù ròngò ìnzí aráve dhòdhóhónganà kàzù ọ ogbeya ale tí ọyọ-gùna ròsè dùkù nǎ.

16 Nyí nyí'ì àp̀bè ǒ, yà ndùmùndúmú tírò nyí nyárí ìndrù nùnda rò! Nyí nyarátina, atdí ale rapé dhu òtso Kàgàwà bhà idza-òvò rǒ, ní ndi dhu rǒnzina dhu rǎrǎ'ì mbǎ. P̀bétù, ndi ale rapé dhu òtso Kàgàwà bhà idzá dhu ka kóbhòlò nǐ ǒrò-òvò rǒ, ní dhu rǎrǎdù àkǎ ndi ale rǒnzì wò ndi ndòtsò dhu okúna dò rò dhu.

17 Nyí ní ìmbǎ d̀oya nà ale, ndirò ndùmùdúmú! Ádhu ndi ádr̀ngbǎ dhu nyú ròsè? Tí ǒrò, ndirò tí Kàgàwà bhà idza, wò ndi ǒrò nùgèrè r̀ngò Kàgàwà-nyìkpó ǒ ìlǎ dhu tí?

18 Nyí nyáradù àtìna átò, atdí ale rapé dhu òtso màzàbahù-òvò rǒ, ní ndi dhu rǒnzina dhu rǎrǎ'ì mbǎ. P̀bétù, ndi ale rapé dhu òtso ndi màzàbahù dǒ rǐ'ì perè tí ka kàbhù Kàgàwà tò dhu-òvò rǒ, ní dhu rǎrǎdù àkǎ ndi ale rǒnzì wò ndi ndòtsò dhu okúna dò rò dhu.

19 Nyí ní ndùmùndúmú! Ádhu ndi ádr̀ngbǎ dhu nyú ròsè? Tí yà Kàgàwà tò ka kàbhù perè? Ndirò, tí màzàbahù, wò ndi perè nùgèrè r̀ngò Kàgàwà-nyìkpó ǒ ìlǎ dhu tí?

20 Atdí ale náapé dhu òtso màzàbahù-òvò rǒ, ní kòtsò wà dhu ndi màzàbahù-òvò rǒ, kóró d̀nǎ rǐ'ì dhu mànà.

21 Atdí ale náapé dhu òtso Kàgàwà bhà idza-òvò rǒ, ní kòtsò wà dhu ndi Kàgàwà bhà idza-òvò rǒ, ndirò ànyì-dzá arádi Kàgàwà-òvò rǒ.

22 Atdí ale náapé dhu òtso òr̀-akpà-òvò rǒ, ní kòtsò wà dhu Kàgàwà bhà tombi-òvò rǒ, ndirò kòtsò wà dhu ndi tombi dǒ àdi Kàgàwà-òvò rǒ.

23 Nyí nyí'ì àp̀bè ǒ, Músà bhà Hyátá tó màlímó mà, P̀bàfàrisáyó mànǎ, nyí ní ɔyɔyɔ idàya nà ale dhu-okú dò rò! Nyí nyárí ònyù-dzi nábhù arí

ròngù mběyi irí-bí-tidò mà, pbabí òbholo ka karí nǐ irí-bí-tidò mà, ònyù àbhù arí ròvù mběyi irí-bí-tidò mà nà tó atdínga idrè dǒ núbhǒ perè tí Kàgàwà tò. Pbétù, nyí nyarádù Músà bhà Ʋyátá nzínzì ǒ ádròdrǒ Ʋyátá nyú núbhà ìnzì nyífu. I Ʋyátá ní: Obhó dhu nónzi ka kí dhu mà, izu àbà ka kí ìndrǔ dǒ, kadù dhu ùbà fíndà dhu mà, ndirò dhu ka kòtsò okúna dǒ rò dhu ònzi ka kí dhu mà nà. Kókò ní i àkáká nyónzì dhu, ìnzá nyí nyùbhà ngùkpà Ʋyátá nífǔ nyí nyí dhu rórò.

²⁴ Nyí, ndùmùndúmú tí rò nyí nyá rí ìndrǔ núnà rò! Nyí nyá rí òmvùna nyí nyí dhu núrǒ ùrǒ tí, akye nyungunyungu mà núudàna ònà nǐ, pbétù nyí nyarádù ngàmíyà nyú nótò ùkù!

²⁵ Nyí nyí'ì àpbè ǒ, Músà bhà Ʋyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó mà nǎ, nyí ní oyoyò idàya nà ale dhu-okú dǒ rò! Nyí nyá rí kópà mà sǎnì mà nà-ngbò nú'ò, pbétù i kópà mà, i sǎnì mà nà ònga ràdù ì'ì ùlè tí i ùlè ogbo ǒ nyí nyùwě dhu mà, ìndrǔ-fó rò nyí nyùdhǎ obi nǐ dhu mà nà nǐ.

²⁶ Inyi, ndùmùndúmú tó Mùfàrisayǒ, ú'ò pé kópà ò nga angyi rìlǎ, ndirò ní ndi kà-ngbò ràdù ìlǎ átò.

²⁷ Nyí nyí'ì àpbè ǒ, Músà bhà Ʋyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó mà nǎ, nyí ní oyoyò idàya nà ale dhu-okú dǒ rò! Nyí nyá lǐ nyí ùtrǐ ka kùtri ròwù adzi-dò bhěyi. I adzi-dò ràdù ùya atdí dǒ iri nǎ rò, pbétù òyà rò 'àdù ì'ì ùlè tí i ùlè ùvǎve alekpa mà, kórò ùmǔmò dhu-tidò mà nà nǐ ró.

²⁸ Nyí nyú mà átò, nyí nyarólo ídzì ale bhěyi nyǎndà rí ale-nyìkpó ǒ. Pbétù afíkù ònǎ rò pbání ùlè tí nyí nyùlè oyoyò ale-idà mà, nzérenga mà nà

nǎ rórò.»

²⁹ Tdítdǒ, Yěsù adù àtìnà abádhí nǎ: «Nyǎ nyí'ì àp̀bè ǒ, Músà bhà Ʋyátá tó málímó mà, P̀bàfàrisáyó màńà, nyǎ ní ɔyɔyɔ idàya nà ale dhu-okú dò rò! Nyǎ nyárí ibhu nógye Kàgàwà bhà p̀bàńábí ka kutdú tí ɔyà, nyǎdù obhónángatále-adzì-dò tǔrò nónzì.

³⁰ Ndirò nyǎ nyarádù àtìnà: «Mǎ mi'ina gukyè yà abhúka ní'ì òńà kàsùmì ǒ, ní mǎ mirina nzǎ mǎ abádhí màńà mǔfù Kàgàwà bhà p̀bàńábí-azù.»

³¹ Wò dhu bhěyi ní ndi, nyǎ nyà'ù wà dhu nyǎ-tírò, nyǎ rǎrǎ yà Kàgàwà bhà p̀bàńábí nakyè ale tó p̀bàdzukuru.

³² Nírò, nyònzì ì abhúka náapè kasu, nyòwù ùtsànà!

³³ Nyǎ ní osu! Atdídǒ arórù ámvò! Nyǎ nyugàya ìngbà dhu bhěyi anya ìtdì ka kí d̀kú kawà nyǎ yà ìnzǎ aráve dhòdhóhonganà kàzu ò dhu ǒ rò?

³⁴ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, ma mí Kàgàwà bhà p̀bàńábí mà, dhu-ǒnga t'óvòta núni ale mà, Músà bhà Ʋyátá tó málímó màńà núvì ròwù bvùkù. Nyǎ nyokyeya atdídhena ale abádhí nzínzì ǒ, nyǎdù ngǔkpà nútò mùsàlabhà dǒ. Nyǎ nyadùya ngǔkpà nówì asé nǎ fùkú unduta-dzà ǒ rò, nyǎdù àvu ròyá kóró kigò òna nǎ.

³⁵ Ndi dhu bhěyi ní ndi, ka kitdìya yà ìmbà afátá na ndi nufu azu-ànyà kóró d̀kú, ròpè ndi Àbèlì, obhónángatále-azù rǒ rò, rǎrà àhu Zàkàriyà, Bèrèkiyà t'íd̀hùnà-azù ò. Ndi Zàkàriyà nyǎ nyahò màzàbahù mà yà «atdítdǒ ìlǎ ngari» tí kátina kàluga màńà nzínzì ǒ rò.

36 Ma mí obhó dhu núno fùkù: Kàgàwà níitdìya kóró kòrí ale-azù-ànyǎ kǎkà indo arí'ì ale dǒ!»

*Yěsù rǐ dhu òzu Yèrùsàlemà tó kigò dǒ dhu
(Luk 13.34-35)*

37 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù apè ote ndàti: «Yèrùsàlemǎ, Yèrùsàlemǎ, Kàgàwà bhà pbànábí nókye nyi nyarí, nyǎdù Kàgàwà òvi tinu ò ale núbvu odu nǐ rò, ma mómvu mandu ùnú aróko ale-tsù ife-gùna, àdhàdhì à'ù-yà-ba náarí pbìndà inzo nándù pékéléna-tsi dhu bhěyi. Pbétù nyi nyádù nzá ndi dhu nózè!

38 Nírò, kǎnǐ Kàgàwà rǐ pé yà ùnú arí'ì pbìndà idza núbha ròngò rùngù tí.

39 Ma mí dhu ùno fùkù: Ròpè ndi kombí nyǐ nyí nǐ malǎ tdítǒ, ràrà àhù nyǐ nyowuya àtìna ima nǐ: «Kàgàwà àkǎ ndàso Ádrùngbǎle-ovò rǒ rírà ale» dhu ò!»

24

*Yěsù rǐ Kàgàwà bhà idza ka kugoloya dhu nóvo
dhu*

(Mrk 13.1-2; Luk 21.5-6)

1 Yěsù àhù Kàgàwà bhà idza rò ndàmbe àrà dǒ òná kàsùmì ǒ, kàbhà ábhàlǐ náandri kà-ti'ò, 'àdù Kàgàwà bhà idza ka kósì tí dhu nítè kà tò.

2 Nírò ní ndi Yěsù adù àtìna abádhí nǐ: «Nyǐ nyàla tí wà kóró kǒkò dhu? Ma mí obhó dhu núno fùkù: ngǎtsi nínganí atdí odu mà nóodíya nǐ ngǎtsi odu dǒ yà iró ka kòrù odu nzínzì ǒ, inzà ka kùgolo ndi rórò.»

*Yēsù rǒte tdǔ ndì ndingo òrù-akpà ò rò rò
indrǔ abáya àpbè dǔ dhu*

(Mrk 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Yēsù àdi Mizèyitunì tí kátina itsu náarí'ì dóná pbìrì dǔ rórò, kàbhà ábhàlǐ náawù òyá kà-tì'ò, 'àdù dhu ìvu kà-tsǔ 'àti: «Éno pé wò dhu nóonziya ndì òná kàsùmì fákà. Ndirò, ádhu ndì nyì nyíngo òná, ndirò kóró yà adzi ǔ dhu-tsù rǐ ndòdì òná kàsùmì nitèya fákà?»

⁴ Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Nyàndà nga mběyi, ndirò àpé nyábhù atdí ale mà rǔtrá nyí.

⁵ Ábhǒ ale nóowuya ìwu rǒ ɔvòdu rǒ, 'àdù àtìnà: «Ima ní Krístò.» Ndirò abádhí núutràya ábhǒ ale nyú.

⁶ Nyí nyiriya ìla-òyǐ mà, 'ònzì rí ìla-gìrìtǐ mànà. Pbétù, àpé nyábhùya ɔdò rìsǐ ùkù. Obhó tí, dhu àkǎ wà kóró kǒkò dhu rònzì ì. Pbétù, wòrí ní'ìya nzǐ yà adzi ǔ dhu-tsù rǐ ndòdì kóró dhu.

⁷ Atdídhénà ale-tidò nóowuya 'ùgyè rǒ ngǔkpà ale-tidò mànà. Ndirò atdí ádrùngbǎ kamà bhà pbìrì ǔ ale mà, nóowuya 'ùgyè rǒ ngǎtsì ádrùngbǎ kamà bhà pbìrì ǔ ale mànà. Àgǎyì mà mùtìtì mànà ní'ìya dhèdhèrò ngari òná.

⁸ Kóró ndì àpbè ní'ìya ádhàdhì yà ari òpè ndàkà ndì òná tsìbhále náarábàna àpbè bhěyi.

⁹ Kǒkò dhu rǐ 'ònzì òná kàsùmì ǔ, indrǔ nóowuya nyípfo rǒ ndínǐ ka kavù tí rùkù, kadù nyòkyè. Kóró ale yà inzà Kàgàwà nùni nóonróya nyí okúdu dò rò.

¹⁰ Wò ndì kàsùmì ǔ, ábhǒ ale nyú núubhàya fiyó a'uta. Abádhí nóonróya ì nzínziya ǔ. Ndirò

nzínziya ǒ, abádhí nóowuya ì nípfò rǒ, 'ùbho ì òmvǔ-fó.

¹¹ Tìtò tó ábhǒ pbànábí núunyàya ì, 'àdù ábhǒ ale nyú nátra.

¹² Nzérenga nóotrɔya yà adzi dǒ, ràdù ábhǒ ale tó àzè nábhù ràzo.

¹³ Pbétù, kǒkò dhu-dzi òndù rí kóró, ràrà àhù kóró dhu-tsù rǐ ndòdì dhu ò ale ní ndi ògù ògúya.

¹⁴ Ka kúnɔya pé òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tó Ídzì Mákǔrù angyi kóró yà adzi ǒ, ndíńí kóró ale adù tí ìrìná. Ndirò ní ndi yà adzi ǒ dhu-tsù náadùya ndòdì.»

Yèsù rǒte ɔdòna rǒ'ɔ ìndrǔ-tse òtdì rí dhu dǒ dhu

(Mrk 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù àtìná pbìndà ábhàlǐ nǐ: «Nyǐ nyalaya yà Kàgàwà bhà nabì Dányelè núunɔ <ɔdòna rǒ'ɔ atdídǒ òndrò ka kóndrò atdídǒ ale> tí ka kátina ale, Kàgàwà bhà idzá ìlǐlá ngari ò ìdè ró. Yàrí dhu òzù rí ale náká ndàlǔ ka mběyi dóna ò!

¹⁶ Ní ndi nínganí, Yùdeyà tó pbìrì ǒ ì nòtù ale náakáya òtsè pbìrì-akpá dò.

¹⁷ Pbì idza dò ka kóbhòlò okota tò ngari ò ndi nòtù ale, náakáya nǐ ndifò, ndìrà pbì idzá dhu númbà ndòkù nà.

¹⁸ Ndirò, inga-bvù ndi nòtù ale náakáya nǐ ndòngò íbha, ndàrà róná ɔrú mǎdzarù nídyì.

¹⁹ Ndi nínganí, òya nà rí'í vèbhále mà, íba nóndo rí nzónzo rǐ'í foyá vèbhále mà nà ní'íya ádrùngbǎ àpbè ǒ!

20 Nyìtsò nyí Kàgàwà rǒ, ìnzí nyí nyángìli dhu ní'íya tí yà igye àmǒ òná ádrùngbǎ gírì nà kàsùmì mà, ndirò sàbatù-idhò màná ǒ.

21 Ndi nínganí, ìndrǔ náabáyà àpbè abhò nyé, ròsè kóró yà ì abà yà Kàgàwà náanzìna yà adzi rò rìrà àhù indo àpbè dònǎ. Ndirò ndi àpbè-tidò ní'íya mbǎ tdítǒ akèkpá màtí.

22 Ìnzí Kàgàwà núungòna gukyè wòrí idhò-ǒnga, ní atdí ale mà náagùna nzí. Pbétù kùngò ndi idhò-ǒnga róngò ídǒ yà fíndà oko tí ndi ndavò ale-okú dò rò.

23 Atdí ale mà náatiya gukyè nyí nǎ: <Nyàndà! Kànǎ Krístò rǐ'ì iró!> ndirò ndàti: <Ndǎnǎ kà rǐ'ì ndòrǒ!>, ní àpé nyá'uya ka.

24 Tìtò tó Krístò mà, tìtò tó pbànábí màná núunyàya ì, 'àmbe ádròdrò wiwì mà, ìnzá apèna 'ònzì angyi ìndrǔ-nzínzì ǒ dhu màná dhu ònzì dǒ, ndínǎ ì utrá tí fíndà Kàgàwà avò ale mà, àkǎkǎ fíyò nǎ.

25 Kònǎ, ma mòvò wà ndi dhu angyangyi fǔkù!

26 Ìndrǔ owuya gukyè àtìná rǒ nyí nǎ: <Nyàndà, ndǎnǎ kà rǐ'ì rùngù ò,> ní àpé nyǒwuya òwu rǒ ányì. Ndirò, ìndrǔ owuya gukyè àtìná rǒ: <Kànǎ kà rǐ'ì kàluga ǒ,> ní àpé nyá'uya ì ale rǎnǒna dhu.

27 Ohó tí, Ìndrǔ t'ídhùnà rǐrà dhu náliya ndi àdhàdhì ɔvɔ náarámbìli òrè-akpà rǒ, ndìtò ndi adyifò náarí ndìtò inǎ rò, ndùdà adyifò náarótsù inǎ rò dhu bhèyi.

28 Abvo rǐ'ì róngà ní ndi pbàsègè núunduya ì òyá.»

Ìndrű t'ídhùnà rĭngo dhu
(Mrk 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ Yěsù adù àtìnà tdítđǒ ábhàlĭ nĭ: «Wòrĭ ádrùngbǎ àpbè dzidǒ tí adyifò núutĭya, àbĭ ràdù inga t'áwùta núbhà. Alali náawáya ì òrù-akpà-nyì rǒ rò, ndirò ádròdrǒ obi nà arĭ'ì òrù-akpà ò dhu-tsí níivĭya.

³⁰ Nírò ní ndì ka kalaya Ìndrű t'ídhùnà rĭngo dhu ìtè rĭ dhu òrù-akpà-nyì rǒ. Ní yà adzi ǒ kóró ale-tidò náambèya 'ùhǎ đǒ atdídǒ. Abád hí náalaya Ìndrű t'ídhùnà, òrù-akpà ò rò rĭrà ádrùngbǎ àpbù đǒ, ádrùngbǎnga tó obi nà, ndirò ádrùngbǎnga tó awáwà ǒ ró.

³¹ Ádrùngbǎ wàndà nóongóya, Ìndrű t'ídhùnà, ràdù pbìndà màlàyíká núvi ifo yà adzi-pbidò ònǎ, ndínĭ fĭndà ndì ndavò ale-tsù nundu tí, ròpè ndì yà adzi náapè ndì i rò, ràrà àhǎ kà-tsù náarà ndòdì i.»

Mùtini tí kátĭna itsu tó mbólĭ rǎvĭna dhu
(Mrk 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìnà pbìndà ábhàlĭ nĭ: «Nyìrè pé mùtini-kpa đǒ róte mbólĭ rǎnǒna dhu: yà kà-bĭ nípbànà ndì tsànda ǒ rò, kǒpbĭ náapè ì'ǎ, bĭna ràdù ndòpè ndàtà, ní nyùni dhu lábhú tó kàsùmì rĭrà wà.

³³ Ní ndì dhu bhěyi tí, nyĭ nyalaya gukyè kǒkòrĭ dhu rĭ 'ònzĭ dhu, ní nyĭ nyùniya dhu Ìndrű t'ídhùnà rĭngo ònà kàsùmì ràkǎ wà, ndirò kà rǎrĭ'ì tsǎtsànǎ.

³⁴ Ma mí obhó dhu núno fǎkù, kǎkà kòmbĭ rĭ'ì ale rĭ nĭ ùve kóró inzà kǒkò dhu nónzĭ ì rórò.

³⁵ Ɔrù-akpà mà, yà adzi mànà núudàya ùdà, pbétù pbàkà Ɔte núudàya nzǐ akεkpá màtí.»

*Atdí ale mà núni nzá Yěsù ingoya òná idhɔ dhu
(Mrk 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36)*

³⁶ Yěsù adù àtìná tdítǔ ábhàlǐ nǐ: «Atdí ale mà núni nzá ì dhu nɔ́ɔnzɪya ì òyá idhɔ mà ndi kàsúmì mànà, ìmbǎ rí'ì Ɔrù-akpà ò arí'ì màlàyíká màtí, ndirò ìmbǎ rí'ì Kàgàwà t'ídhùnà màtí. Pbétù ka núni ní Àba Kàgàwà kèlě atdíró.

³⁷ Obhó tí, yà Nɔwà bhà atɔ ǔ ì nanzì dhu nɔ́ɔnzɪya ì ndi dhu bhěyi tí yà Ìndrǔ t'ídhùnà rǐngò nínganí.

³⁸ Obhó tí, angyinǎ rò, tdǔ idha núutú ràm̀bilí kóró yà adzi rò, ìndrǔ ongónà 'ònyè, 'àdù 'òmvè. Abádhí ongónà 'ùmba, 'àdù fɪyó nzónzo nábhɔ rùmbǎ ì, ràrà àhɔ Nɔwà rǔtsù sàfinà ò òná idhɔ ò.

³⁹ Ìndrǔ níilì nzá afíya atdí dhu dǔ màtí, ràrà àhɔ idha rǔtǔ ràm̀bilí yà adzi, ràdù ìndrǔ-tse nótǔ kóró dhu ò. Ní ndi dhu nɔ́ɔnzɪya ndi ndi dhu bhěyi tí Ìndrǔ t'ídhùnà rǐngò nínganí.

⁴⁰ Ndi nínganí, óyǔ rò ì nòtù inga-bvǔ ale nzínzì ǔ rò, ka kowuya atdí ale nódýì rǔ, kadù ngǎtsi ale núbhà.

⁴¹ Ndirò, óyǔ rò ì nòtù dhu ò'ù ì'í odu dǔ ró vèbhále nzínzì ǔ rò, ka kowuya atdí tsìbhále nódýì rǔ, kadù ngǎtsi núbhà.

⁴² Nírò, nyàndà nga mběyi, inzá nyǐ nyùnì fùkú Ádr̀ngbǎle níraya òná idhɔ nídhunǐ.

⁴³ Ndirò, nyàlǔ yà ma múnɔna dhu mběyi dùku ò: idza-àbadhi náapé àdù ogbotále rǐrà pbìndà

kúbhingá ònà kàsùmì núnì angyangyi, ní kà rǎdù àdi ípìrǒ rò, ìnzí ndàdù pbìndà idza-tsù nábhu ogbo rùkò, ndàdù ònà dhu ùmbà.

⁴⁴ Ní ndi dhu-okú dò rò, nyí nyú mà átò, nyí nyàkǎ nyòkò ípìrǒ rò. Obhó tí, Ìndrù t'ídhùnà níraya yà ìnzá nyí nyìrè kà rǎdù ìrà ònà dhu tí kàsùmì ǒ.»

Ídzi kasutále mà nzére kasutále mànà tó mbóli

(Luk 12.41-46)

⁴⁵ Wò dhu-dzidǒ Yèsù adù àtìnà pbìndà ábhàlì nǐ: «Ádhi pbà kasutále yà ndi nífu, ndirò nyìkpóna ótdyù, yà pbìndà kasu tó ádrùngbǎle níli kasutále dǒ ádrùngbǎle tí, ròngò ònyù nùho kasutále tò àkǎkǎ kàsùmì ǒ?

⁴⁶ Hirò nonziya ní wò ndi kasutále, yà ndàdù ndi ndí rò pbìndà kasu tó ádrùngbǎle rǒtùna fíndà ka kavì kasu nónzi arí ró ale.

⁴⁷ Ma mí obhó dhu núnò fùkù, kàbhà kasu tó ádrùngbǎle níliya ka ádrùngbǎle tí, ròngò kóró pbìndà dhu-tsí nódò!

⁴⁸ Pbétù, ndi kasutále ní'iyà gukyè nzére ale tí, ndàdù àtìnà afína ò: <Pbàkà kasu tó ádrùngbǎle ní nǐ ndi nadùya tsàkàtsàkà,>

⁴⁹ ndàdù ndòpè ndòvì ì arí kasu ònzi mànà atdíkpá ǒdhína, 'àdù òwu dhu ònyè rǒ, 'àdù dhu òmvù atdíkpá òri aróri ale mànà,

⁵⁰ ní kàbhà kasu tó ádrùngbǎle rǐ ndàdù ìnzá kìrènà idho ǒ, ndirò ìnzá kùnì kàsùmì ǒ nínganí,

⁵¹ kǒdíya ka kasu ǒ rò, ndàdù ànyàna nótùdì àdhàdhì ǒyoyò idàya nà ale-ànyà nítdì ka karí

dhu bhěyi. Ányì ní'íya odzi mà, alε-kù t'átrita mànà.»

25

Idrè inzá àpè kpabhále núně vèbhínzo tó mbólí

¹ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìnà pbìndà ábhàlì nǐ: «Òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi níliya ndì yà dhu bhěyi: Idrè inzá àpè kpabhále núně vèbhínzo núugu fíyó tarà ndíně ì owu tí amba-akpà-tsí náko. ² Ní imbò abádí nẏnzì ǒ ní'ì pbàdhómá, ndirò imbò nadù ì'ì nyìkpóya ótdyù.

³ Pbàdhómá tó imbò tsí núugu fíyó tarà, ìnzǐ 'àdù olù dzùnàya nonzina tarà ǒ idha nídyì.

⁴ Pbétù, yà nyìkpóya ótdyù tsí, náadù fíyó tarà núgù, 'àdù olù dzùnàya nonzina tarà ǒ idha nídyì ngàtsi wètù ǒ.

⁵ Ní ìnzǐ amba-akpà-tsí rǐrà tsàkàtsàkà rò, kǒkò idrè vèbhínzo-nyìkpó náapè 'òrì, idho ràdù 'òdyì.

⁶ Nírò ní ndì ìkù náarà àta iku-alikpa ǒ: «Kàně amba-akpà-tsí nǐrà wà! Ní nyùvò nyòwù kàko!»

⁷ Ní kǒkò idrè vèbhínzo níivà ì idho ǒ rò, 'àdù 'òpè 'òbhòlò fíyó tarà.

⁸ Ní pbàdhómá tó vèbhínzo náati yà nyìkpóya ótdyù tsí nǐ: «Kàně fàkà tarà ràve, ní nyìbho fùkú tarà ǒ idha ake fàkà.»

⁹ Ní yà nyìkpóya ótdyù tsí náadù dhu àdu abádí tò 'àti: «Ìnzǐ foká rí'ì idha rǎkǎ àlě tò atdíkpá nyǐ mànà! Ní nyòwu nyòdzi fùkú kùdzì arí alε-fó.»

10 Ní kǒkò p̀bàdhómá tó vèbhínzo náadù òwu tarà ò idha nódzì. P̀bétù, ányì abádíhí òwù ró ní ndi, amba-akpà-tsí adù ndìtò. Ní yà imbò vèbhínzo, nyìkpóya ótdyù, yà angyangyi rúbhi kòdò rǒ, náadù òtsù atdíkpá àbadhi mànà amba ka kùndà nǐ m̀hèndù ò, kadù tsátsù nàpbi atdíđǒ.

11 Ní olù nyú ní ndi, ngǔkpà imbò vèbhínzo níwú ùvò. Abádíhí níitsi 'òpè 'ùkù, 'àmbe àtìna dǒ: «Ádr̀ngbǎlé, ádr̀ngbǎlé, ápfo tsátsù fǎkà!»

12 P̀bétù, amba-akpà-tsí náadù dhu àdu abádíhí tò ndàti: «Ma mí obhó dhu núnò fǔkù: Inzá ma m̀ni nyí!»

13 Ní Yèsù adù àtìna tdítdǒ p̀bìndà ábhàlǐ nǐ: «Nyòko nyìkpókù nà, inzá nyí nỳni ndi idhò mà, ndi kàsùmì mànà nídhunǐ.»

*Atdí ale bhà ìbhù kasutále tó mbólí
(Luk 19.11-27)*

14 Tdítdǒ Yèsù adù àtìna p̀bìndà ábhàlǐ nǐ: «Òr̀-akpà ǒ Ádr̀ngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi níli ndì yà dhu bhèyi: Atdí ale náazè ndàrà abhi ò. Ní kǎnzi p̀bìndà kasutále, ndàdù p̀bìndà malì núnò foyá.

15 Atdí ale-fó kǎbhù imbò tàlatà*, ngǎtsi-fó kǎbhù óyǒ tàlatà, ndirò ìbhù rí kisé ale-fó kǎbhù atdí tàlatà. Ngǎtsi ale tò kàránà kǎbhù rǒ ndi ale bhà ádr̀ngbǎnga tó ɔ̀bi-bvù rǒ. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù ndìvà ndàrà abhi ò.

* 25:15 25.15 Atdí tàlatà ní mbèmbè imbò àbì tó kasu tó mùkimbà P̀bàgiríkí tó p̀bìrì ǒ.

16 Ní ányìrǒ rò tí, yà imbò tàlatà nabà ale náarà mùtùruzì ònzì ndì fùrangà dǒ, ndàdù ngǎtsi imbò tàlatà nóngyè.

17 Yà óyǒ tàlatà nàbà ale náanzì dhu ndì dhu bhěyi tí, ndàdù ngǎtsi óyǒ tàlatà nóngyè.

18 Pbétù, yà atdí tàlatà nabà ale náarà ibhu nógyè, ndàdù pbìndà kasu tó ádrùngbǎle bhà malì nótdù ònà.

19 Ní ábhǒ idho nyú dzidǒ, wò kasu tó ádrùngbǎle náarà ndàdu abhi ò rò. Ní kǎdù pbìndà kasutále núnzì ndínǎ ngǎtsi ale núuno tí ìngbǎ dhu bhěyi mǎtí ndì ndónzì kasu foná ka kabhù tàlatà nǎ dhu.

20 Ní yà imbò tàlatà ka kabhù foná ale níra, ndìtè yà ndì ndóngyè ngǎtsi imbò tàlatà, ndàdù àtìnà: <Ádrùngbǎlé, nyi nyibho imbò tàlatà fudú, ní kǎnǎ ma móngyè ngǎtsi imbò tàlatà.>

21 Kàbhà kasu tó ádrùngbǎle náadù àtìnà kà nǎ: <Ídzì dhu ní wò! Nyi ní ídzì kasutále, ndìrò mběyi arí foná ka kìlì dhu òdò ale. Nyi nyódò yà fanú ma mabhù ákěkpá dhu nyú mběyi. Ní ndì dhu-okú dò rò, ma mí nyilǎ nyongò pbàkà ádrùngbǎ malì nyú nódò. ìrà àlě ronzì dhèdhe atdíkpá nyi mǎnà!>

22 Wò dhu-dzidǒ, yà óyǒ tàlatà nabà ale níra, ndàdù àtìnà: <Ádrùngbǎlé, nyi nyibho óyǒ tàlatà fudú. Ní kǎnǎ ma móngyè ngǎtsi óyǒ ngǎkpà tàlatà.>

23 Kàbhà kasu tó ádrùngbǎle náadù àtìnà kà nǎ: <Ídzì dhu ní wò! Nyi ní ídzì kasutále, ndìrò mběyi arí foná ka kìlì dhu òdò ale. Nyi nyódò yà fanú ma mabhù ákěkpá dhu nyú mběyi. Ní

ndi dhu-okú dò rò, ma mí nyilí nyongò pbàkà ádrùngbǎ malì nyú nódò. Ní írà àlě rónzi dhèdhe atdíkpá nyi mànà.>

24 Kà rīku dóná rò nǎ, yà atdí tàlatà nabà ale níra átò, ndàdù àtìnà: <Ádrùngbǎlé, ma muni dhu nyi rǎrǎ atdíđǎ arórù ale. Nyi nyarí dhu ògu inzà nyi nyazò dhu òná inga ǎ, ndirò nyi nyarí ònyù-tsù núndǔ inzà nyi nyarè itse òná inga ǎ.

25 Ma mí'ì ɔdɔ nà atdíđǎ, ní ndi dhu-okú dò rò, ma marà pbùkù tàlatà nótdù adzi ò. Ní, ákò pbùkù malì fudú rò.>

26 Kàbhà kasu tó ádrùngbǎle adù dhu àdu kà tò ndàti: <Nyi ní nzéɛ, ndirò ngbǒna áyí kasutále! Nyi nyuni wà dhu ma rarí dhu ògu inzà ma mazò dhu òná inga ǎ, ndirò ma rarí ònyù-tsù ùndǔ inzà ma marè itse òná inga ǎ.

27 Ní dhu akána tí obhó nyarà pbàkà fùrangà níli yà fùrangà òdɔ arí ale-fó, ndínǎ ma mí madǔ nínganí, ma madùya t'ítsi àkɔnà iwà dóná nìdò rórò.>

28 Wò kasu tó ádrùngbǎle náadù àtìnà tdítđǎ: <Nyàkò wò atdí tàlatà kà-fó rò, nyǎdù àbhànà yà idrè tàlatà nà rí'ì ale tò.

29 Obhó tí, dhu nà arí'ì ale tò ka kabhùya dhu, àbadhi ràdù ì'ì dhu nà abho nyú ròsè. Pbétù, ìmbǎ arí'ì dhu nà ale-fó rò, ka kakòya yà akekpá kǎrì'ì nà dhú-ngba mà.

30 Ní nyìdyi wò àkyǎkyè kasutále, nyòbvù iri ínò ò. Ányì ní'ìya ɔdzi mà ale-kù t'átrita mànà.>>

Ìndrǔ t'ídhùnà itǎya ìndrǔ-ànyǎ tí dhu

31 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìnà p̀b̀ìndà ábhàlǐ nǐ: «Ìndrǔ t'íd̀hùnà mà rǐwu p̀b̀ìndà ádr̀ungbǎnga tó awáwù ǒ kóró p̀b̀ìndà màlàyíkà mànà nínganí, kǎd̀iya ádr̀ungbǎnga tó awáwù tó p̀b̀ìndà tombi dǒ.

32 Ní kóró yà adzi dǒ ale-tidò núunduya ì kònzǐ, kà ràdù òyánga núndò àdhàdhì tàrà núnà arí ale náarí tàrà mà nzínzì ǒnga nútù ìndrì mànà dhu bhéyi.

33 Kǎliya tàrà p̀b̀ìndà fangà dònǎ rò, ndàdù ìndrì nùlì p̀b̀ìndà ígù dònǎ rò.

34 Nírò ní ndi Ádr̀ungbǎ kamà náadùya àtìnà p̀b̀ìndà-fangà dònǎ rò rí'ì ale nǐ: <Nyìwù, nyǐ yà Àbadu náaso nyǐ rò, nyòkò yà angyangyi kǎbhòlò fùkù yà adzi ndi ndanzì nínganí Ádr̀ungbǎ kamà bhà idzi-kàmǎ tí.

35 Obhó tí, ma mi'ì àwù nà, ní nyǐ nyibho ònyù m̀onyù. Ma mi'ì idha-atdyú nà, ní nyǐ nyibho idha m̀omvù. Ma mi'ì olo tí, ní nyǐ nyakò ma mbéyi.

36 Ma mi'ì tírǒrò, ní nyǐ nyufó ma. Ma mi'ì andi nà, ní nyǐ nyiwú mandà. Ndirò ma mi'ì imbi ò, ní nyǐ nyiwú mandà.>

37 Nírò ní ndi obhónángatále nóngúya dhu kà-tsǔ, 'àti: <Ádr̀ungbǎlé, íngbàngá nga ndi mǎ mala nyi àwù nà nyí'ì ró, mǎdù ònyù nábhu nyonyù nǐ? Íngbàngá nga ndi mǎ mala nyi idha-atdyú nà nyi nyí'ì ró, mǎdù idha nábhu nyomvù nǐ?

38 Íngbàngá nga ndi nyi nyí'ì olo tí, mǎdù nyako mbéyi ní? Ndirò, íngbàngá nga ndi mǎ

mala nyi tíròrò nyi nyí'ì ró, mǎdù mberù núfo rùnù ní?

³⁹ Íngbàngá nga ndi, mǎ mala nyi andi nà nyi nyí'ì ró, mǎdù òwu nyandà ní? Ndirò, íngbàngá nga ndi mǎ mala nyi imbi ò nyi nyí'ì ró, mǎdù òwu nyandà ní?>

⁴⁰ Ní Ádrùngbǎ kamà, adùya dhu àdu abádí tò, ndàti: <Ma mí obhó dhu núno fùkù, dhu apé ì'ì iwà nyí nyanzi kókò dhu yà ìnzí ka karózùna dhu tí adódu nzínzi ò atdí ale ró màtí dhu tí, ní nyí nyanzi wà ka rùdú.>

⁴¹ Tdítdǒ, Ádrùngbǎ kamà náadùya àtìna fíndá ígù dònǎ rò rí'ì ale ní: <Nyìndrì nyí itse tidú rò, yà Àba Kàgàwà afù nyí rò. Nyòwu yà kǎbhòlò Pfòmvo mà, pbìndà màlàyíkà mànà tò ìnzí aráve dhòdhódhónganà kàzù ò!

⁴² Obhó tí, ma mi'ì àwù nà, ní nyí nyibho nzá dhu mɔnyè. Ma mi'ì idha-atdyú nà, ní nyí nyibho nzá idha mɔmvè.

⁴³ Ma mira olo tí bvùkù, ní nyí nyakò nzá ma. Ma mi'ì tíròrò, ní nyí nyufó nzá ma. Ma mi'ì andi nà, ndirò ma mi'ì imbi ò ka kósò ma ró, ní nyí nyiwú nzá mandà.>

⁴⁴ Ní kókò ígù dònǎ rò ì'ìnà ale náadùya dhu òngù átò kà-tsù, 'àti: <Ádrùngbǎlé, íngbàngá nga ndi mǎ mala nyi àwù rǐ nyoho ró, idha-atdyú rǐ nyoho ró, olo tí nyi nyìrà fàràbvè ró, tíròrò nyi nyí'ì ró, andi nà nyi nyí'ì ró, ndirò imbi ò ka kósò nyi ró, ìnzí mǎdù atdí dhu mà nónzi indù ní?>

⁴⁵ Ní Ádrùngbǎ kamà náadùya dhu àdu abádí tò, ndàti: <Ma mí obhó dhu núno fùkù, kókò

inzá nyǎ nyanzì yà ìnzǎ ka karózùna dhu tí adódu nzínzì ǒ atdí ale-rǒ màtí dhu, ní nyǎ nyanzì nzá rùdú.>

⁴⁶ Ní abádhí nóowuya dhòdhódhóngá tó àpbè ò, pbétù obhónángatále náadùya òwu dhòdhódhóngá tó ípirǒngá ò.»

26

Pbàyàhúdí tó ádròdrǒ ale rǎ 'ìri Yèsù ì oho tí dhu

(Mrk 14.1-2; Luk 22.1-2; Yùw 11.45-53)

¹ Yèsù nítdègu yà ndì ndúbhi ùdhenà rǒ ìndrǔ tò dhu t'údheta nító kóró, ní kǎdù àtìna pbìndà ábhàlǐ nǐ:

² «Nyǎ nyùnì wà dhu Pásìka tó Mùhendù rǎrǐ'ì óyǒ idho dzidǒ. Ní ka kǐ Ìndrǔ t'ídhùnà nípfǒ, kabhu òmvǔ-fó, ndínǎ ka kutó tí mùsàlabhà dǒ.»

³ Wò ndì kàsùmì ǒ ní ndì, pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Pbàyàhúdí tó pbàkùrǔ mànà, núundu ì Kàyafà bhà ádrùngbǎ idzá-yà-ba ǒ. Kàyafà nǐ'ì pbàkùhání dǒ kamà.

⁴ Ní, abádhí níri ì ndínǎ ì alú tí Yèsù inzá kóró ale núnì rórò, 'àdù àbhùnà kohò.

⁵ Pbétù, abádhí náadù àtìna: «Dhu àkǎ nzá àlě rǎlǔ ka mùhendù ǒ rò, akye ìndrǔ níivàna dhu nǐ.»

Yèsù-dòtsirò nútrǐ atdí tsìbhále rǎ ndrùu róngu akye nǎ dhu

(Mrk 14.3-9; Yùw 12.1-8)

⁶ Yèsù ní'ì Bètàniyà tí kátina pbangá-ngba ǒ, Sìmonì tí kátina atdí ale bhà idzá. Ndi Sìmonì ní yà kíkí nà ì'ì ale.

7 Ní atdí tsìbhále náandri kà-tí'ò. Ndi tsìbhále ní'ì àlbatrò tí kátina odu nǐ ka kóbhòlò tsúpà nà foná. Ndi tsúpà ò i'ì dhu ní ndrùù róngu, ndrìò orú odzina nà akye. Ní ònyè nónyè Yèsù rǐ ònà kàsùmì ǒ, kǎdhò ndi akye Yèsù-dòtsíró.

8 Ní wò dhu ì àla rò, Yèsù bhà ábhàlǐ náapè 'ònu nzínziya ǒ, 'àmbe àtìna dǒ: «Hòkò! Ádhu kà rǐ wòrì akye nínzá wò dhu bhèyi ní?

9 Ka kàmbènà tí obhó ndi akye nábhǔ kodzi orú odzi ǒ, kadù ndi fàrangà núnò nǎkùtále tò?»

10 Ní Yèsù níitdègu wò abádhí rǎnɔna dhu nósè, ní kǎdù àtìna abádhí nǐ: «Ádhu nyǐ nyèva wò tsìbhále-tsi nǐ? Yà rùdú kònzì dhu ní ídzì dhu nyú ròsè.

11 Obhó tí, nyǐ nyóngo òko nǎkùtále mànà bilínganà, pbétù àlè kí nzǐ ongo òko nyǐ mànà bilínganà.

12 Wò akye kòdhò dùdu-tsíró dhu nǐ, kòbhòlò wà ngbòdu angyangyi otúú tò.

13 Ma mí obhó dhu núnò fúkù: kóró ngari ǒ, yà Kàgàwà bhà Ídzì Màkǔrè núnò ka kí yà adzi ǒ inanǎ, ka kóngo yà tsìbhále nónzì dhu àwe indrù tò, kowù kìrè rǒ róná.»

*Yudhà rǐ Yèsù ònzi ndàbhɔ òmvù-fó dhu
(Mrk 14.10-11; Luk 22.3-6)*

14 Wò dhu-dzidǒ, idre dòná óyǒ nà Yèsù bhà ábhàlǐ nzínzi ǒ atdí ale, Yudhà Ìskàrìyotà tí kátina, náara pbàkùhání tó ádròdrǒ ale-tí 'ò,

15 ndàdù àtìna abádhí nǐ: «Ádhu nyǐ nyòzè nyìbhò idù ndínǐ ma mipfo tí Yèsù mabhɔ fúkú?»

Ní abádhí náadù Pbhàhúdí-bvǔ ìbhɥ kumì fùrangà-kpǒ nózù, 'àbhɥ kà-fó.

¹⁶ Anyìrǒ rò tí, Yudhà náadù Yèsù nípfǒ ndì ndí, ndàbhɥ abádhí-fó nǐ ídzi otu nópè ndòné.

Yèsù rǐ Pásìka tó m̀hendù tó ònyè náví kòbhòlò dhu
(Mrk 14.12-21; Luk 22.7-14; 6.21-23; Yùw 13.21-30)

¹⁷ Ìmbǎ ònà afi nà m̀gatì ka kònyúnà ònà m̀hendù tó wemberè tó idho ǒ, Yèsù bhà ábhàlǐ náawù dhu ìvu Yèsù-tsǔ 'àti: «Ádhà nga ndi nyi nyòzè Pásìka tó ònyè m̀bhòlò indù nǐ?»

¹⁸ Ní Yèsù adù àtìnà p̀bìndà ábhàlǐ nǐ: «Nyòwu kigò ò atdí ale bhà, nyádù àtìnà kà nǐ, M̀limò r̀tìna iwà p̀bìndà ove tó kàsùmì-tsù r̀ndù ndì. Ní ì r̀rǐ Pásìka tó m̀hendù tó ònyè ònyu atdíkpá p̀bìndà ábhàlǐ mànà p̀bù idzá rò.»

¹⁹ Ní Yèsù bhà ábhàlǐ náanzì yà kàvinà f̀yò dhu, 'àdù Pásìka tó m̀hendù tó ònyè nòbhòlò.

²⁰ Ìnga nítdègu àti, ní Yèsù mà náadù òko ònyè-tsùnà p̀bìndà atdí kumì dònà óyǒ nà ábhàlǐ mànà.

²¹ Ní dhu nónyɥ ì í ònà kàsùmì ǒ, Yèsù náati abádhí nǐ: «Ma mí obhó dhu núno f̀kù, nzínzikù ǒ atdí ale r̀ mipfǒ, ndàbhɥ ma òmvǔ-fó.»

²² Ní izɥ núuka Yèsù bhà ábhàlǐ atdíǒ nyú, 'àdù 'òpè 'òngù dhu atdátírà ǒ kà-tsǔ, 'òwù àtìnà rǒ: «Tí ima ndi Ádr̀ngbǎlé?»

²³ Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Yà atdíkpá mǎ mùfǒ otsúka nà kyàwì ò ale ní ndi r̀ mipfǒ, ndàbhɥ ma òmvǔ-fó.

24 Ìndrù t'ídhùnà rǒvè yà Kàgàwà bhà Andítá rǎnǒna dòná dhu bhěyi. Pbétù, kípřǒ rí ndàbhũ òmvǔ-fó ale rǐ'ì ádrùngbǎ àpbè ǒ! Dhu akána nzǐ kǒdhì ndì ale mà!»

25 Ní Yudhà, yà Yěsù nípfǒ rí ndàbhũ òmvǔ-fó ale, náakò ǒte, ndìvǔ dhu kà-tsǔ, ndàti: «Tí ima ndì Málímǒ?» Ní Yěsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Nyì ní ndì ka nyì nyùnò.»

Ádrùngbǎle Yěsù nábhǔ rí kirè ònyù

(Mrk 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Kò 11.23-25)

26 Dhu ònyù ì'í òná kàsǔmì ǒ, Yěsù idyi mùgati, ndàlǔ fóná. Ní òtsò ndì ndàbhũ Kàgàwà tò dhu-dzidǒ, kǔkǒ kà-ǒnga, ndàdù ùndònà pbìndà ábhǎlǐ-fó, ndàdù àtìna abádhí nǐ: «Nyàkǒ yà dhu, nyǎdù ònyùnà. Ngbǒdu ní yà.»

27 Tdítdǒ kǐdyi dǐvayi rǐ'ì òná kópà ndàlǔ fóná. Ní òtsò ndì ndàbhũ Kàgàwà tò dhu-dzidǒ, kǎdù kàbhũ abádhí tò, ndàdù àtìna: «Nyǐ'ì kóró, nyòmǔvù ka.

28 Yàrí ní azùdu, yà ìndrù nùngbò Kàgàwà mànà azu, ndirò ábhǒ ale-okú dò rò ndì nùfù, ndínǐ Kàgàwà núubà tí ìndrù tó nzérenga abádhí tò.

29 Ma mátina nyǐ nǐ: Ròpè ndì kòmbí, ma mí nzǐ yàrí dǐvayi nómǔvù tdítdǒ, rǎrà àhũ dǐvayi ǒwátá nómǔvù àlě kowuya atdíkpá nyǐ mànà Àbadu Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó idzi ǒ dhu ò.»

30 Adyi* ì ùyù dhu-dzidǒ, abádhí adù òwu mìzèyìtunì tí kátina itsu náarǐ'ì dòná pbìrì dò.

* 26:30 26.30 Ka kuyúnà ní Zàb 113-118

*Yěsù rĭ Péterù rĭ ndòdho dhu nóvo dhu
(Mrk 14.27-31; Luk 22.31-34; Yùw 13.36-38)*

³¹ Wò dhu-dzidò, Yěsù adù àtìna p̀bìndà ábhàlĭ nĭ: «Indo, yàrí iku ǒ, nyĭ kóró, nyĭ nyĭ m̀ubha atdíró. Obhó tí, Kàgàwà bhà bhũkù ò ka kándĭ dhu kati:

«Ma mohoya tàrà t'úndatatále, tàrà ràdù 'ìfàlà kóró ngari ònǎ*.»

³² P̀bétù, ma m̀ingbè ma dhu-dzidò, ma madàya àrà nyòdò Gàllilayà tó p̀bìrì ò rò.»

³³ Ní Péterù apè τε, ndàdù àtìna Yěsù nĭ: «Ngũkpà ale mà rĭ mbǎ nyubha, ní ma mí nzĭ nyubha akekpa màtí.»

³⁴ Ní Yěsù adù àtìna kà nĭ: «Ma mí obhó dhu núnò indù: «Indo, yàrí iku ǒ, inzà à'ù-akpa nàpè òngò rórò, nyĭ nyĭ'ina iwà nyĭ nyàti ìbhũ-gùna inzà nyĭ r̀nĭ ma ró.»»

³⁵ Ní Péterù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Ma mí nzĭ àtina akekpa màtí inzà ma r̀nĭ nyĭ, ìmbǎ dhu í'ina atdíkpà àě kúve nyĭ màrà dhu màtí.» Ndirò kóró ngũkpà ábhàlĭ náadù dhu ùnò ndi dhu bhęyi tí.

*Yěsù rĭ ndìtsò Gètèsèmanì rò dhu
(Mrk 14.32-42; Luk 22.39-46)*

³⁶ Tdítdò, Yěsù mà p̀bìndà ábhàlĭ màrà náawù ùvò Gètèsèmanì tí kátina atdí ngari ò. Ní kǎdù àtìna abádhí nĭ: «Nyòko iró ndàlù ma màrà m̀itsò ònǎ nǎ.»

³⁷ Ní kǎdù Péterù mà, Zèbèdayò bhà óyó inzo màrà núnzì, 'adù òwu màrà ányì. Ní kĭ'ì izu nà atdídò, afína ràdù ndòpè ndìnza ndì.

* 26:31 26.31 Zàk 13.7

38 Nírò ní ndi kǎdù àtìna abádhí nǐ: «Afídu rǐ'ì ábhǒ izu nyú nà, akye ma mǒvè dhu bhěyi. Ní nyòko iró, ndirò nyòko ípirǒrò, yà ma mádi dhu bhěyi.»

39 Kǎdù àrà itseta ake, ndàdù ndibvu obvò, ndàpǎ nyina adzikpa nyú rǒ. Ní kǎdù ndìtsò, ndàti: «Àbá, ndi dhu rǎdù ndònzì nánǐ, índrǐ wò àpǐbè tó kópà itse rùdú rò. Pǐbétù, ndi dhu àkǎ nzá ndònzì ndì ma mòzè ka dhu bhěyi, kǎkǎ ndònzì ndì yà nyi nyú nyi nyòzè ka dhu bhěyi.»

40 Ní kǎdù ndàdu kǒkò ìbhù ábhàlǐ-ti'ò, ndàdù abádhí nótù iwà ùdhò ró. Ní kǎdù dhu ìvu Pétèrù-tsù, ndàti: «Nyǐ nyàdù tí obhó òko ípirǒ rò ma mànà atdí adyíǎ-sisì màtí?

41 Nyòko ípirǒrò, ndirò nyìtsò nyǐ akye nyǐ nyotsúna umvútá ò nǐ. Alafí nózè ndònzì ídzì dhu, pǐbétù ale-ngbò rǐ ndi ì'ì ivívi i dhu t'ónzita tò.»

42 Ого рí kisé nǐ, kǐndrǐ ndì itse tdítǎ abádhí-tí rò, ndàdù ndìtsò yà dhu bhěyi: «Àbadú, yàrí àpǐbè tó kópà náapé ì'ì ìnzǐ rúda dùdu nǎ inzá ma mòmvù rórò dhu tí, ní itsè afínù òzè dhu rǒnzì ndì!»

43 Ní, ábhàlǐ-ti'ò ndì ndàdu ndì rò, kǎdù abádhí òtù iwà ùdhò ró, atdíǎ ìdhò rǐ'ì nyìkpóya ò nídhunǐ.

44 Yèsù níivà ndì, ndìndrǐ ndì itse tdítǎ abádhí-tí rò. Ní ìbhù rí kisé nǐ, kǎdù ndìtsò, ndùnò yà angyi ndì ndàrà ùnònà rǒ ote kèlě.

45 Tdíǎ kǎdù ndì ábhàlǐ i, ndàdù àtìna abádhí nǐ: «Nyǐ pǐbání òko nyǐ nyòko òdhò nyǐ nyódhò ró! Nyǐ pǐbání nyǎsò nyǐ? Nyàndà! Kànǐ Ìndrǐ t'ídhùnà nábhǔ ka kǐ nzérenгатáε-fó nǐ kàsùnì

nákă wà.

⁴⁶ Ní nyìvà nyí, kòwu! Kàní ma àbhǔ rí òmvǔ-fó ale nírà wà!»

Yēsù nálǔ ka kí kosò dhu

(Mrk 14.43-50; Luk 22.47-53; Yùw 18.3-12)

⁴⁷ Yēsù rǔte ònanǎ, Yudhà, atdí kumì dòná óyǒ nà kàbhà ábhàlǐ nzínzì ǒ atdí ale, níitò ndì ábhǒ ihé-yà mànà owùna ǒ. I ale-fó ní'ì obhí-akpá mà, mùgǒ mànà. Abádhí nivi ní'ì pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Pbàyàhúdí ǒ pbàkùrǔ mànà.

⁴⁸ Ndi Yudhà yà Yēsù nípfǒ rí ndàbhǔ rí òmvǔ-fó ale, ní'ì iwà ndì ndònzina Yēsù ka kuni tí róná dhu nùndòná ihé-yà tǒ. Káti abádhí nǐ: «Ma mámbǒna ale ní'ina ndi nyí nyí atdyúna òho ale. Ní nyàlǔ ka dòtsí.»

⁴⁹ Ní Yudhà náandri ányìrǒ ró tí Yēsù-tí'ò, ndàdù kàtsè ndàti: «Yǎmbù Málímò!» Kǎdù kàmbò.

⁵⁰ Ní Yēsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Odhí, ónzi nyi nyìrà ònzìnà dhu!» Nírò ní ndi ngǔkpà ale náadù indri, àlǔ Yēsù, àdù òsònà.

⁵¹ Ní Yēsù mà ní'ì mànà ale nzínzì ǒ, atdí ale nídhá pbìndà ìla tó obhi-akpà, ndù'à pbàkùhání tó ádròdrǒ ale dǒ kamà bhà kasutále-bì nǐ.

⁵² Ní Yēsù àdù àtìnà kà nǐ: «Ádǔ pbùkù obhi fìndá ngari ò. Obhó tí, kóró ale yà obhi ùgu arí indrǔ tǒ, nùwèya obhi nǐ tí.

⁵³ Nyi nyìrè tí dhu ìnzǐ ma ràmbènà mùdzùnà nónzi Àbadu Kàgàwà-fó, ràdù atdí kumì dòná óyǒ nà dònǎ róse ìla t'úgyeta tó pbìndà màlàyíká tó pìkò níbhò idù ányìrǒ rò tí?

⁵⁴ Pbétù, ndi dhu bhèyi kǐ'ì rò, yà àndǐ ka kandí Kàgàwà bhà Andítá ò dhu náakána ìngbǎ dhu

bhěyi? Obhó tí, ndi Andítá rătina kà rākă ndònzì ndì ndi dhu bhěyi.»

⁵⁵ Ndi kàsùmì ǒ, Yěsù adù àtìnà ihé-yà nǐ: «Ádhu nyǐ nyíwu ma nálɛ fukú obhí-akpá mà, m̀gò mànà nà, ogbotáɛ nálɛ ríwu ale bhěyi nǐ? Bìlìnganà ma múbhì àdi rò mambe dhu ùdhe dǒ Kàgàwà bhà idza ǒ rò, ìnzǐ nyǎdù ma àɛ.

⁵⁶ Pbétù, kóró kǒkò dhu nónzì ì ndínǐ Kàgàwà bhà pbànábí náandí dhu náaká tí.» Nírò ní ndi kóró ábhǎlǐ núubhà àbadhi, 'àdù òtse.

Yěsù rǐì Pbàyàhúdì-bvǔ ádròdrǒ anya nítǔ arí ale-ònzǐ dhu

(Mrk 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Yùw 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Yà Yěsù nòsò ale náawù kà nà pbàkùhání tó ádròdrǒ ale dǒ kamà, Kàyafà tí kátina bhà, yà Músà bhà Ƴyátá tó màlímó mà, pbàkùrǔ mànà núndu ì ì.

⁵⁸ Pěterù adù àdi itseta ndàmbe àrà dǒ Yěsù-owù ǒ, ndàrà àhɛ pbàkùhání tó ádròdrǒ ale dǒ kamà bhà idza-li'ò. Ní kǎtsù idza-ngbò ka kákpòrò nǐ kàlì ò, 'àdù òko obvò atdíkpá sàndǐri mànà, ndínǐ ndì ndala tí wò dhu rǎrà ìku tí dhu.

⁵⁹ Ní pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Pbàyàhúdì-bvǔ ádròdrǒ anya nítǔ arí ngǔkpà ale mànà kóró, náambénà tìtò dǒ màtí ka kí Yěsù nóbhu dòná dhu nónè dǒ, ndínǐ kadù tí kòhò.

⁶⁰ Pbétù, ìmbá tìtò tó ábhǒ ngàmbì mà níiwú, 'ùnò tìtò kà-dǒ, ní abádhí náabà nzá atdí dhu mà. Nírò ní ndi óyǒ ale núuto ì,

⁶¹ 'àdù àtìnà: «Wòrǐ ale átì: ndì rǎrǎdù Kàgàwà bhà idza núgolo, ndàdù òsìnà tdítǔ ìbhɛ idho ǒ.»

⁶² Ní pbàkùhání tó ádròdrǒ ale dǒ kamà níivà ndì, ndidè, ndàti Yèsù nǎ: «Nyi tí obhó dhu àdǔ? Ádhu kǒkò ale rúnona dùnú?»

⁶³ Pbétù, Yèsù adù inè inè tí. Ní wò kamà adù àtìnà kà nǎ: «Yà inzi aróvè Kàgàwà-òvò rǒ, ma mòzè nyòtsò dhu nyá. Nyi tí Krístò, Kàgàwà t'ídhùnà nyú?»

⁶⁴ Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Inyi ní ndì ka nyi nyànò. Pbétù, ma mí obhó dhu núno fǎkù: Ròpè ndì kòmbí, nyí nyí Ìndrǔ t'ídhùnà nálǎ ádrùngbǎnga tó òbi nà arí'ì Kàgàwà bhà fangà dònǎ rò àdi ró. Ndirò, nyí nyalaya ka átò ádrùngbǎ àpbù dǒ rírà òrù-akpà ò rò ró.»

⁶⁵ Ní pbàkùhání tó ádròdrǒ ale dǒ kamà núufa róná mberù-ònga, ndàdù àtìnà ihé-yà nǎ: «Kùnò dhu nzére nyú Kàgàwà nǎ! Ìmbǎ àlě kí'ì ngàmbi-atdyú nà tdítǒ. Nyí nyìrì wà kùnò Kàgàwà nǎ dhu.

⁶⁶ Ní ádhu nyí nyìrè kà dǒ?» Ní ihé-yà adù dhu àdu kà tò 'àti: «Kàkǎ wà ndòvè.»

⁶⁷ Wò dhu-dzidǒ, abádhí núuso iso Yèsù-nyìkpó ò, 'àdù kùdù ùngùrù ì ùngùrù òtsúya nǎ. Ngǔkpà ale nóowúnà kùpbì rǒ,

⁶⁸ 'àdù àtìnà kà nǎ: «Inyi Krístò, áti pé nyi nòpbì ale fǎkà!»

*Péterù rǎtina inzá ndì rúni Yèsù dhu
(Mrk 14.66-72; Luk 22.56-62; Yùw 18.15-18,25-27)*

⁶⁹ Péterù ní'ì irí ndì ndàdi idza-lí ró. Ní kasu tó atdí tsìbhále níindri kà-ti'ò, ndàdù àtìnà kà nǎ: «Inyi mà átò, nyí nyí'ì atdíkpá Yèsù, Gàlìlayà tó pbìrì ò ale mànà.»

⁷⁰ Pbéù, Péterù adù wò dhu nágò kórò ale-ònzǐ rò, ndàti: «Inzá ma m̀ni wò nyi nyúnona dhu.»

⁷¹ Wò dhu-dzidǒ, Péterù adù ndìvà, ndàrà idzangbò ka kákpòrò nǐ kàlì-li'ò. Ní kasu tó ngǎtsi tsibhále náala ka, ndàdù àtìnà ányìrǒ ì'ì ale nǐ: «Yàrí ale mà ní'ìnà atdíkpá Yēsù, Nàzàretì ale mànà!»

⁷² Ní Péterù adù wò tsibhále ùnò dhu nágò tdítǒ, ndàdù dhu nyú òtsò, ndàti: «Inzá ma m̀ni wò ale.»

⁷³ Ní inzá kàsùmì nùdà abho màtí rórò, ányìrǒ ì'ì ale náandrì Péterù-tí'ò, 'àdù àtìnà kà nǐ: «Obhó nyú, nyi ní abádhí nzínzì ǒ atdí ale. Obhó tí, mà m̀ni nyi yà nyi nyóte tí dhu rò.»

⁷⁴ Ní Péterù ádù ɔte nópè, ndàti abádhí nǐ: «Kàgawà náká ndòtdì ànyǎdu! Ma m̀tsò wà dhu matì, inzá ma r̀ni wò ale!» Ní ányìrǒ rò tí à'ǔ-akpà náadù òngò.

⁷⁵ Nírò ní ndi Péterù adù yà Yēsù núnònà f̀ndà dhu nírè. Kǎti: «Inzá à'ǔ-akpà nápè òngò rórò, nyi nyi'ina iwà nyi nyàti ìbhù-gùna, inzá nyi r̀ni ma ró.» Ní Péterù adù àhù iri, ndàdù ndòpè ndòdzì ádrùngbǎ izu nyú nà.

27

*Yēsù nà ka kówu ùvò Pilatò-ònzǐ dhu
(Mrk 15.1; Luk 23.1-2; Yùw 18.28-32)*

¹ Kútsingánǎ nyú, pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Pbàyàhúdì ǒ pbàkùrǔ mànà kórò, níiri ì atdíkpá, ndínǐ ì abhù tí Yēsù kohò.

² Ní abádhí náabhù ka kùtsì, 'àdù òwu àbhùnà Pilatò-fó. Ndi Pilatò ní'ì Pbàrómá tó pbìrì ǒ lìwalì.

Yudhà rǐ ndùtsi dhu
(Kas 1.18-19)

³ Yudhà, yà Yèsù nípfò ndàbhù òmvù-fó ale, níitdègu kà-dǒ ka kòtdì anya ndínǐ ka koho tí dhu níri, ní kǎpè ndìrè nga yà ndì ndònzì dhu dǒ, izu ràdù ndùka atdíǒ. Ní kǐdyi yà ndì ndàkò ìbhù kumì fùrangà-kpǒ, ndàrà àdunà pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Pbàyàhúdì ǒ pbàkùrǔ màrà fò'ò.

⁴ Kǎdù àtìnà abádhí nǐ: «Ma mǎfǎ dhu nzére nyú, ìmbǎ afátá nà ale ma mípfò ɔve tó nídhunǐ.» Pbéù, abádhí adù dhu àdu kà tò 'àti: «Ìnzá wò dhu àndà mǎ. Ɔtǎnù ní ndi!»

⁵ Ní Yudhà adù wò fùrangà níwò Kàgàwà bhà idzá, ndàdù àhù, ndàrà ndùtsì.

⁶ Pbàkùhání tó ádròdrǒ ale núuwá wò fùrangà-kpǒ, 'àdù àtìnà: «Àlě tó Ɔyátá návi nzá àlě rùli yàrí fùrangà perè tí ka kùbho Kàgàwà bhà idzá fùrangà núlǐ ka karí ònà sàndukù ǒ. Obhó tí, ndi fùrangà ní ìndrǔ-azù ka kòdzì ròná fùrangà.»

⁷ Abádhí níitdègu 'ìri ndi fùrangà dǒ, ní abádhí adù òwu ìtǎ ɔru arí ale bhà inga nódzì kà-rǒ, ndínǐ ka kongó tí ìnzǐ ní Pbàyàhúdì nútdu òná.

⁸ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, ndi inga nánzi ka karí indo màtí «azu tó inga» tí.

⁹ Ndi dhu bhěyi ní ndi, yà Kàgàwà bhà nabi Yèrèmiyà núunɔ dhu náaká. Kǎti: «Abádhí níidyì ìbhù kumì fùrangà-kpǒ yà Pbàìsràyélì níri ì dòná ka ka kodzi tí ròná.

10 Abádhí adù ndi fùrangà nídyì, 'àbhù ìtã nórũ arí ale bhà inga rǒ, yà Ádrùngbǎle Kàgàwà núuyá idù dhu bhěyi*.»

Pìlatò rǐ dhu nóngù Yěsù-tsǔ dhu

(Mrk 15.2-5; Luk 23.3-5; Yùw 18.33-38)

11 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù níidè lèwalì-ònzǐ. Ní lèwalì níivú dhu kà-tsǔ ndàti: «Nyi tí Pbàyàhúdí tó Ádrùngbǎ kamà?» Ní Yěsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Ìnyi ní ndi ka nyi nyùnò.»

12 Tdítdǒ pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, pbàkùrǔ mànà náadù kòbhù, pbétù kǎdù nzá atdí dhu mà nádu.

13 Nírò ní ndi Pìlatò adù àtìna kà ní: «Nyi nyìrì tí nzá wò kóró ka kùnò dùnú dhu?»

14 Pbétù, Yěsù adù nzá atdí dhu mà nádu kà tò, idhò ràdù lèwalì núkò atdítdǒ.

Yěsù-ànyǎ nótàì ka kí ndínǐ ka koho tí dhu

(Mrk 15.6-15; Luk 23.13-25; Yùw 18.39-19.16)

15 Bìlǐ, yà Pásìka tó mùhendù-idhò náarírà dhu bhěyi, lèwalì bhà màndu ní'ì ndìkòlò atdí ale, yà ihé-yà nózè kíkòlò imbi ò rí'ì ale nzínzì ǒ rò.

16 Ní ndi nínganí, yà atdítdǒ ɔvòna ótò ndi Bàrabà tí kátina atdí ale, ní'ì imbi ò ka kósò ró.

17 Ní ihé-yà níitdègu 'àndǔ, ní Pìlatò ivú dhu abádhí-tsǔ, ndàti: «Ádhi nyǐ nyòzè mìkòlò fǔkù? Tí Yěsù Bàrabà? Ndirò tí Yěsù, yà Krístò tí kátina ale?»

18 Pìlatò núuni dhu mběyi nyú abádhí rìwǔ kà nà fona ò kǎdhà nónzi ì í dhu-okú dò rò.

* 27:10 27.10 Yèr 18.2-3; 19.1-2; 32.6-15; Zàk 11.12-13

19 Ní Pilatò àdi anya t'ítàtá tó tombi dǒ rórò, kà-ve níivi tǔna kà tò, ndàti: «Nzítǔ nyi wò ìmbǎ rí'ì afátá nà ale bhà dhu ò. Obhó tí, indo kúbhingá, ma màbà àpè abho nyú ony-bvù kǒkú dǒ rò.»

20 Pbéù, pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, pbàkùrǔ màna níitsu dhu ihé-yà-do ò, ndíní Bàrabà nonzi tí kikòlò, kadù Yèsù nòhò.

21 Ní lǐwalì náakò òtè tdítǒ, ndivù dhu abádhí-tsǔ ndàti: «Ádhi ndi kǎkà óyǒ ale nzínzi ò nyí nyòzè mikòlò fǔkù?» Ní abádhí adù dhu àdu kà tò 'àti: «Bàrabà!»

22 Ní lǐwalì adù dhu ìvu tdítǒ abádhí-tsǔ, ndàti: «Olu, ádhu ndi Yèsù Krístò tí ka kátina ale nǐ ma mónzina?» Ní kóró ale náadù dhu àdu kà tò, 'àti: «Étǒ ka mùsàlabhà dǒ!»

23 Ní Pilatò níivú dhu tdítǒ ndàti: «Ádhu nyú ndi kǎfǎ?» Nírò ní ndi abádhí adù idù àrì nyú tí, 'àti: «Étǒ ka mùsàlabhà dǒ dhé!»

24 Dhu ònzì lèmana dhu mà, ìndrǔ-tsi àva ndi tí dhu màna dhu ndi ndàla rò, Pilatò níidyi idha, ndù'ò òtsúna nǐ ihé-yà-ònzì rò, ndàdù àtìna abádhí ní: «Wò ale-azù àbhǔ ka kí rùfù ndi dhu ò ma mí mbǎ ì'ì! Ótèku ní ndi.»

25 Ní kóró ihé-yà adù dhu àdu kà tò 'àti: «Kǎzù àkǎ ndàdi dǒka-tsíró fàkǎ nzónzo màna.»

26 Nírò ní ndi Pilatò adù Bàrabà níkòlò abádhí tò. Kadù Yèsù àbhu kuvi asé nǐ, ndàdù àbhunà kowù ùtonà mùsàlabhà dǒ.

*Pbànowí rǐ Yèsù ìwǎ dhu
(Mrk 15.16-20; Yùw 19.2-3)*

27 Pìlatò bhà pbànowí náawù Yèsù nà lìwalì bhà ádrùngbǎ idzá-yà-ba ò, kóró pbànowí tó pìkò ràdù 'àndu róná.

28 Ní abádhí núuwa kà-rǒ m̀dzarè, 'àdù òlòlù kanzù† náfo kà-rǒ.

29 Tdítdǒ abádhí akpɔɔ okpèna nà itsukpó-nzo tó mùkàkú, 'àdù àfónà kà-dò rǒ. Abádhí adù ízò‡ nábhù kà rálù fangà tó ɔtsúna ní. Wò dhu-dzidǒ, abádhí nóowúnà 'ùkò rǒ ɔtdyèya dǒ kònzǐ, 'àdù òwu kàwa rǒ, 'òpbi sàlutì fíndà, 'àdù àtìna kànì: «Yǎmbè Pbàyàhúdì tó Ádrùngbǎ kamà!»

30 Abádhí nóowúnà iso núso rǒ kà-dò, 'àdù òwu ízò nídhà rǒ kà-fó rò, 'ùtì kà-dòtsirò ní.

31 Wò dhu bhèyi ì àvu kà-rǒ dhu-dzidǒ, abádhí níwa òlòlù kanzù kà-rǒ rò, 'àdù kà-rǒ m̀dzarè nyú núfo kà-rǒ tdítdǒ. Wò dhu-dzidǒ, abádhí adù òwu kà nà, 'òwu ùtonà mùsàlabhà dǒ.

*Yèsù nútǒ ka kí mùsàlabhà dǒ dhu
(Mrk 15.21-32; Luk 23.26-43; Yùw 19.17-27)*

32 Yèrùsàlemà tó kigò ò rò ì úvò rórò, abádhí náatù ì Kùrenì tó kigò ǒ atdí ale nà. Ndi ale-ovò ní'ì Sìmonì. Ní pbànowí adù kùtu rànò Yèsù bhà mùsàlabhà.

33 Ní abádhí awù ùvò atdí ngari Gòlògotà tí kátina ò. Gòlògotà-tì ní ale dò-kpa tó ngari.

34 Ányì abádhí náabhù tdyokpó nà ka kàngbò dìvayi ndínì Yèsù ɔmvú tí. Ní ka ndì ndìnè rò, Yèsù adù nzá kòzè ndòmvù.

35 Wò dhu-dzidǒ, abádhí nútó ka mùsàlabhà dǒ, 'àdù kà-rǒ m̀dzarè nùndò foyá ngalà ǒ ì òvì

† 27:28 27.28 Òlòlù kanzù ní'ì Pbàró má tó pbànowí núufónà mberù. ‡ 27:29 27.29 Ndi ízò núuwù dhu ní'ì ádrùngbǎ kamà-fó mùgǒ.

rórò. ³⁶ Wò dhu-dzidǒ, abádhí adù òko obvò, 'àmbe kà-ngbò nódò dǒ.

³⁷ Kà-dònǎ, abádhí apbá àndí ka kàndí dhu dòná bháwǔ-ngba. I andítá ní'ì kà-ànyǎ ka kòtdì ndíní ka koho tí okúna dò rò afátá nítè rí. Ndi andítá ní'ì: «Yàrí ní Yèsù, Pbàyàhúdí tó Ádrùngbǎ kamà.»

³⁸ Ndirò ka kutò óyǒ ogbotále mùsàlabhà dǒ kà mànà, atdí ale kà tó fangà dònǎ rò, ndirò ngǎtsi ale kàbhà ígù dònǎ rò.

³⁹ Ànyìrǒ rúda ale nóowúnà dhu núnò rǒ kà nǐ, 'àdù òwu dòya nóbhì rǒ.

⁴⁰ Abádhí owúnà àtìnà rǒ ka nǐ: «Ínyì, yà Kàgàwà bhà idza nyi nyátsù nyugolo, nyadù òsìnà ìbhu idho ǒ rò, ígǔ pé nyi nyi-tírò! Nyi nyapé ì'ì Kàgàwà t'ídhùnà nyú tí, ní ífo pé mùsàlabhà dǒ rò.»

⁴¹ Pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Músà bhà Úyátá tó málímó mà, Pbàyàhúdí ǒ pbàkùrǔ mànà núugbó ka ndi dhu bhéyi tí, 'àti:

⁴² «Kǐgǔ ngǔkpà ale, pbétù kà rǐ nǐ àdù ndìgu ndítírò! Ka ná tí Pbàìsràyélí tó Ádrùngbǎ kamà? Kífo pé kombí mùsàlabhà dǒ rò, ndirò ní ndi mà madùna kà'ù.

⁴³ Kǎ'u Kàgàwà, ndirò kǎti: «Ìma ní Kàgàwà t'ídhùnà.» Ní kàndà pé Kàgàwà rǐ kǐgǔ kombí dhu.»

⁴⁴ Ndirò kǒkò kà-tí ka kùtǒnà mùsàlabhà dǒ ogbotále núnò dhu kà nǐ ndi dhu bhéyi tí.

Yèsù rǒvè dhu
(Mrk 15.33-41; Luk 23.44-49; Yùw 19.28-30)

45 Ròpè ndì azà adyifò-sisì adyíbhengá nga tó ǒ rò, ràrà àhụ àrùgyètdí adyifò-sisì adyídǒ nga tó ò, ínǒ-yà níibvú ndì kóró ndì pbirì ǒ.

46 Ní mbèmbè ndì àrùgyètdí adyifò-sisì ǒ, Yèsù náakù ɔrú tǔna nyú nà, ndàtì: «Èloyì, Èloyì, lamà sàbàkàtanì?» Kà-tì ní: «Pbàkà Kàgàwà, pbàkà Kàgàwǎ, ádhu nyi nyùbhà ma ní*?»

47 Ngúfe ale kǒkò ányì rǒ ì'ì ale nzínzì ǒ níirì wò dhu, 'àdù àtìna: «Kà rǐ Èliyà nánzi.»

48 Ní abádhí nzínzì ǒ atdí ale náakù, ndìdìyì sifongò, ndàfǒ ògyógyè dìvayì ò. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù kìwà ndòtù ízò-tsù dǒ, ndàdù àvanà Yèsù-tsǔ ndínǐ kǎndú tí ònà rí'ì dìvayì.

49 Pbétù, ngǔkpà ale àdù àtìna: «Kàndà pé Èliyà rǐrà kǐgụ dhu.»

50 Yèsù adù òkù tdítǒ àrǐ nyú tí, afína ràdù ìtdǐ.

51 Ányìrǒ rò tí, Kàgàwà bhà idzá ka kúsò mberù náadù ndìfa, ònánaga rùtù ndì ɔyɔ, ròpè ndì ɔrù rò, ràrà àhụ obvò. Mùtìtì náabhù adzi rìvi, bhalabhala tó odu ràdù 'ùfa.

52 Ndirò, ìndrǔ ka kutdú òyà ibhu-li'ò náadù 'ùngbe. Ní yà Kàgàwà bhà ale tí ì arí'ì rórò ɔvè ale náadù 'ùngbe.

53 Abádhí núuvò ibhu ò rò. Ní Yèsù ìngbè ndì dhu-dzidǒ, abádhí àdù òtsù Yèrùsàlemà ìlǐlǎ kigò ò ábhǒ ale nyú ràdù ì àla ányì.

54 Pbàrómá tó pbirì ǒ atdí miyà pbànowí dǒ ádrùngbǎle mà, yà Yèsù-ngbò nódò rǒ ùbhina pbànowí mànà, náala mùtìtì nábhụ adzi ràmbè ìvi dǒ dhu, kóró ndì ònznì dhu mànà. Ní ɔdɔ níisì

* 27:46 27.46 Zàb 22.2

atdíđ abádhí ò, abádhí ràdù àtìnà: «Obhó nyú, yàrí ale ní'ì Kàgàwà t'ídhùnà.»

⁵⁵ Ábhǒ vèbhále ní'ì anyì rò 'àmbe 'ònzì rí dhu àndà dǒ itse rò. Í vèbhále ní'ì Gàlìlayà tó pbìrì ò rò íwù Yèsù-owù ǒ, 'òwù kà-kàsǔ nónzì rǒ vèbhále.

⁵⁶ Abádhí nzínzì ǒ i'ì ní: Màgàdalà tó kíǒ ǒ Màriyà mà, Màriyà, Yàkòbhò mà Yòzefù mà nà tsánà, ndirò Zèbèdayò bhà inzo tsánà mà nà.

*Yèsù nótù ka kí dhu
(Mrk 15.42-47; Luk 23.50-56; Yùw 19.38-42)*

⁵⁷ Pbítsòngǎná, atdí ònzònzì ale níra àhù Pìlatò bhà. Ndi ale ní'ì Àrìmàtayò tí kátina kíǒ ǒ ale, ndirò kǒvò ní'ì Yòzefù. Ka ní'ì Yèsù bhà ábhǎǎ átǒ.

⁵⁸ Ní kàrà Pìlatò-tí'ò, ndàdù Yèsù-abvò nónzì. Ní Pìlatò adù ndi abvo návi kabhù kà-fó.

⁵⁹ Ní Yòzefù adù ndi abvo nídyì, ndàkpòrò ngbǒna yà abvo òtdù ka karí òná mberù-òwútá nǐ.

⁶⁰ Kǎdù àrà kòtdù yà ndi nyú ka kòtdúya tí òná ndi ndabhù kogyè bhalabhala ò ibhu ò. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù ádrùngbǎ odu-íyà-ba nígèrè ndàpbí ndi ibhu-li'ò nǐ, ndàdù àrà.

⁶¹ Màgàdalà tó kíǒ ǒ Màriyà mà, ngǎtsi Màriyà mà nà náadù òko anyìrò, ibhu-tsùnà.

Pbànowí rǐ Yèsù-adzìdò-ngbò nódò dhu

⁶² Tsútsǎ nínganí, sàbatù-idhò tò indrù óbhòlóná ì òná idhò dzidǒ ùbho inga ǒ, pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Pbàfàrisáyó mà nà náawù atdíkpá Pìlatò bhà.

⁶³ Abádhí adù àtìná kà nǎ: «Ádrùngbǎlé, wò tìtò-ba núuno inzá ndì ndàpè òvè rórò dhu nísè wà òká. Kǎti, ìbhù idhò dzidǒ ndì rìngbèya ndì ɔve-bvù rò.

⁶⁴ Ní ndì dhu-okú dò rò, dhu àkǎ nyavi kòdò wò adzidò-ngbò ràrà àhù ìbhù idhò ò. Obhó tí, kàbhà ábhàlǐ rǎdù iwu kǎ-bvò nówè, 'òwù nà, 'àdù àtìná ìndrù nǐ iwà kà rìngbè ndì ɔve-bvù rò. Ní wò ndì tìtò nádù ì'ì nzéɛ nyá, ròsè yà angyi ì'ì dònǎ.»

⁶⁵ Ní Pilatò adù àtìná abádhí nǎ: «Kànǐ pbànowí sàndírì tí oko tí. Ní nyòwu, nyǎdù ndì adzidò-ngbò nábhu kòdò mběyi yà nyǐ nyòzè ka dhu bhěyi.»

⁶⁶ Ní abádhí awù, 'àdù ize nǐli ìbhù-tsù ka kàpǐ nǐ odu rǒ, 'àdù pbànowí nǐli ràmbe ndì adzidò-ngbò nódò dǒ.

28

Yěsù rǐ ndìngbè dhu

(Mrk 16.1-10; Luk 24.1-12; Yùw 20.1-10)

¹ Tsútsǎ nínganí, sàbatù-idhò dzidǒ rùbho inga ǒ, Mǎgàdalà tó kigò ǒ Mǎriyà mà, ngǎtsi Mǎriyà mà nà náawù màmbì ǒ Yěsù ka kòtdù róngà nándà.

² Ní uró rò tí, ádrùngbǎ mùtìtì nǐsí, Kàgàwà bhà màlàyikà rǎdù ìfo òrù-akpà ò rò. Kǎdù odu nógèrè igi, ndàdù àdì dòná.

³ Kǐli ndì ɔvo nǎmbìli dhu tó awáwù bhěyi, kà-rǒ mùdzarù rǎdù òwu tdyé, mbìlikàkù bhěyi.

4 Ní ádrùngbǎ ɔɔɔ nń́sí yà íbhù-ngbò ɔ̀dò rǒ rúbhí sàndírí ò. Abádhí adù 'òpè 'àmbe ìvi dǒ, ndírò 'àdù 'àwà obvò iwà ùve ale bhěyi.

5 Ní màlàyikà náapè ɔte, ndàti vèbhále nǎ: «Ínzí nyònzí ɔɔɔ. Ma m̀ni wà dhu nyí nyómèna ale rǎrǎ Yěsù, yà mùsàlabhà dǒ ka kútǒ ale.

6 Kà rǎ mbǎ ì'ì iró, kìngbè wà ndì yà ndi ndunɔ dhu bhěyi. Nyìwǔ nyàndà pé kǎ-bvò ka kíli ràyí róngà.

7 Ní nyòwu nyùnɔ dhu tsàkàtsàkà kàbhà ábhàlǐ tò nyǎti, ka rìngbè wà ndì ɔve-bvù rò, ndírò kà rǎrǎ àrà nyòdò kòmbí Gálilayà tó pbìrì ò rò. Ányì nga rǎrǎ ndi nyí nyí ndàlǎ nǎ. Kòní ma m̀'ì nà fúkù ma m̀unɔ tí dhu ní wò.»

8 Ní abádhí níivà ì, 'òwù tsàkàtsàkà íbhù-tsùnǎ rò, ùlè tí ì ùlè ɔɔɔ mà, ábhǒ dhèdhe mànà nǎ rórò. Ndirò abádhí adù ɔtse 'òwù màkùrù nà Yěsù bhà ábhàlǐ tò.

9 Ányìrǒ rò tí, Yěsù ira, ndìrà ndùsò abádhí mànà, ndàdù abádhí nátsè, ndàti: «Yǎmbù.» Abádhí adù ìndri kà-ti'ò, 'ùlǔ ì kà-pfò rǒ, 'àdù kífù. 10 Ní Yěsù adù àtìnà abádhí nǎ: «Ínzí nyònzí ɔɔɔ. Nyòwu nyùnɔ dhu adódu tò, ròwù Gálilayà tó pbìrì ò. Ányì nga ní ndi, abádhí rǎ malǎ nǎ.»

Pbànowí rǒwu Yěsù ìngbè ndì dhu nówò dhu

11 Otu ǒ kǒkò vèbhále rǎ'ì rórò, yà Yěsù adzido-ngbò nódò rǒ rúbhí pbànowí nízínzì ǒ ngúfe ale náadù ì Yèrùsalemà tó kígò ò. Abádhí náawù kǒkò kóró ì nònzì dhu náwe pbàkùhání tó ádròdrǒ ale tò.

12 Ní i pbàkùhání tó ádròdrò ale mà, Pbàyàhúdí ǒ pbàkùrǔ mànà núundu ì, 'àdù 'ìrì ndíní ì ubhò tí ábhǒ fùrangà nyá pbànowí tò.

13 Abádhí adù dhu ỳya i pbànowí tò 'àti: «Nyǎ nyowuna dhu ǒvò rǒ kpanjanga nyàti, kàbhà ábhàlǐ rìwǔ kǎ-bvò nówè kúbhingá òdhò nyǎ nyòdhò ró.

14 Ndirò lèwalì níirina gukyè ndi dhu, ní mà m̀ni wà mà mí kà-afí nábhǔ rùkò ndì tí dhu, ndirò màdù nyǐgu ìnzǐ nyábá tí àpbè!»

15 Ní kǒkò Sàndìrì náakò fùrangà, 'àdù wò fíyò ka kùyǎ dhu kèlě nónzì. Ní ndi màkùrù náadù ndùgà Pbàyàhúdí nzínzì ǒ, rìrà àhụ indo màtí.

Yèsù rǐ ndàvǐ pbìndà ábhàlǐ tò dhu

(Mrk 16.14-18; Luk 24.36-49; Yùw 20.19-23; Kas 1.5-8)

16 Yèsù bhà atdí kumì dòná atdí nà ábhàlǐ náawù Gálilayà yà kítènà fíyò pbìrì dò.

17 Ní ábhàlǐ níitdègu Yèsù nálǎ, ní abádhí níifu ka. Pbétù, dhèdhè abádhí nzínzì ǒ ale náa'ụ nzá dhu Yèsù nyá rǎrǎ ndi.

18 Ní Yèsù adù ìndri abádhí-tí'ò, ndàdù àtìnà abádhí nǐ: «Kàgàwà níibho wà kóró ádràngbǎnga fudú òrù-akpà ò dhu-tsí dǒ, ndirò yà adzi ǒ dhu-tsí dǒ màtí.

19 Nírò, nyòwu kóró pbìrì ǒ ale-bvè, nyǎdù abádhí nábhụ rùgèrè ì, 'òngò pbàkà ábhàlǐ tí. Ndirò, nyùbho bàtizò abádhí tò, Àba Kàgàwà-òvò rò, ka t'ídhùnà-òvò rò, ndirò Hlǐlǎ-Alafí-òvò rǒ.

20 Ndirò, nyùdhe dhu abádhí tò rìfu yà kóró ma màyá fǎkù dhu. Ndirò, nyèni dhu ma rǎrǎ

ìnè atdíkpá nyǐ mànà, ràrà àhụ kóró yà adzi ǒ
dhu-tsù náaraya ndòdì ònà idhọ ò.»

Ungbòta-Ɖwátá Tó Bhǔkù

Ndrǔna: Ungbòta-Ɖwátá Tó Bhǔkù New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndrǔna (Ngit)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

abb6c630-aaf1-5647-8172-605215e8fe12